

NGUYỄN

Kỷ niệm Sài Gòn
Tôi tìm dấu lạ vết giày cũ nằm trên
Nhiều lần tôi đã quên mất là tôi đã chịu
Tôi nhớ nhà ở quê hương tôi ở Sài Gòn
Tôi nhớ hương hoa của quê hương tôi ở Sài Gòn
Tôi nhớ tiếng cười của quê hương tôi ở Sài Gòn
Tôi nhớ ánh mắt của quê hương tôi ở Sài Gòn
Tôi nhớ nụ cười của quê hương tôi ở Sài Gòn
Tôi nhớ tiếng nói của quê hương tôi ở Sài Gòn
Tôi nhớ tất cả của quê hương tôi ở Sài Gòn

THƠ BẠC TÓC

của tôi
bắt tận
trở về trăm năm tay Năm tuợc uổu
máu Thấy bệnh bóng đèn phôi uổu của tôi ở Sài Gòn hơi một thời

Đinh Cường

*Bài thơ thất lục
Là bài thơ thú vị*

*Bài thơ thú vị
Là bài thơ chưa đọc*

*Bài thơ chưa đọc
Là bài thơ ngày mai*

*Bài thơ ngày mai
Là bài thơ thất lục*

Tập thơ này ra đời để giữ thơ.

Tập thơ này ra đời để giữ kỷ niệm với những người có cùng kỷ niệm. Mỗi bài thơ, mỗi ghi vệt đều có mỗi trí nhớ riêng tư. Trong ghi lại có những điều không nên bày thái ngoài công giả nhưng tôi tự coi đó là sự thành trọng đối với mình và người. Tôi có những người bạn, những người em, vợ và con, họ là những nghệ sĩ thật cho dù thế giới có đồng ý hay không. Tôi muốn mời họ cùng tôi đi vào thơ bạc tóc, chỉ vì một niềm vui: nghệ không thuật.

Tập thơ này ra đời vì số mệnh của chính nó.

*Ngu Yên
Houston, Texas .
Tháng Ba năm lẻ chín.*

TB:
Có lẽ tập thơ này là tập cuối trong in ấn. Tôi sẽ chép lại những thư của hinh trưởng, bạn bè để không bị xóa vào lãng quên. Xin được cảm ơn những lời chân tình tốt đẹp trong mấy mươi năm qua. Cùng chơi với bạn vui, cuộc vui thêm thắm thía.

Bìa:
Nguyễn Thảo trình bày

Lời tái bản:

Vì lên dạng ebook, cần phải nhẹ nên Ngu Yên phải bỏ hết những hình chụp của các nghệ sĩ và hầu hết những nhạc bản cùng một số bài thơ đã có in trong tập **THƠ BẠC TÓC**.

Sài Gòn Tóc Bạc

Tôi trở về Việt Nam
Cười như trẻ thơ mắt mẹ
Giữa trước sau ngổn ngang
Giữa đất trời mang mang lòng người giới hạn
Ngồi bên lề đường
Chữ nghĩa sầu thương mùi di vãng cháy
Kỷ niệm quanh đây
Nhẹ nhàng kim châm
Đưa trẻ mắt mẹ khóc kêu đầu gió
Bụi ngùi thảng năm chót lại một thời
Ai gọi ai thoáng nghe cuối gió
Mẹ ơi, con đã về

Cách mạng hiểu từ mưa nắng ướt khô tay
Ông Hồ đứng suốt ngày không chớp mắt
Trên bệ cao công viên mùa mùa thay lá
Biết bao giờ rửa tay

Con quạ đáp xuống Tân Sơn Nhất
Hình ngã bóng bồ câu
Xung quanh Sài Gòn náo động
Chân bước giữa im lìm
Giữa phai tàn đổi thay tri ngộ
Tìm đâu ra vết giày cũ năm xưa

Tôi và Sài Gòn thấy nhau
Vừa lạ vừa quen vừa thân vừa khó chịu
Người nhậu chửi thề tiếng miền Nam
Khách sạn thâu tiền tiếng miền Bắc
Người bán hàng rong hò miền Tây
Đài phát thanh kể chuyện Hà Nội

Thơ Bạc Túc

*Còi xe vang vang tiếp nhàn loạn xôn
Người loạn xôn lóp lóp tiếp nhàn
Mỗi phút mỗi giờ tiếp nhàn loạn xôn
Mỗi hồn mỗi tình loạn xôn tiếp nhàn
Ngã Sáu ngã Năm sắc màu tự phát
Nóc thấp nóc cao cổ kỹ tân kỳ
Con chó qua đường may xe không cán
Đứng lại sủa hờn không biết sắp thiêu thân*

*Trẻ già bệnh tật bán vé số
Số bán từ Bắc vô Nam
Bán khắp phố khắp hang cùng ngõ hẻm
Bán cạn kiệt lòng
Có ai trúng không?*

*Cả dân Việt đã nhiều lần bán số
Số trúng rừng sâu
Số trúng ngoài khơi
Số trúng máu tươi
Số trúng dĩ vãng
Trúng giàu
Trúng nghèo
Trúng thấp
Trúng cao
Ai cũng trúng
Chỉ đất trời thua lỗ
Sinh ra đời
Nuôi người
Chết hết*

*Sài Gòn của thặng trầm buồn vui bất tận
Sài Gòn của tôi nhỏ trong bàn tay
Nắm kín hương hơi một thời khôn lớn*

Thơ Bạc Tóc

*Tóc bạc trở về
Sài Gòn vẫn của tôi*

*Người bán bánh mì trẻ như con cháu
Ngồi nơi bánh bao cách 40 năm
Thế hệ trước sau tiếp nhau bán bánh
Bánh mì bánh bao thịt nhân sinh
Tôi trẻ Tôi già đứng cùng nơi đã mất*

*Đi lại vỉa hè
Thấy bình bông đường phố
Người nào cũng quen tôi lạ vô cùng
Lá cây vẫn vậy
Nắng mưa vẫn vậy
Tiếng kèn xe lán áp tiếng ve*

*Cây me cũ cao hơn trước
Dấu cành xưa cửa cut còn vết thương
Góc quán cũ tân trang hơn trước
Người khách xưa vô thường miên mang*

*Tôi không biết làm gì hay đang rướm máu
Hạt bụi rơi giữa thê thiết tung hé
Nén hơi sống vào hình hài lảng động
Chịu đựng ngàn năm cho hết trăm năm*

*Sài Gòn Tôi đứng đội trời bắt lực
Chân có đôi mà cô đơn
Mây ngàn lối tập trung vào giọt nước
Mưa
Tôi ướt như xưa xa Sài Gòn*

(Sài Gòn tháng 8 năm 2008)

76 Bạch Đằng Nha Trang

Ngày tôi về
Đường dẫn vào quá khứ không ai quen
Đứng trước căn nhà cũ
Kỷ niệm lân lân 33 năm
Cô hàng xóm hỏi:
- Bác tìm ai?
Buồn buồn trả lời gió
- Bác già rồi, đọc địa chỉ sai

Hôm sau quay trở lại
Đứng trước căn nhà xưa
Cô hàng xóm nói:
- Bác lộn địa chỉ rồi
Buồn buồn trả lời gió
- Bác muốn mua nhà này

Nhà 76 Bạch Đằng Nha Trang
Xoáy tròn cơn lốc kỷ niệm
Không giấc mơ nào giống chiêm bao
Dòng thời gian xuôi dòng nước mắt

Mẹ nuôi con vay gạo mỗi tháng
Ba hiền khô hoa mai thanh liêm
Ba vào lính mẹ vào chiến trận
Áo cơm lửa đạn chuyện mỗi ngày

Chị tôi đẹp nhất Lê Quý Đôn
Da trắng màu nắng lên cát biển
Má lúm đồng tiền
Miệng cười lá lướt rạng thùy dương

Các anh tôi rời biển
Trên nòng súng quê hương lưỡi lê tổ quốc
Căm thù chung chung chẳng ghét ai
Đám đông đánh đâu ta đánh đó
Đám đông bỏ ta, ta chịu một mình

Tôi rời tu viện
Vì Thượng Đế không có hình hài
May ra biết tình yêu
Làm sao biết tình dục

Tôi rời tu viện lãng chán một thời
Yêu em bằng trái tim thi sĩ
Học hành dở hơn làm thơ
Ôm đàn lươn khươn hát vùi mộng寐
Tôi cao theo niềm vui, ôm theo nỗi buồn
Thất tình học triết
Thua đời tập thiền
Nắng đi tắm biển
Mưa làm thơ

Tôi yêu biển những ngày đông bão
Biển xám ngầu vô tận xám lên trời
Biển lạnh toát thét găm tảo tợn
Vây vùng bắt lực như tôi

Tôi yêu Nguyễn Hoàng chiều mưa ngập
Tuổi 12 lội nước bắt chuồn chuồn
Tôi yêu Xóm Mới bãi đùn hoang vắng
Ép vào tuổi xanh hoa Bụt hoa Trang

Thơ Bạc Tóc

*Tôi yêu Bạch Đằng ổ gà văng nước
Yêu chợ ngã ba chuột cống như mèo
Yêu vách tường trường ngàn ngàn tiểu tiện
Yêu thuở ái tình giản dị chỉ yêu*

*Không giấc mơ nào giống chiêm bao
Đọc triết nhiều giống khùng
Tập thiền nhiều giống ngu
Làm thơ nhiều sống giỡn
Ca hát nhiều hôn chảy máu cam*

Thơ Bạc Túc

*Dòng thời gian xuôi dòng nước mắt
Muốn trẻ đi sao lại lớn lên
Đành xiêu vẹo theo lịch sử bão tố
Đời tha phương tự động hóa bình thường*

*Lịch sử
Từ nhiều người tưởng mình ghê gớm
Những người hoang tưởng bình yên
Những người có trái tim bất trắc
Những người thâm thủng khôn ngoan
76 Bạch Đằng và tôi mất vì lịch sử*

*Tôi trở về 76 Bạch Đằng
Dòng thời gian lạnh nước mắt căm căm
Trời đất có còn chằng nhân nghĩa
Mở cửa cho tôi thăm một lần*

*Tôi đứng trước nhà tôi
Cô hàng xóm nhiều chuyện:
- Chủ nhà không bán đâu
Buồn buồn hỏi gió:
- Ai bán căn nhà này?*

Đà Lạt Còn Anh Và Em

Lâu lắm rồi
Theo con dốc xuống
Tìm lại Đà Lạt đêm
Anh nắm tay em
Nắm bao thân ái mát
Dắt những ngày đại học
Về lại nụ hôn đầu

Tô mì tàu, ly đậu nành nóng
Phố hẹn hò
Mấy chục năm qua vẫn co ro
Giá chúng ta trẻ lại
Như ngày xưa hẹn ngã Ba Chứa

Cà phê Tùng
Già với già tìm về kỷ niệm
Thầm xuýt xoa thắm thía buồn hai mươi
Hãy ngồi lại nơi góc ghé cũ
Tình nhân xưa
Xung quanh đầu hơi da nhăn tóc bạc
Bóng tối nhạt nhòa
Những linh hồn sống sót
Phát phơ

Đà Lạt đêm không giống đêm Đà Lạt
Khoát què mùa lân áp thân kiều sa
Con đường mất vong hôn bác Tư cô Tám
Thủy Tạ đếm tiền lãng mạn khuất chìm sâu
Đêm anh ngủ nghe tiếng sương rất cũ
Rơi ềnh ương rung hồi hộp lá thông
Bao năm quay lưng bây giờ quay mặt

Thơ Bạc Túc

*Ôm em vô cùng sợ hãi thời gian
12 giờ khuya trời đã sáng
Nghe ừ ừ dân tộc tiền linh hồn*

*Sớm cùng em hẹn xôi gà cà phê bit tất
Cà phê Trung Nguyên ghen thờ Đuôi Chồn
Có mấy kẻ biết nơi đây ổ gà năm ấy
Bước sụp hồn té mấy chục năm
Đại học cỏ rau xanh chữ nghĩa
Anh đi lui đi tới
Ngắm tìm
Nhát định không giống
Nói sao cũng không giống
Một đường đi xa lạ trăm lối về*

*Khu Hòa Bình điểm trang loang lổ
Thiếu phụ cười lâu quá thấy răng vàng
Những cửa hàng tiu nghỉu
Bạc cấp tróc sơn chấp vá đìu hiu*

*Sừng sừng đỏ:
“Nước Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Muôn Năm”
Dư chữ Nước
Kém chữ Muôn Năm*

*Tôi đứng thâm
Rất lâu mới hiểu
Bể dâu ơi, nào phải tại Trời*

*Đà Lạt xưa chấp chùng đôi núi
Nay chỉ chút nhà
Những chiếc hộp con sơn màu cầu thả
Cạnh những villa*

Thơ Bạc Tóc

*Thiếu nữ quý phái sang chiều áo nỏ
Giai nhân thất thế bán chợ Trời
Biết son phấn ngậm ngùi khi rửa mặt
Giữ làm sao trinh tiết gái bị thua*

*Đà Lạt có ngàn nơi kỷ niệm
Đi loang quanh thấy mắt quá nhiều
Chiều trời lạnh không lạnh bằng quá khứ
Một chút mưa sao ướt hết cả ngày
Biết nói gì giữa cơn đau bụng
Mưa vào trong đỡ đôi tiếc thương*

*Em khó đọc từng tên đường mới
Thỉnh thoảng mừng âu yếm vài dốc quen
Đà Lạt lạ chỉ còn anh thân thuộc
Như thuở nào dù nhẵn héo vài nơi
Chuyện vợ chồng không phải giỡn
Yêu một thời khó giữ một đời
Sài Gòn mất, Nha Trang mất, Đà Lạt mất
May quá, vẫn còn anh yêu em.*

Tháng 8 năm 2008

Hà Nội Thơm Héo Hoa Ngươi

*Tôi nghe về Hà Nội
Như nghe một bài thơ
Bài thơ đóng đinh treo trên bàn thờ*

*Em đang chờ đợi ai
Chờ hư hao tiếng khóc
Tình nhân đã xa vời
Hình như đã qua đời
Phấn son tàn tạ
Điểm trang em làm quà*

*Hà Nội
Từ dưới nhìn lên
Trăm năm mây mù che phủ mắt em
Hà Nội
Từ trên nhìn xuống
Thành phố hóa trang nụ cười
Từ lòng trống vắng
Hoan hô*

*Tôi mơ về Hà Nội
Như mơ một vàng trắng
Vàng trắng kéo mây
Che bao huyền thoại*

*Trắng hoang tàn đợi gió
Màu trắng khô tiếng hát
Nước mắt rửa linh hồn
Xác chết sắp qua đời*

Thơ Bạc Túc

*Hà Nội
Nhìn sâu trong mắt tôi
Hà Nội lạ lùng
Thơm héo hoa người*

Đầu thập niên 1970 tôi có dịp quen biết và trở thành bạn thân của Ngu Yên khi chúng tôi sinh hoạt chung trong ca đoàn Tiếng Nói ở Viện Đại Học Đà Lạt. Ngu Yên là một người hiền lành, đa tài, đam mê nghệ thuật, sống hết lòng với sáng tác. Ngôn ngữ, hình ảnh, ý tưởng trong thơ Ngu Yên đầy tính chất sáng tạo. Tính chất sáng tạo ấy đã giúp anh góp phần làm cho kho tàng thi ca Việt Nam phong phú và đa dạng hơn.

Phạm Cao Hoàng

Hà Nội. Thơm Héo Hoa Người

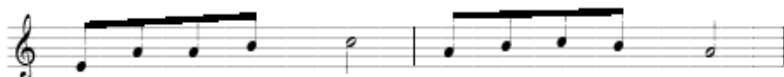
Sanjose, california, tháng 10 năm 2007

Toi nghe ve Ha Noi, Nhu nghe mot bai tho. Bai tho dong

dinh treo tren ban tho. Em dang cho doi ai.

Con lu hao tieng khoe. Tinh nhan da xa voi

Hinh nhu da qua doi. Phan luong tan ta.

Diem trang em lam qua..... Ha

Noi tu duoi nhin len: Tram nam may mu. mua van khoe em.

Ha Noi, tu tren nhin xuong: Thanh pho hoa trang nu

cuoi tu long trong vang. Hoan ho.....

Toi mo ve Ha noi nhu mo mot vang trang, vang trang keo

may, che bao huyen thoi. Trang hoang tan doi gio.

Mau trang kho tieng hat. Nuoc mat rua linh hon. Xao ehet sap qua doi.

Ha Noi, nhìn sau trong mat toi... Ha Noi la lung.

Thom heo hon nguoi...

Bài Thơ Trắng Đen

Trắng cầm Đen
Đen cầm Trắng

Đạo

Tay trắng tay đen.....

Đen trắng
Trắng đen

Có phải trắng là màu đen chưa trắng ?
Có phải đen là mẹ của sắc màu ?

Tại sao em có chỗ đen chỗ trắng ?
Tại sao tình có khi trắng khi đen ?

Tại sao tay trắng ?
Tại sao tay đen ?

Thượng Đế đen hay trắng !
Linh hồn trắng hay đen !
Đạo đức đen hay trắng !
Lương tâm trắng hay đen !
Luân thường đen hay trắng !
Tôn giáo trắng hay đen !
Nhân loại đen hay trắng !

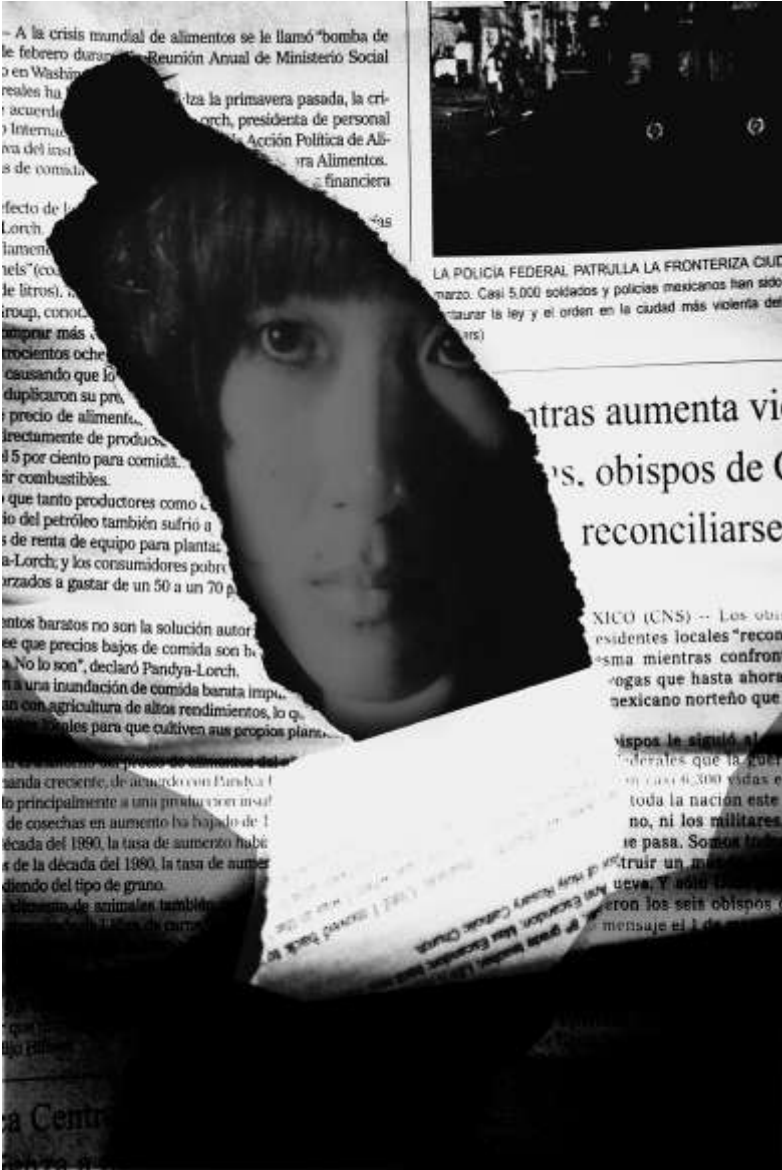
Tôi nói: Tất cả đen
Em nói: Trắng

Như vậy Trắng hay Đen !!!

.....
Tay Maroc cổ keng
Tay Chà và đen thú
Tay Việt Nam trắng bóc

Bài Thơ Phụng

Ngày 20 Tháng 3 Năm 2009

Ba

Hôm nay con hiểu rõ
Ba tâm thường nhưng hơn cả anh hùng
Con đường cũ trong cuộc đời rất cũ
Mỗi người đi mỗi làm mới mỗi đời
Ba làm mới
Mồ hôi và máu
Từ Qui Nhơn, Trường Thế tới Kim Châu
Từ Tuy Phước, Bồng Sơn vào tù ngục
Từ mắt má buồn từ tiếng khóc con

Ba kiên nhẫn đục núi đau ngăn bước
Án cần bơi ngược dòng lệ nhân sinh
Con đứng dậy từ bóng ba loang lổ
Bước ra ngoài ngăn mặt hẹn trời cao
Máu ba đập từ tim con quyết liệt
Chuyện làm người không chỉ để làm người

Ba

Ngày xưa trẻ con tưởng mình vĩ đại
Tưởng làm người dễ như học trò
Đêm ba dạy, rủ ăn vịt lộn
Hỏi:
- Sức con ăn mấy trứng thì no?
Tuổi đang lớn, trả lời 20 trứng
20 năm sau con bội thực

Con thi Tú Tài
Ba dậy sớm
Chở đến trường
Không nói câu gì

Thơ Bạc Tóc

*Chỉ cho con bút chì bút mực
Suốt một đời con hành hiệp văn chương*

*Ngày ba mắt
Con xa vời cốt nhục
Quì đợc kinh không tin mấy cõi trời
Ai cũng chết
Tùy là ai chết
Ngày mắt ba, con hiểu đức yêu người*

*Ba
Hôm nay con bạc đầu mới rõ
Chuyện ba làm đã mới cuộc đời ba
Mỗi chuyện mới làm đời chung bớt cũ
Nhìn hình ba
Con hãnh diện đợc kinh*

*Ba
Không còn nữa ngày ba con gần gũi
Nhưng mãi còn dòng máu chảy xuống tim.*

Mồ Hôi Mắt

Bạn xa đến thăm
Nhắc chuyện xưa mười năm hôm qua
Khen vợ già còn đẹp
Bạn sung sướng bù ngùi
Ly rượu rót làm canh
Uống hết nổi từ lâu
Bạn ở lại một ngày
Một ngày thơm quá khứ
Nhiều chi tiết đã quên
Bật cười khan giọng kể

Vợ nấu nướng như xưa
Món quen nhai nát nhớ
Bốn người ngồi cộng lại
Hai trăm sáu chục năm

Đêm khuya còn hai đứa
Vợ ngủ say trăng buồn
Bạn báo vợ ung thư không thuốc chữa
Đi thăm bằng hữu lần cuối cùng
Mồ hôi chảy trên má
Giọt đời rơi

Bắt tay nhau đòi mỗi
Hẹn lần sau gặp lại
Tiến nhau thêm vài bước
Biết sẽ không bao giờ.

*Thứ Năm
Ngày 5 Tháng 3 Năm 09*

*Bạn gọi 8 giờ đêm
Báo tin Anh Nhật qua đài
7: 25 phút
Tôi đang xem truyền hình
Người đàn ông ngã xuống
Lăn trên đường nhân gian
Người vợ trên đầu dốc
Chập chờn ánh sao băng
Cuốn phim vừa chấm dứt
Nhạc vẫn buồn lê thê
Màn ảnh đang nhắc lại tên tài tử lần cuối*

*Anh Nhật
Người ít nói
Ung thư phổi
Đã đi cùng tôi một khúc quanh đời
Cuối ngã đường tử biệt
Thức rồi giấc chiêm bao
Bên kia trời mưa hay nắng
Đường sáng hay tối tăm
Tôi chắc anh nhân nhục
Như suốt cuộc đời qua*

*Mai tôi tới nhà quàn
Thăm anh
Hẹn mười năm gặp lại.*

Ru Cháu

Buổi trưa giữ cháu
Bắt chước ru ù ơ
Trí nhớ gọi trí nhớ
Ông ngoại từ từ hóa trẻ thơ

Ru cháu là ru mình
Bao năm người lớn tâm tình hỗn độn
Cháu khóc to ông khóc nhỏ
Cháu sắp đứng lên ông sắp nằm
Cháu cười ông tự hỏi:
- Muốn khóc cười sao phải có lý do?
Ru ông, ông hát lớn
Giật mình cháu khóc xé giấc mơ

Ấm cháu ru ù ơ
Ngoài sân gió yên tĩnh
Một hơi lạc vào nhà
Thằng bé bắt cầm tay
Trẻ xưa ông bắt gió
Cuối đời trùng gió nhập vào tim

Ừ ơ cháu ngủ say
Ừ ơ ông mơ say
Bực mình chuông điện thoại
Gọi ông về lại ngày

Ngày 22 Tháng 2 Năm 2009

*Có người nói, không đủ sức
Có người đủ sức, không nói*

Hẹn bạn

*Ngồi cà phê im lặng nửa ngày
Tiếng hát ồn ào không động đây
Người xưa nói:*

- *Làm tinh thật lâu, nói ra thú vị*

Bạn đừng lên gọi:

- *Tính tiền.*

Vì Sao Ta Làm Thơ

Ta thích nghe tiếu lâm
Không muốn cười
Nghe kể chuyện thương tâm
Không muốn khóc
Tuy đã sống khá lâu
Vẫn một câu: Không hiểu
Vì sao ta thích làm thơ?

Viết lên mặt nước chuyện vui buồn
Biến mất
Viết lên mây chuyện buồn vui
Bay mất
Viết vào thơ
Làm buồn kẻ sống sau

Ta đại dột yêu thơ
Đại dột hơn không chịu bỏ
Phủi tay bao lần
Tay bẩn vì thơ
Thơ bẩn vì không người đọc
Người đọc bẩn vì không có thơ

Ta viết thơ tiếu lâm
Vì thắm khóc
Ta viết thơ thương tâm
Vì rõ cười
Đến chết vẫn không hiểu
Vì sao ta làm thơ

Chỉ Là Vậy

Ta thật khó hiểu lòng
Đời nhiều lần thất bại
Vẫn chưa ngán thành công
Tuổi trẻ thông minh
Già đếm tóc bạc
Sự nghiệp tưởng chừng đã quên
Mãi lần khuất ngoài giấc mơ thao thức
Tuổi đến thời rửa tay
Gió thổi mây trôi lá rơi đêm tối
Chợt bận lòng tự hỏi chữ tài hoa

Ta thật khó hiểu ta
Thích tiên hay danh dự
Nghèo tự nhiên giống hèn
Có tài không tiền tự đứng vô tích
Xưa vẫn chương làm khô nhiều người
Nay làm khó ta
Thơ để dành cho kẻ thất chí
Sao ta biết làm thơ từ nhỏ
Trời lúc nắng lúc mưa
Sao có người hoài thất vọng

Lắm kẻ khen ta giỏi
Lúc trẻ nghe vui mừng
Già nghe muốn khóc
Bao nhiêu năm làm người
Chỉ là vậy thôi sao

Tôi Và Ta

Rất nhiều lần
 Tôi buồn Ta
 Không vì đời sống
 Vì sống đời
 Chẳng ai hiểu
 Chẳng tiên tri thánh thần nào hiểu
 Sợ hãi vì không hiểu
 Chán nản vì không hiểu
 Tôi rất muốn quên
 Ta mãi nhớ

Tuổi càng già Ta càng muốn hiểu
 Tôi càng muốn quên
 Nhiều lần Tôi hỏi Ta:
 -Ích lợi gì đâu? Chỉ mất thời giờ
 Ta đồng ý, vẫn thao thức

Đêm qua, đêm đầu mùa xuân
 Mầm sống trở mình trong gió, trong cây,
 trong trống, trong mái
 Ta ra sân lỏng lẻo ngậm thiu
 Nhìn ngân hà thương thay Cao Bá Quát
 Cách nhau trăm năm Tôi trở về chỗ ông
 Mầm sống xung quanh mầm chết trong lòng
 Ta cao với trời
 Tôi lún vào đất
 Làm sao cứu nhau

Thơ Bạc Tóc

*Quá nhiều lần Tôi bỏ Ta độc quạnh
Tôi muốn làm người, sợ làm ma
Đành sao Ta bức tử
Khó chịu dày vò Ta thanh thảo Tôi
Ngươi ơi
Bất lực làm sao khi phải sống đời*

*Bây giờ bên nhau từ biệt
Tôi ơi, Ta đành phải đi
Ngươi ở lại cho tròn tình nghĩa
Giữ làm người như vạn vật chúng sinh
Giữ bổn nhiệm
Giữ ngày tháng năm
Giữ hơi thở
Hẹn sẽ thăm ngươi tại nhà quán*

*Tiến ta đi
Ta tiến ta một lần
Đoạn cuối đời thất bại quen bớt sợ
Liều mạng trước bóng đêm
Lỡ biết anh hùng đành thách đố*

*Lần này đi chắc là lần cuối
Không kịp quay về
Không muốn quay về cho dẫu thất thân
Vẫn biết đã già cần tự tại
Không cam lòng tắt thở
Để tâm tư thất hẹn kẻ mai này*

Vẫn biết công danh là cỏ rác

Thơ Bạc Túc

*Bạc tiền là có, không
Chết rồi là hết
Lòng nghĩ vẫn không thông
Biết cách sáng đèn sao không thắp?*

*Đi. Biết đâu là không, đâu là được
Lên đường
Ngàn sau ai biết chuyện hôm nay
Có kẻ quyết làm ra sự Sáng
Bước phía đường chưa khai phong
Đi về hướng đen hã*

Đi. Ta đi với ta một lần cuối

Màu thời gian và cách nhìn đời trong “Thơ Bạc Tóc” của NguYên

Lương Thu Trung

Nói tới màu thời gian là nói về sự thay đổi. Thay đổi trên đá trên rêu, trên cỏ cây vạn vật và trên cái dáng vẻ của con người. Hai chữ “bạc tóc”, tác giả dùng làm tựa cho thi phẩm thứ sáu của ông cũng là một cách nào đó mang dấu tích của một sắc màu thời gian qua nhiều biến thiên của trời đất. Ngoài ra, cái nghĩa “bạc tóc” không hoàn toàn đồng nghĩa với “tóc bạc”, mà nó còn nói lên sự tương phản giữa hai từ này nữa. Thông thường người ta khi nói “tóc bạc”, ngoài cái nghĩa đen là màu tóc từ đen dần dần biến ra màu trắng bạc, mà nó còn cho thấy con người không cưỡng lại nổi với sự hủy hoại của thời gian sau sáu bảy mươi năm sống giữa cõi đời trần tục này. Còn “bạc tóc”, không hẳn là như vậy.

Bởi trong đời sống không phải ai cũng phải đợi đến tuổi già rồi tóc mới bạc, mà có nhiều người chưa già mà do suy tư nhiều, do lo nghĩ nhiều, do ưu phiền nhiều rồi tóc ngã sang màu trắng lúc nào mà họ cũng không hay biết. Thế rồi, một hôm soi gương nhìn lại mái tóc đen ngày nào của mình, chợt bàng hoàng, thương tiếc mới hôm nào tuổi trẻ một thời nay đành “bạc tóc” mái đầu.

Phải chăng hiện trạng “bạc tóc” trong thơ Ngu-Yên, ngoài cái nét màu thời gian trên cây cỏ, đá núi rong rêu, và với cả con người phơi pha cùng năm

Thơ Bạc Tóc

tháng, mà nó còn là một cách nhìn đời rất khác lạ so với nhãn quan của nhiều người qua mấy mươi năm làm thơ và sống giữa cõi đời mà tác giả có được

Ngay bài thơ đầu tiên kể chuyện “Sài Gòn Tóc Bạc”, Ngu-Yên đã cho người đọc thấy sau 33 năm rời xa chốn cũ và nay lại trở về nhìn lại dáng dấp Sài Gòn quả là 33 năm dài làm cho Sài Gòn “bạc tóc” qua những năm dài. Nhưng với chính mình, ông cũng cảm thấy mình lại già nua đi nhiều so với tuổi đời chưa lấy gì gọi là già . Cái tâm trạng giữa cũ và mới, giữa xưa và nay, giữa dấu tích một thời và những tàn phai một thuở là nỗi lạc loài giữa chính mình với cảnh vật, giữa chính mình với con người và rồi cái nét cũ mang mang đó là nỗi đau xé lòng bất cứ người nào, huống gì một tâm hồn nghệ sĩ như Ngu-Yên :

*“Tôi và Sài Gòn thấy nhau
Vừa lạ vừa quen vừa thân vừa khó chịu”*

và:

*“Đi lại vỉa hè
Thấy bênh bồng đường phố
Người nào cũng quen tôi lạ vô cùng
Lá cây vẫn vậy
Nắng mưa vẫn vậy.
Tiếng kèn xe lán áp tiếng ve*

*Cây me cũ cao hơn trước
Dấu cành xưa cửa cũ còn vết thương
Góc quán cũ tân trang hơn trước*

Thơ Bạc Tóc

Người khách xưa vô thường miên mang

*Tôi không biết làm gì hay đang rướm máu
Hạt bụi rơi giữa thê thiết tung hô*

*Nén hơi sống vào hình hài lắng đọng
Chịu đựng ngàn năm cho hết trăm năm*

*Sài Gòn Tôi đứng đợi trời bắt lặc
Chân có đôi mà cô đơn
Mây ngàn lối tập trung vào giọt nước
Mưa
Tôi ướt như xưa xa Sài Gòn”.
(Sài Gòn tóc bạc)*

Thử hỏi, “Giọt nước mưa” hay nước mắt của người về nhìn lại mình qua trùng trùng biển nhớ xót xa, đâu có kém gì khi xa Sài Gòn năm xưa đầy nước mắt.?!?

Với Sài Gòn là thế, nhưng khi về lại Nha Trang, đứng trước căn nhà cũ “76 Bạch Đằng Nha Trang” là một nỗi lạc loài thê thiết nữa. Với nơi chốn thân quen nhất của những ngày thơ ấu cũ mà rồi sau 33 năm xa xứ trở về không còn ai biết ra cậu bé ngày xưa nay đã già và đã có những năm dài sống trong ngôi nhà ấy, đành phải nói với gió, với mây.:

*“Ngày tôi về
Đường dẫn vào quá khứ không ai quen
Đứng trước căn nhà cũ
Kỷ niệm lần khân 33 năm
Cô hàng xóm hỏi :
- Bác tìm ai ?*

Thơ Bạc Túc

*Buồn buồn trả lời gió :
- Bác già rồi, đọc sai địa chỉ”*

Dường như chỉ có người trong cuộc biết quá nhiều về gió, về mây, nên chỉ một lòng muốn nói chuyện cùng mây với gió :

*“Hôm sau quay trở lại
Đứng trước căn nhà xưa
Cô hàng xóm nói :
- Bác lộn địa chỉ rồi
Buồn buồn trả lời gió
- Bác muốn mua căn nhà này”*

.....
*Tôi đứng trước nhà tôi
Cô hàng xóm nhiều chuyện
- Chủ nhà không bán đâu
Buồn buồn hỏi gió :
- Ai bán căn nhà này ?”*

Nhìn ở khía cạnh sâu kín nào đó, những câu hỏi và trả lời vừa đơn giản, vừa gọn gàng, vừa tức cười ấy như những câu hỏi và trả lời của các bậc sư tổ tiền bối ở một thời nào sau bao nhiêu năm tu tập sắp thành các bậc chân tu đạt đạo. Không ai hiểu mình. Thôi đành hỏi gió đỡ buồn !!!

Nhưng có lẽ khi lên nhìn lại thành phố sương mù của những ngày tuổi trẻ thiết tha yêu, thì hơi ối, Đà Lạt của những cuộc tình, những rong chơi bất tận giờ sao nó đã quá già nua với biết bao “*thân ái mất*” dù người trong cuộc cố tìm lại những những

Thơ Bạc Tóc

dấu tích xưa mà hồn thời lãng đãng xa xăm quá
những tháng ngày xa cách :

*“Lâu lắm rồi
Theo con dốc
Tìm lại Đà Lạt đêm
Anh nắm tay em
Nắm bao thân ái mát
Đất những ngày đại học
Về lại nụ hôn đầu .”*

Màu thời gian đã trùm phủ lên Đà Lạt, lên con dốc
Hoà Bình, lên hồ Xuân Hương, lên sân Cù và cả
phê Tùng một thời trai trẻ “hai mươi” :

*“Cà phê Tùng
Già với già tìm về kỷ niệm
Thầm xuýt xoa thắm thía buồn hai mươi
Hãy ngồi lại nơi góc ghé cũ*

*Tình nhân xưa
Xung quanh đầu hói da nhăn tóc bạc
Bóng tối nhạt nhòa
những linh hồn sống sót
Phát phơ .”*

*“Đà Lạt đêm không giống đêm Đà Lạt
Khoác quê mùa lẩn áp áp thân kiêu sa
Con đường mắt vong hồn bác Tư cô Tám
Thủy tạ đêm tiền lãng mạn khuất chìm sâu”*

(Đà Lạt còn anh và em)

Thơ Bạc Túc

Tác giả viết về Đà Lạt qua bao mùa gió mưa làm
phôi pha đường nét một thời bằng những vần thơ vô
cùng thâm thúy với tứ thơ quen mà chữ dùng và câu
thơ rất lạ đã tạo cho tôi, một người từng có những
ngày lang thang giữa phố phường cùng rừng thông
Đà Lạt, với những con dốc, với người tính có cảm
giác như trong thơ Ngu- Yên có bóng dáng của
chính mình :

*“Đêm anh ngủ nghe tiếng sương rất cũ
Rơi ềnh ương rung hồi hộp lá thông
Bao năm quay lưng bây giờ quay mặt
Ôm em vô cùng sợ hãi thời gian
12 giờ khuya trời đã sáng
Nghe ử ê dân tộc tiễn linh hồn*

*Sớm cùng em hẹn xôi gà cà phê bit tất
Cà phê Trung Nguyên ghen thở Đuôi Chồn
Có mấy kẻ biết nơi đây ô gà năm ấy*

*Bước sụp hồn té mấy chục năm
Đại học cỏ rau xanh chữ nghĩa
Anh đi lui đi tới
Ngắm tìm
Nhất định không giống
Nói sao cũng không giống*

Một đường đi xa lạ trăm lối về

*Khu Hòa Bình điểm trang loang lổ
Thiếu phụ cười lâu quá thấy răng vàng
Những cửa hàng tiu nghỉu
Bạc cấp tróc sơn chấp vá đìu hiu*

*Đà Lạt xưa chập chùng đồi núi
Nay chỉ chút nhà
Những chiếc hộp con sơn màu cầu thả
Cạnh những villa
Thiếu nữ quý phái sáng chiều áo nã
Giai nhân thất thế bán chợ Trời
Biết sơn phấn ngậm ngùi khi rửa mặt
Giữ làm sao trinh tiết gái bị thua*

*Đà Lạt có ngàn nơi kỷ niệm
Đi loang quanh thấy mất quá nhiều
Chiều trời lạnh không lạnh bằng quá khứ
Một chút mưa sao ướt hết cả ngày
Biết nói gì giữa cơn đau bụng
Mưa vào trong đỡ đôi tiếc thương...”*

(Đà Lạt còn anh và em)

Vì mạch thơ của bài thơ này là một chuỗi những hình ảnh, ký ức, ý nghĩ, kỷ niệm giữa ngày xưa và hôm nay trộn lẫn vào nhau dẫn người đọc băng qua những trùng trùng biển nhớ, nên chúng tôi đành bất lực và mê say nên khôngỡ lòng nào cắt một đoạn thơ nào trong mạch thơ liên lạc, chập chùng những bóng hình thân yêu của Đà Lạt một thời trong tác giả và cả trong chính mình nữa.

Với Hà Nội, tôi chưa bao giờ gặp, nhưng tôi có đọc nhiều bút ký ghi lại Hà Nội những ngày sau này như “Lô Sơn Yên Tỏa” của Trần Doãn Nho và vài tác giả khác và họ viết bằng văn xuôi. Ở đây, với tập bản thảo “Thơ bạc tóc” của Ngu-Yên, tôi được biết

Thơ Bạc Túc

Hà Nội qua bài thơ “Hà Nội thơm héo hoa người”. Với cái tựa lạ làm cho tính mò mò của người đọc muốn biết Hà Nội đang có gì. Thì ra Hà Nội trong trí tưởng của nhiều người là Hà Nội của Thạch Lam với “Ba mươi sáu phố phường”. Cho nên Ngu-Yên mở đầu bài thơ với vốn vện ba câu mà xác định được cái nhìn về Hà Nội :

*“Tôi nghe về Hà Nội
Như nghe một bài thơ
Bài thơ đóng đinh treo trên bàn thờ”
(Hà Nội thơm héo hoa người)*

Với tâm hồn nghe và nghĩ về Hà Nội của một tâm hồn thi sĩ thì Hà Nội như một bài thơ chỉ để thờ thế đó, nhưng khi tác giả tới gặp Hà Nội, dưới cái nhìn thật sau mấy mươi năm nghe nói, nghe kể, thì :

*“Hà Nội
Từ dưới nhìn lên
Trăm năm mây mù che phủ mắt em
Hà Nội
Từ trên nhìn xuống
Thành phố hóa trang nụ cười
Từ lòng trống vắng
Hoan hô”*

Và rồi, tác giả kết bài thơ với cái “*nhìn sâu*” khá lạ :

*“Hà Nội
Nhìn sâu trong mắt tôi
Hà Nội lạ lòng*

Thơ Bạc Tóc

Thơm héo hoa người.”

(Hà Nội thơm héo hoa người)

Hà Nội, hay bất cứ thành phố lạ hay quen nào, mỗi người nhìn ngắm nó mỗi khác, không ai giống ai ; nhưng với Ngu-Yên, Hà Nội trong mắt ông là thể với cái tựa bài thơ rất bắt mắt bởi những chữ “thơm héo hoa người”. Với cái tựa này người nào hiểu kỳ có thể hoán vị các chữ trong tựa bài thơ sẽ cho ta vài ba cái tựa mới như “Hà Nội héo hoa thơm người”, “Hà Nội thơm người héo hoa”, “Hà Nội người héo hoa thơm” vân.. vân.... Với cái tựa nào, dường như những chữ không lạ này nhưng khi đặt tên cho bài thơ, đều làm bài thơ thấy lạ . Là người đọc thơ của một người làm thơ trên dưới năm mươi năm, tôi chắc không ai dám sửa lại tựa bài thơ của tác giả ”Hà Nội Thơm Héo Hoa Người”.

Trên đây là những bài thơ tác giả viết về bốn nơi, trong đó có ba nơi tác giả gặp lại sau 33 năm xa cách với cái nhìn khách quan về chốn cũ những ngày xưa thân ái . Nhưng Ngu-Yên, không chỉ có bốn bài thơ mới ấy với nỗi lòng tiếc thương về những lớp bụi thời gian làm mờ kỷ niệm, mà dường như những bài thơ còn lại trong suốt mấy mươi trang bản thảo “Thơ Bạc Tóc”, bài nào tác giả cũng trần trở về nỗi mình, nỗi người, về cuộc đời, về thân phận con người. Những trần trở có pha chút lãng mạn của một tâm hồn nghệ sĩ, đôi lúc pha chút chán đời nhưng rất thật với lòng, một thứ chơn thật làm nên tính cách riêng của thơ và của chính tác giả . Xin mời các bạn nghe Ngu- Yên nghĩ ngợi về dòng đời đã kéo đời ông theo con đường của nó:

*“Khi tôi còn trẻ thơ
Người bán hàng rong
Xoay xoay trò chơi
Vui cuộc đời tôi
- Kẹo kéo, kẹo kéo đây....*

*Khi tôi vừa lớn khôn
Đời hết ngọt thơm
Chua cay trò chơi
Đôi co hồn tôi
Đời kéo, đời kéo....*

*Đời kéo tôi đi theo dòng nguyệt ngã
Để lại thơ ấu khóc lóc chờ tôi
Đời kéo tôi đi qua đường thẳng trâm*

*Chết giữa phù sinh
Lòng vẫn chưa tin*

*Đời kéo tôi dài ngàn khúc phân ly
Đời kéo tôi cao đặng đáy sân si
Đời xô tôi té
May mà có em
Dù tôi đứng lên*

*Một lần
Trẻ thơ
Ra tắm dòng sông
Nào ngờ sẽ trôi suốt dòng sông buồn
.....
Thôi, xa lìa tuổi thơ
Giờ đã già nua*

*Tôi tin đời tôi
Chỉ là trò chơi.”*

(Hát soi đáy giếng)

Với quan niệm dòng đời như “dòng sông” lôi kéo mình “xa lìa tuổi thơ” để rồi đời mình chỉ là “trò chơi” như tác giả đã khắc họa chân dung cuộc đời mình qua bài thơ vừa dẫn, thì không có gì ngạc nhiên khi Ngu-Yên lại một lần nữa hay nhiều lần nữa trong thi phẩm này, tác giả đã nói về cái sống của mình giữa nơi chốn nhân sinh này chỉ là sống tạm, sống chơi, chứ không bao giờ là sống thiệt :

*“ Nói cho đúng
Anh tầm thường hơn tất cả mọi người
Vì họ sống
Còn anh sống tạm.”*
(So sánh)

Cho nên, trong một bài thơ khác với cái tựa “ Ngày 7 tháng 8 năm 2002”, tác giả đã kết thúc bài thơ ngắn bằng ba câu gọn lỏn mang chút triết lý giữa đêm và ngày, giữa mộng và thực chỉ cách nhau có một giấc ngủ là biết đời không gì là chắc chắn trăm phần :

*“Đêm qua mơ vinh hiển
Sáng ngày gặp vận cùng
Cách nhau giấc ngủ .”*

(Thơ bạc tóc)

Thơ Bạc Túc

Giấc ngủ thì gần và mong manh thế đó, nhưng đêm
và ngày nào có hơn gì nhau :

*“Biên giới giữa đêm và ngày là sương mỏng
Là quá thời trăng dang dẫu giấc mơ”*

(ngày 1 tháng 9 năm 2007)

Nhưng có lẽ những câu hỏi rất gần, rất thật mà ít ai
dám hỏi về một đời sống nơi trần gian này, nhưng
tác giả thì bằng khung trần trở với sự sống chết
mỗi ngày bằng những câu hỏi khó vô cùng :

*“Tại sao yêu nhau lại cởi áo cởi quần ?
Tại sao sống lại phải ăn phải uống ?
Tại sao gió phải thổi ? Mây phải bay ?
Tại sao phải chết ?*

*Ai bắt đầu ? Ai chấm dứt ?
Ai trên trời ? Ai chôn đất sâu ?
Ai là vợ ? Sao cô không làm vợ ?
Cứ yêu thôi, đừng cởi áo quần*

*Suy nghĩ mãi mới biết đời không hiểu
Sống chưa xong, hiểu làm gì
Kệ mẹ nó, bắt đầu chấm dứt
Ta cười cười đoạn giữa thông dong .”*

(Ngày 12 tháng 8 năm 2008)

Chính vì đời có những điều tưởng chừng rất dễ hiểu
nhưng nhiều khi nó lại khó hiểu biết như thế đó. Và
Ngu-Yên đã làm bài toán trừ để tìm ra đáp số “*Dễ
hiểu = Không hiểu – Khó hiểu*”” như tứ thơ cô
động này :

*“Tôi được hiểu
Bất thường
Là bình thường ít gặp*

.....

*Tôi được hiểu
Sống
Là bất thường không chết*

.....

*Tôi được hiểu
Thời gian
Là bất thường muôn thuở...”*

(Thơ bạc tóc)

Trong ý hướng tự vấn chính mình, với “*Thơ bạc tóc*”, tác giả có bài thơ “*Ngày 18 tháng 4 năm 2006*” rất lạ và thú vị :

*“Đối chiều cao building
Choáng váng
Người xây chiều cao
Chiều cao cao hơn người.*

.....

*“Người làm tự điển
Tự điển nhiều chữ hơn người
Tôi tra chữ : Hiểu
Nghĩa là Không biết*

*Đối với mình
Nói sao đây
Mình nuôi mình sống để chôn mình.”*

Nhưng có lẽ giữa những gì hiểu được và không hiểu được, vấn đề là làm sao hiểu được mình già cũng là điều không phải lúc nào cũng suôn sẻ, dễ dàng .
Chợt nhận ra mỗi ngày trôi qua hai mươi bốn giờ như cơm bữa, thế mà thời gian 24 giờ ấy lại giết chết dần tuổi thanh xuân một cách lạnh lùng, “ghê gớm” :

*“Vẫn không hiểu vì sao tôi già
Mỗi ngày nhỏ nhoi vậy mà ghê gớm
Mỗi giờ ngấn ngùi xếp lên da nhăn
Thảng thốt lạnh mình không thể tưởng tượng*

.....

*Đọc câu thơ cũ
Nhớ ngày còn trẻ*

.....

*Chuyện làm tôi: chuyện hoang đường có thật
Kể lại không ngờ có kẻ vậy sao
Rồi một lúc ngạc nhiên vì tuổi tác
Hóa ra trẻ nít cũng phải già.”*

(Thôi, Chuẩn bị. Không còn xa)

Nhơn nhắc đến màu thời gian nhuộm tóc mỗi ngày, chợt bắt gặp thơ Ngu-Yên đang lay hoay với sống và chết như một trần trở nữa về cuộc đời :

Thơ Bạc Tóc

*“Sống là chết dần thiếu can đảm
Đi biết không về vẫn gửi thư
Khi hiểu rõ nỗi da gà đã muộn
Muộn càng muộn thêm khi bắt ngờ”*

.....

*“Sống là chôn vào đời chờ mất
Chờ vô tâm vô tính vô tri
Chờ thoát mái trong khó cực
Chờ thời gian đặng bắt ngờ”
(Bắt ngờ)*

Thơ về nhân sinh, về cõi người, Ngu-Yên viết hoài không chán. Còn nhiều lắm những bài thơ với tứ thơ quen quen mà rất lạ theo cách tự hỏi mình, trong bài thơ “*Biết mình biết ta*”, tác giả mở và kết :

*“Khi không biết mình là ai
Người ta tưởng mình ai là
Tỷ tỷ người đã sống
Mấy ai biết ta.*

.....

*”Một đời người tóc rụng bao nhiêu rồi bạc
Mấy bữa cơm rồi ung thư
Mấy lần yêu rồi bất lực
Biết mà không ưa ý của Trời*

.....

*Khi hết biết mình là ai
Tôi biết tôi là ta.”
(Thơ bạc tóc)*

Chính vì hằng tỷ, hằng tỷ người “*mấy ai biết*” cái “*ta*” của mình nên tác giả nhận ra các bậc thánh

Thơ Bạc Tóc

nhân ngàn xưa càng im lặng bao nhiêu thì con người sống nơi cõi nhân sinh này lại nói quá nhiều như bốn câu kết bài thơ “*Một ngày như nhiều ngày đã*” :

“*Ngàn năm im lặng
Trăm năm sao nói nhiều ?
một ngày sao quá nặng
Một hơi thở phiêu phiêu.*”
(*Thơ tóc bạc*)

Tóm lại, mỗi bài thơ của Ngu-Yên trong “Thơ bạc tóc” dường như bài thơ nào cũng khó đọc. Khó đọc không phải vì tác giả làm thơ không hay mà vì có những điều quá thật mà người đời không dám tự đặt câu hỏi với chính mình. Thơ Ngu-Yên là tiếng nói được cất lên, trước nhất như một lời tự vấn với lương tâm mình, với ý nghĩa cuộc đời, với kiếp làm người; sau nữa, tác giả lên tiếng giùm cho những ai chưa có can đảm nhận ra những điều chưa dám nói ấy. Những bài thơ trong “Thơ bạc tóc” là những trần trở của một tâm hồn nghệ sĩ với chất liệu sống phủ đầy màu thời gian qua bao mùa biến thiên của trời đất và dòng đời . Ở đó, những tứ thơ rất quen mà ý thơ phong phú, lời thơ lạ mà gần, chữ dùng nhiều lúc thấy bình thường nhưng lại “bất thường” ; tất cả làm thơ Ngu-Yên ở đây cũng như nhiều tập thơ khác, khó “câu” người đọc một cách nhẹ nhàng; nhưng ai đã đọc thơ tác giả rồi, thì thế nào cũng tìm đọc lại thơ Ngu-Yên vài ba bận nữa vì tính lạ mà gần gũi và ý tứ đơn giản mà thâm thúy ấy . Giống như “thuốc đắng dã tật” vậy !

Boston, ngày 19-11-2008

Ta Về

Thơ Tô Thùy Yên

Rubato. Thê lương nhưng không sầu thảm.

1 Am E7 Am C Dm C E
Ta về một bóng trên đường Thơ chẳng ai dẽ vật áo phai Sao vẫn nghe

5 Am Dm E7 Am E7 Bm E7
đau mồm phế phui Mười năm đá cũng ngấm ngui

9 Am E Hm 3 F G C F
Ta về qua trường cũng phá Nếp trán nhân dĩa ngon gió

13 C Am Dm Am E7
Ta ngắm ngôi trờng trời đất cũ Nghe tàn bụi cát thảng năm

16 Am F#m Bm F#m Bm
bay Ta khóc tạ ơn đời chấy máu Ruột mồm như đá dưới chân

20 F#m C#7 C#m 3 Bm C#m C#7
ta Mười năm chớp bể mưa người Người thính nghe buồn tận cõi

24 F#m A E Bm F#m C#7 A
xa Ta về cúi mái đầu ruộng diêm Nghe nặng tù tâm

28 E F#m C#7 F#m Bm
 lượng đất trời Cảm ơn hoa đá vì ta nở Thắc giới vui từ những lễ

32 F#m F#m E D E
 loi Cây buổi xưa còn nhớ trắng hoa Đếm chủa khuya lăm hồi trắng

36 A E7 C#7 F#m C#m
 tà Tinh xưa như tuổi già không ngủ Bước chạm khua từng nỗi xót

40 F#m F#m Bm F#m C#m
 xa Ngồi đây nhà cũ Đọc lại bài thơ buổi thức thòi Ai đó trong

45 Bm C#m F#m E7 G A Am E
 hồn ta thốn thủa Vầng trăng còn tiếu rong chơi Ta về

50 Am C Dm Am E7 79
 như bóng hạ vàng Thương thuở gian trần bay lướt qua Ta tiếu đời

53 Am Dm E Am E7 C#7 E7
 ta sao hữu hạn Đánh không trái hết chạp lòng

Tình Như Giấy Lau Tay

Latino Rhumba...Tempo 100

Nhạc / Lời: Ngu Yên

Tình như tờ giấy trắng mỏng mơ. Vẽ chân dung người em yêu

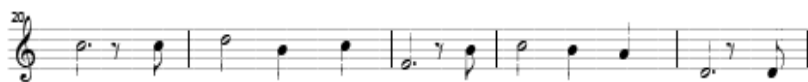
thâm. Tương tư mở ra xem. Sao em nhìn tôi không

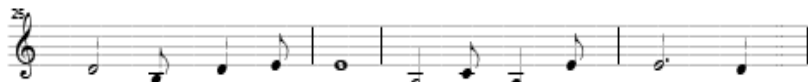
nói.... Lòng tôi như tờ giấy. Xin em lấy lau bờ môi. Xin

em lấy lau mồ hôi. Trước khi vô nạt đời tôi... Lòng tôi như tờ

giấy. Em xé từ lâu rồi. Em bỏ quên bên đời. Em

cho tình nhân lau tay.... Tình như tờ giấy xé chùi

lau. Đã dơ theo thời gian yêu người. Đêm đêm mở ra
Con tim vẫn tương

xem. Chân dung em nhìn tôi vẫn vô tình...
tư. Em ơi em, vì sao nó vô tình...
tình...
tình...

Mệt Quá

Tôi mỗi mệt không vì sống
Mà vì chung sống với các anh
Sự thành thật nào cũng cần xin lỗi
Như cơn mưa nào cũng buồn

Mỗi chúng ta thử bằng giới hạn
Cảnh đẹp thế nào tùy tâm tư
Đúng hoặc sai có thời gian làm chúng
Tôi dở thế nào chỉ riêng em
Em đẹp làm sao chỉ riêng tôi
Tôi mỗi mệt vì nhiều người khen dối

Có Thượng Đế tôi không vui hơn
Không Thượng Đế tôi không buồn hơn
Thượng Đế để cầu nguyện
Tôi không có gì để xin
Tôi mỗi mệt vì anh bán niềm tin

Áo quần muốn mặc hay không?
Đừng liên can đến tôi
Lời muốn nói hay không?
Đừng liên can đến tôi
Chống đối hay nịnh hót
Đừng liên can đến tôi
Dụ dỗ hay dạy bảo
Đừng liên can đến tôi
Mệt mỗi quá. Anh không liên can đến tôi

Thơ BạcTóc

*Tôi mỗi một không vì sợ chết
Mà sợ chết chung với các anh*

Houston, 07-04-2006

Tim Mù

Tôi nói tầm thường bằng ngôn ngữ riêng
Cho trái tim có tai im lặng
Cho trí óc sơ vãng
Cho linh hồn đã phứt bỏ đời sau

Tôi nói qua mắt người mù
Chẳng ai đọc thơ như kinh thánh
Ngày xưa thi sĩ làm từ thiện
Bây giờ lưu manh
Tôi nói người tim mù không mở mắt
Họ ngủ trọn chiêm bao

Tôi ghét đời
Yêu sống
Như ghét người
Yêu em

Trống rỗng ráp thành hạnh phúc
Nhàm chán sáng tạo tiếng cười
Khi nhàm chán lớn hơn đau khổ
Thượng đế đã cứu lầm nhân sinh

Mỗi ngày đi xuống cầu thang
Từng xuống cấp bình thường
Đưa tài hoa tận cùng giun dế
Chúi đầu không tuyệt vọng

Thơ Bạc Túc

*Vì tưởng làm đã mơ
Con chó nằm cuối cầu thang bỏ chạy
Con người xuống cuối cầu thang đứng lại
Biết ai thở dài*

*Đêm đêm không muốn ngủ
Thức trả lời tìm
Thức hỏi luật ngộ nghĩnh
Thiên nhiên từ xưa đã khôi hài
Thượng đế chẳng bao giờ khóc*

*Tôi ghét đời
Đời ghét tôi*

*Xưa nay lươn lẹo dễ giàu có
Hèn thường sống lâu
Đạo đức giả mau danh vọng
Khéo nịnh được tiếng hiền
Tôi ghét đời ít
Đời ghét tôi nhiều
Tôi yêu những người nữ tên Tuyết, Hoa, Vân, Huệ,
Thanh
Rồi lấy vợ tên Phụng
Tôi yêu sự ngạc nhiên khi sống
Chất li kỳ của sống
Kết quả điên rồ đang sống
Niềm tin ngu dốt khi hết sống*

Thơ Bạc Tóc

*Tôi yêu sống nhiều
Sống yêu tôi ít*

*Mỗi ngày nhìn lên cầu thang
Trên đỉnh có gì?
Biết hỏi ai khi ai cũng hỏi*

*Mở đèn pin soi sáng mặt trời
Tìm bước đi*

*Nhức đầu làm thơ
Thơ nhức đầu
Nghĩ chi nhiều*

Con Gián

Vì sao ?

Tôi thấy

Con gián bò ra từ tình yêu

Tôi hiểu

Thao thức sẽ bình yên

Tôi không còn sợ

Em sẽ buồn vì nhiều nhường tình vợ chồng

Con gián trong tôi hay trong em ?

Cứ ngụ trong tim

Để tưởng tượng hóa

Yêu là tình lớn lao

Con gián cánh vàng óng ánh

Như màu chiều hôm quen nhau

Hai cọng râu nhịp điệu

Hai tay tìm phút tình đầu

Em tặng chiếc nhẫn

Con gián cứu mạng ba mươi mấy năm

Chiếc nhẫn mất

Đêm mặc khải

Em ngủ trần trường

Lần đầu

Tôi thấy con gián bò ra

Lặng lẽ bò khắp thân hình

Nó dùng trên môi nút từng hơi thở

Nó dùng nơi ngực gặm nhấm nếm suy tư

Thơ Bạc Tóc

*Bò vòng qua mông
Mát vào giấc mơ sung sướng và đau khổ
Con gián nhiều chân bám vào thịt da
Để mùi hôi khắp người*

*Từ đó
Tôi thấy
Gián bò trên tôi trên em trên răng long tóc bạc
Và tôi đã yêu em
Một cách khác*

*Tôi yêu trong êm lành mát mát
Bằng sống là thế này chết là thế kia
Cãi là như vậy
Buồn là bình thường
Giao cấu là tự nhiên
Chán nản là dọn dẹp bình an kẻ sắp qua đời
Giữa những rối nùi thay đổi*

*Tôi yêu em nhìn thấy khác thường
Có khi đang hôn
Con gián chui qua bờ môi
Con gián ướt nhẹ mồ hôi
Con gián rúc vào khoáy lặc
Dập nát như*

*Con gián bò giữa em và tôi
Mang sau đất quả trứng dài
Nó đã có thai*

Houston, 2 giờ sáng 26-03-06

Thứ Sáu Rụng Thứ Bảy

Giữa đêm

Ngồi

Tiếng đàn buồn tiếng khóc

Quạt máy xoay chậm thời gian

2 giờ 48 phút

Tôi đã quá khuya

Trống trải làm sợ hãi chấp nhận bình thường

Đời người lạnh vốn xác chết

Hồi thở là gió lay cỏ cây

Trái tim tặng nhau ảo tưởng

Vẫn ngáp hăng say áo cơm

Buồn ngủ sống

Đêm lên tôi nặng vải số

Quá nhiều chằng chịt

Rối

Tôi biết rõ tôi chỉ tôi biết rõ

Những điều không biết xung quanh

Im lặng rùm beng ý nghĩ

Ý này hỏi ý kia

Hóa chất nào tạo nên tưởng tượng

4 giờ 12 phút

Bắt gặp cuốn sách: A Modern Way To Die

Peter Wortsman, ông chết tự lâu rồi

Ngồi

Chim mang bình minh hót trên ba lô khủng bố

Ngày của thời đại ẩn náu tôi

Thơ ấu có mặt trời rất đẹp

Tuổi già rạng đông đánh tắt giấc mơ

Thơ Bạc Tóc

Đứa này thức

Đứa kia dậy

Kêu réo nhân sinh

Lũ lượt The Heart is a Lonely Hunter ()*

7 giờ 2 phút

() sách của Carson McCullers*

Đã Lỡ Là Người

Trí làm thông minh
Tâm làm vui buồn
Nơi đây bất quá
đi không quay lại
Ngoảnh mặt bùi ngùi làm chi
Bụi thân tàn lụn bay theo gió
Tản mát một đời tưởng làm ra chút gì
Sẽ lạnh thân tâm thường mát khoảnh khắc

Lúc còn có thể thở
Hít vào dù sạch hay dơ
Trí nên vô vị
Tâm nên ấm đèn cầy sinh nhật
thấp đám tang

Người là cô đơn
Cổ nhân nói không sai
Lúc thật sự hiểu được
Đã không còn xúc động

Đã lỡ làm người
Chọn sao được lối ra

Thông minh sinh thời đại
Chỉ tay vắn tài càng sâu càng đau
Buồn nặng nhất trọng tâm sống
Chỉ bóp chặt ra thơ
Vui thoáng qua

Thơ BạcTóc

Thấy nụ cười phù phiếm có thật

*Đừng trách kẻ ban ngày buồn ngủ
Đêm bất quá là nơi không có mặt trời
Chết là cô đơn
bất quá là cô đơn vĩnh viễn*

*Đã lỡ làm người
Nhớ sao ra lối vào*

7-7-2002

Đẹp và Thơ

Sớm nay,
Tàu chuối xanh chớm bùng hoa đỏ
Con chim Chào Mào chào gió tiễn hè
Sương trên cỏ chết đẹp dần nắng đẹp
Đẹp chết rồi, vợ sẽ đẹp hơn

Có kẻ sinh con, đau banh cảm giác
Đứa trẻ ra đời trông cây tương lai
Sao anh phá chùm thơ đang trái
Xưa nay thi sĩ cũng vậy thôi
Thơ để chơi
Chơi thật hết đời
Chơi không được oán hận Trời
Trời ghét không cho chơi
Chơi lén, thơ không tới

Sớm nay, chuối nở bùng hoa đỏ
Bài thơ hẹn vàng mấy tháng sau
Em đẹp anh vào nằm ngủ tiếp
Thơ chết rồi, thơ sẽ hay hơn

14-9-2002

Dễ Sợ Chưa?

*Nặng đất trời trong tim
Thở không nguội lửa
Tuồng xa nay đã gần
Sau lưng nghe gọi, không quay lại*

*Răng thời gian lũng lỗ sâu thiên thu
Nhai nỗi buồn nuốt không trôi triệu trạ
Có xứng đáng làm người hay không ?
Thử cởi hết quần áo
Đứng trước gương nhìn rõ
Thấy rồi
- Dễ sợ tình yêu chưa ?*

*Nặng trời đất trong tim thất thế
Ngồi giữa trưa đã dẫm bóng đêm
Sau lưng nghe tiếng người chết gọi
Không quay nhìn viết trả mấy câu thơ...*

12 giờ Trưa. 22 Tháng 3, 2003

Ghi Vội

*Đêm ngủ
Thức làm thơ
Thơ gục nhắm mắt
Sung giấc mơ*

*Giật mình
Thơ đánh thức
Đã ngày*

*4 giờ sáng,
08-04-2006*

Có ai hiểu thời gian?

*Đang đi
Thấy quá khứ trước mặt
Gió thổi không còn nhiều tóc bay*

*Hiểu
Thánh thần không văn chương
Súc vật không văn chương
Sao người lại vất vả?*

*Bỏ chữ nhẹ hành lý
Không biết địa chỉ
Tới rồi
Tìm không ra*

*Cạo râu mới nhớ râu vẫn mọc
Lạnh ngắt lâu rồi thơ vẫn thơ
Thời gian sẽ trả lời
Thế nào là thơ hay
Bây giờ
Thơ hay
Thơ không độc giả*

29-5-2003

Cả Buổi Sáng Cúm

Khi Phương chết

Lê Uyên hát:

Theo em xuống phố trưa nay...

Và mây trắng bay ngang đầu nàng

Khi tôi chết

Xin khắc vào bia mộ

Hình mây trắng bay

Bây giờ buổi sáng bình thường

Bất chợt nghĩ đến chết

Soi gương sửa soạn

Lỡ như chết bất chùng

Tôi mỏng như miếng giấy trong

Nhưng không sao

Miền em dùng châm vào

Tôi sẽ rách như trời ngày tận thế

Sáng nay

Thức dậy

Có cảm giác ngã xuống

Không muốn giượng dậy

Nằm ngửa nhìn mây

Thà yên bình mây bay

Dễ Hiểu = Không Hiểu - Khó Hiểu

*Tôi được hiểu
Bất thường
Là bình thường ít gặp
Người yêu nhau nhiều như cỏ lúa ngoài đồng
Em chỉ có một
Tôi yêu em là bất thường
Rất nhiều lần cảm giác kỳ dị
Em là ai?*

*Sớm thức dậy: café + Làm Thơ + 7:47 + nắng
Bất thường: một buổi sáng của tôi
Không bao giờ có lại
Của em
Và con chó, con chim, con vi trùng, con người đều
đạn cối bình thường*

*Tôi được hiểu
Sống
Là bất thường không chết
Xin cho tôi những bất thường đã mất:
Một ngày Nha Trang lội nước đập chuồn chuồn
Một chiều Qui Nhơn đá đế, lượm nắp ken, chọi
banh, thầy lỗ
Một lần hôn chỉ biết ị bờ môi
Một Đà Lạt đánh răng bằng nước đá
Một lần quyết tâm khám phá người yêu
Một Sài Gòn đứng góc đường Lê Lợi
Một Little Rock ngủ trong xe hơi*

Thơ BạcTóc

Những bất thường ký tên tôi không sao y bản chánh

Lúc đó...

Ngày nào...

Giờ ấy...

Hôm nay...

Tôi được hiểu

Thời gian

Là bất thường muôn thuở

23-4-2006

Bác Sĩ Khuyên Đi Bộ

Mỗi ngày, đi
Tập đi
Năm dặm một giờ
Mười dặm một giờ
Hai mươi dặm
Cố lên
Sống lâu thêm một ít
Tiêu mỡ
Thông gân
Sạch não

Đi
Tôi đi
Hà Nội - Sài Gòn - Hải Ngoại
Quá khứ - tương lai
Tiêu thù
Thông nhớ
Sạch âm mưu

Đi đã lâu
Càng đi càng mau
Chưa đến
Tôi đi tại chỗ
Trên máy đi bộ

Ngày 1 Tháng 4 Năm 2006

Bình yên trong hồn khó tìm hơn hòa bình thế giới
Trăm chuyện bên ngoài đổ vào bên trong
Lòng bao lớn ?
Triền miên sóng thần, bão tố, động đất
Ai là người thật sự thông dong ?
Ừ, em, có gì xin nói hết một lần

Phật cũng lo vì cứu nhân độ thế
Chúa cũng đau vì rửa tội nhân loài
Chẳng cứu ai, tôi đã buồn tan tác
Vì cứu tôi, em vừa rách vừa già

Vừa sống vừa không hiểu
Ai làm gì tôi ?
Tôi làm gì ai ?
Làm là làm sao ?
Ai cũng phải làm ?
Làm là gì ?
Gì là thế nào ?
Vừa sống vừa loạn trí

Tôi muốn khóc như con trẻ
Đừng đàn ông đừng anh hùng đừng người lớn
Buồn trào lên như cơn mưa ớn xương
Ôm tôi đi em
Tôi chỉ là con nít

Thơ Bạc Tóc

*Sợ sống sợ đời sợ người sợ trời sợ cả em
Đừng la tôi nín
Để Tôi lấy khóc làm vui*

*Nhưng phải cười
Chớ phải cười đừng nói là người
Đàn ông thà cởi quần, không thà đổ lệ
Anh hùng thà chịu buồn, thà được khen
Tôi ngu đến thế là cùng
Xin xử bắn tôi một lượt với Saddam Hussein*

Bất Ngờ

Có khi nhớ điều gì rất nhỏ
Một chột bất tuổi thơ
Lòng rung cơn khủng hoảng
Thở bao năm sống thật mấy giờ
Không ngờ nổi chữ ngờ bất chột

Sống là chết dần thiếu can đảm nhận
Đi biết không về vẫn gửi thư
Khi hiểu rõ nổi da gà đã muộn
Muộn càng muộn thêm khi bất ngờ

Có khi nhớ điều gì rất lớn
Thượng Đế có hay không
Vết nắng chiều sắp tắt
Còn nhẩn đời giữ bóng hoàng hôn
Lòng rung cơn hụt hẫng đầy

Sống là chôn vào đời chờ mất
Chờ vô tâm vô tính vô tri
Chờ thoải mái trong khó cực
Chờ thời gian đặng **bất ngờ**

Cánh Cửa

Giữa anh và em

Là cánh cửa

Anh mở ra trong thất tán cuộc đời

Tìm thấy em từ đôi mắt tuyệt

Tuổi trẻ dễ dàng chết cho tình yêu

Là cánh cửa em kéo vào

Định mệnh xoa khắp người như trùng gió

Điều đứng đắn nhất khi yêu nhau:

Ai cũng tưởng mình sung sướng

Anh mở ra em kéo vào

It khi cùng lúc

Chuyện vợ chồng: chuyện cửa có số giường

Mỗi ngày nhìn nhau trong gần có cách

Nào đáng gì thú hạnh phúc trăm năm

Ở bên này nhìn cánh cửa vô tình

Hai đứa ta, ai giữ chìa khóa ?

Ai muốn đóng ? Ai muốn mở ?

Trả lời mù mờ sống lũng lờ qua

Bên kia cánh cửa

Vở kịch đời liên tục

Thiếu nữ hóa trang đóng vai bà già

Ông lão bên này mang hoa xin lỗi

Gỗ cửa hẹn hò như gỗ hư không

Mang Jazz vào nhạc Việt

Trích bài viết của nhà báo Lâm Sang đăng trên báo Việt Mercury , số 234 , ngày 18 tháng 7 năm 2003.

..... . *Jazz có thể không mới nhưng việc làm của Ngu Yên, mang Jazz đến gần hơn với trái tim Việt Nam, là một thử nghiệm mới.*

Chiều thứ bảy trên sân khấu Le Petit Trianon , Ngu Yên không phải là người cô độc. Trên lộ trình ông mở ra đó, Julie Quang và Nguyễn Thảo, em trai của Ngu Yên , đã tiếp tay. Họ hát một loạt ca khúc Jazz mới trong phần đầu (Đường một chiều , Hát không dám buồn , Đôi môi ác, Em chị) Trên sân khấu có nhà thơ Vũ Quỳnh Hương làm MC . Dưới sân khấu có nhà văn Lê thị Huệ , người tổ chức cho chương trình mang tên “ Chiều Tan Vào Nhạc Jazz “ Cùng nhiều bằng hữu như Ái Vân , Trần Diệu Hằng, Nguyễn Nhu , Trần Quảng Nam , Tú Minh

Trần Quảng Nam có vẻ có cảm tình với một Ngu Yên nhà thơ hơn . Ông cho rằng tác giả là một tên tuổi khá lớn trong nền văn học Việt Nam .

Ngu Yên sau đó trên sân khấu đã đọc một bài thơ trong thể loại ông gọi là “Thơ Trình Diễn “ . Phần đọc thơ này đi kèm theo đôi đoạn ông thổi giả tiếng kèn. Ông đàn guitar và hát một bài khác kế tiếp

m m w a
w m a
m a w
a a m w
m
w m a
a
tắt điện
m w a m
w
m a
chưa m a w
m a kịp vui w
a
a m w m

hết m u a

m a

m a

a m

m

u

a

a

sáng điện

u

a

m

u

a

chưa

m

a

u

m

kịp buồn

u

a

a

m

u

Thôi, Chuẩn Bị. Không Còn Xa

*Vẫn khờnh hiểu vì sao tôi già
Một ngày nhỏ nhoi mà ghé góm
Mỗi giờ ngán ngủi xếp lên da nhăn
Thảng thốt lạnh mình không thể tưởng tượng*

*Đọc câu thơ cũ
Nhớ ngày còn trẻ
Trách nhau không hiểu chuyện làm người
Muốn đau lòng, đau hết nỗi
Bức xúc tâm tư*

*Chuyện làm Tôi
Chuyện hoang đường có thật
Kể lại không ngờ có kẻ vậy sao
Rồi một lúc ngạc nhiên tuổi tác
Hóa ra trẻ nít cũng phải già*

*Thôi, chuẩn bị
Không còn xa*

29-10-2005

Thơ Khác Lịch Sử

Để giết một tổng thống
Người bắn từ cửa sổ lầu cao
Để giết một tổng thống
Người bắn trong xe tăng
Để giết thi sĩ
Người không đọc thơ

Ở khúc quanh Dallas
Tổng thống chết
Cùng ngày có ngàn kẻ qua đời
Ngẫu nhiên kết thành lịch sử
Đảo chánh
Tổng thống chết
Lịch sử chứa ngẫu nhiên
Với ngàn kẻ khác chết

Ngẫu nhiên là thơ
Lịch sử là thi sĩ

Ai tin không có ám sát Kennedy ?
Tôi tin có thủ tiêu Ngô Đình Diệm
Hôm Sài Gòn xe nhà binh chạy cán trí nhớ
Đài phát thanh vang lời cách mạng
Để giết hai tổng thống
Người ta dùng chính trị
Để giết thi sĩ
Chỉ cần không đọc thơ

Thơ Bạc Tóc

*Có ai hiểu:
Thơ là lịch sử
Thi sĩ là ngẫu nhiên*

*Trăm ngàn trang tài liệu
Ba chữ: Tổng thống chết
Một chữ: Thơ
Giết thơ chết
Không bao giờ*

Houston, 8-4-2006

Lạnh

Ngủ
Tránh không ở trần
Chết giữa chùng sẽ lạnh

Người ta giảng
Bên kia không áo quần
Không từ thiện
Không Hội Hồng Thập Tự
Không tị nạn sân chùa
Không tạm trú nhà thờ
Chỉ có: Lạnh

Lạnh bên ngoài
Tình ấm tiền ấm danh ấm
Rồi vẫn lạnh
Lạnh bên trong
Em ôm anh bao ngày
Yêu nhau kiệt sức
Sao vẫn lạnh

Khi bắt đầu
Sợ lạnh
Khi cuối cùng
Lạnh

So Sánh

Nói cho đúng

Anh tầm thường hơn ông hàng xóm

Ông yêu nhà, yêu xe, yêu vợ, yêu con, yêu hoa, yêu cảnh, yêu cất cỏ, yêu du lịch, yêu việc làm

Lòng ông bao la tích cực

Còn anh, chỉ biết yêu em

Đôi khi nhìn mây thấy ngao ngán muốn bay

Nhìn mưa thấy buồn thảm muốn chảy nước

Nhìn ông hàng xóm lòng hối hận

Anh thề sẽ không làm thơ

Có một chỗ nào không cho anh thoải mái?

Được yêu em không ngần ngại làm người

Anh sợ nhà, sợ xe, sợ vườn, sợ cây, sợ tiền, sợ Chúa, sợ Phật, sợ thánh hiền, sợ du côn, sợ luôn cả vợ

Muộn màng rồi

Anh đã biết làm thơ

Nói cho đúng

Anh tầm thường hơn tất cả mọi người

Vì họ sống

Còn anh sống tạm

Móc Áo

Gác thấp trên nhà cao
Chứa trống vắng
Cửa sổ duy nhất
Ánh sáng mù mờ

Gác trống trơn
Chiếc móc áo
Lẻ loi
Đong đưa khi mất thăng bằng
Im lìm
Khi hòa tan tĩnh lặng
Bao nhiêu tơ nhện bấy nhiêu áo cũ đã quên
Cùng gió nhẹ
Mùi bỏ hoang lay động

Dấu nước mưa hoen ố trên tường
Khóc cho niềm cô độc đã quen

Nặng một bên, mất trọng tâm
Nhẹ một bên, chơi vơi
Nặng chính giữa, trĩu trĩu
Nhẹ chính giữa, mong manh

Vì cái đỉnh
Móc áo treo suốt đời

Đứa Trẻ Không Bao Giờ Lớn

Tôi là đứa trẻ
Tóc bạc
Có râu
Yêu một bà già
Đẹp như trăng của chị Hằng muôn thuở
Đứa trẻ nằm bên em
Trong vòng tay bao dung
Bú vú mẹ
Mơ một thời thơ ấu an lành
Ngày mẹ mua bánh bông lan
Đất đi nhà thờ
Kể chuyện đời xưa

Mãi mãi là đứa trẻ
Tôi không muốn lớn khôn
Thế giới già nua trong quỹ quyết
Chẳng chịt âu lo
Dính rồi không lối thoát
Bao lâu rồi thẳng trâm
Tôi mãi là đứa trẻ

Tôi chỉ thành người lớn
Mỗi khi yêu em

23-4-2006

Soi Gương Tìm Khi

*Con khi nhìn vào gương soi
Làm sao thấy con người nhìn lại? (*)*

*Mỗi ngày tôi soi gương
Thấy khi
Thấy người
Thấy đàn ông
Thấy lại cái
Thấy ác nhân
Thấy thầy tu
Thấy kẻ sĩ
Thấy súc sinh
55 năm soi mặt
Chưa một lần thấy tôi*

*Nếu Thượng Đế soi gương
Không chùng sẽ chính là...*

*8-5-06
(*) Lời của triết gia đã quên*

Ghi Vội

*Bụi cười
Tui cười
Bụi khóc
Tui khóc
Bụi trên trời
Tui dưới đất*

Ngày 18 Tháng 4 năm 2006

Đối sức nặng của núi
Lòng nghiêng rặng
Bóng đá đè hơi thở
Chết ngộp tài năng

Đối chiều cao building
Choáng váng
Người xây chiều cao
Chiều cao cao hơn người

Đối sức nóng của lửa
Phỏng tinh anh
Đốt từng ngày quá khứ
Tro bụi đầy lâm chung

Người viết Photoshop
Photoshop vẽ người
Từ không đến có
Từ có thêm không có

Người làm tự điển
Tự điển nhiều chữ hơn người
Tôi tra chữ: Hiểu
Nghĩa là Không biết

Đối với mình
Nói sao đây
Mình nuôi mình sống để chôn mình

Hai Người Yêu Nhau

*Mỗi ngày tôi mua một đồng tình ái
Sao em bán một ngàn
Tôi nghèo lại xấu
Nợ em nhiều chỉ còn cách bán thân*

*Đây
Tôi
Muốn xử sao tùy ý
Ra lệnh gì
Không dám chối từ
Xin đừng bắt tôi quyết định
Cho làm nô lệ vong thân
Đây
Chính là tôi
Muốn làm gì cũng được*

*Chỉ có một đồng
Muốn mua mỹ nhân
Sao em chịu giá rẻ ?
Biết bao kẻ sang giàu danh thế
Sao em chọn tôi xoá nợ ái tình ?
Kết luận:
Tôi đã ngu
Em còn ngu hơn*

Yêu Phụng Nhất Trên Đồi

Tôi đại diện cho tôi

Xin báo cáo:

- Tôi yêu em mãi mãi

Yêu đi yêu lại

Dù đôi khi có yêu người khác

Thật sự YÊU có đáng gì đâu

Chẳng qua cho nhau nhiều u sầu

Hãy chia bớt cho người khác gánh

Nặng cho em khổ đau

Thật ra YÊU là chuyện nhỏ

Tôi yêu em là chuyện lớn hơn

Mai khi chết ai yêu tôi cũng bỏ

Chỉ có em còn chiếm giữ linh hồn

Đôi khi yêu ai khác

Rồi cũng chán

Mới biết YÊU chẳng giá trị gì

Yêu không thật chỉ có em mới thật

Nói hết lòng, em có hiểu không?

Tôi đại diện cho tôi:

Xin tuyên bố:

- Em là đầu tiên và cuối cùng tôi yêu

Còn khoảng giữa chẳng qua là trở trêu.

Gửi Người Sáng Tác Tình Tôi

Latin Caecio. Temp 100

1

Người vẽ đời tôi bằng gam màu đen trắng. Người viết tình

5

tôi nhiều lời thơ hoang vắng. Người sắp linh hồn tôi thành vở kịch

9

thất vọng. Đã lâu rồi, người làm lù tình tôi....

14

Người nuôi tôi bằng lời thơ sữa, ngọt nhưng đắng cay. Người nuôi
...sương. Người cho

18

tôi bằng tình âu yếm, êm nhưng sâu đau. Người cho tôi hạnh
tôi nhiều đêm say đắm, vui nhưng buồn hơn. Người cho tôi cười

22

phúc, có gai chày máu. Người cho tôi nhiều lắm mà như khói....
nơi khi tim lạnh.....

26

lèo. Người sáng tác tình tôi rồi phung phí hư hao.....

31

Người xóa đời tôi bằng sơn màu tang trắng. Người phá tim

35

tôi bằng bài thơ hoen ố. Người xé linh hồn tôi khi sân

39

khấu đồng màn, khi đời người mưa nắng phai tàn.....

43

Người xóa đời tôi. Người phá tim tôi.

45

Người xé hồn tôi. Rồi lặng lẽ ra đi.....

Fine

Houston, 30-11-01

Ghi Vội

146

*Ngồi vội đúng là ngừng vội đối
Mỗi luật đời là mỗi ngẫu nhiên
Ngừng vội đối là ngồi vội đúng
Mỗi ngẫu nhiên là mỗi luật đời*

*Mất quá mệt muốn nhắm vào an nghỉ
Lòng mở hoài chưa thấy thiêng liêng
Cho tôi chết không cần sự thật
Sự thật có gì? Cũng vậy thôi*

*Sống lỏng lẻo giữa không và khí
Tưởng được gì!
Hóa chỉ được thơ
Ngồi đúng là ngừng đối
Tưởng gì hay
Nói lái làm thơ*

28-4-2006

Chín Dấu

Dấu chuối dưới gầm
Chuối xanh chín
Dấu lòng không hiểu chín hay xanh
Đã cất lâu rồi
Mơ muốn cũ
Thỉnh thoảng
Ngàn ngừ
Dem ra
Cất vào
Tuổi trẻ ôm đồm tính toán tuổi già
Thời giờ dẫu đàn hồi
Không kịp
Làm việc khổ nào tưởng vui chơi
Yêu đương bận bịu tưởng rảnh rỗi
Tuổi già nhìn lại
Không dám giật mình
Thanh toán giùm tuổi trẻ
Làm sao cho hết việc dở dang
Dấu chuối quá non chuối chín héo
Dấu lòng quá muộn héo chín tươi

Thú Vui Thường Dơ

Tóc dơ da đầu mọc u nần gãi đã ngứa
Tình dơ hồn mọc nhiều nỗi sướng vui
Đạo đức để ngoài chẵn nệm
Lên giường đừng nói chuyện thừa
Nhất là không được cãi

Đôi khi đi lại trí nhớ của em
Biết được mấy kẻ đã từng hẹn hò
Đời mơ nhạt khói sương bốn phận
Đừng làm vợ cho khỏe lương tâm

Đôi khi ôm em chợt nhớ tình nhân xưa cũ
Giờ đang được ôm lòng chợn chút bụi người
Sách vở dạy quá nhiều chuyện đúng
Làm sai để vui hơn
Nghĩ sai đã là vui

Tóc dơ để lâu tơ ra thành sạch
Tình dơ hạnh phúc thiếu nghiêm trang
Bao nhiêu năm suy tòn mới hiểu
Nơi nào dơ tích trữ thú làm người

Cho Sắc Màu Thứ Bảy

Thứ Bảy nằm đờ con chó chết dọc thời gian
Chưa hết ngày đã sinh hôi ảo ước
Muốn nghỉ đi chơi
Bán quách phiên trước cho tham lam
Lên đài phát thanh rao mua gió

Thứ Bảy gần hết
Tim gần hết
Chỉ còn dây đàn thử phổ nhạc bài thơ

Nhạc sĩ đòi tiền bản quyền
Ca sĩ hát không cần tư cách
Nghệ sĩ tự ca vinh
Cuối ngày, lảm chuyện làm xấu ngày đẹp
Thứ Bảy vì vậy chết như chó

Lấy chút rượu, chút mơ mòng trộn vào nhau
Thuốc cứu sống thứ Bảy chết
Ngồi dậy bài nhạc phổ thơ đờ dần bay bay
Con tim say say hát thắm vang dội

Thứ Bảy đứng lên chạy nhảy
Một ngày như thế thật đã đời

Ngày 7 Tháng 8 Năm 2002

*Phúc tạp sắp hàng trong đơn giản
Tình ái sắp hàng trong cô đơn
Mùa sắp hàng trong nắng
Em sắp hàng trong anh*

*Đêm qua mơ vinh hiển
Sáng ngày gặp vận cùng
Cách nhau giấc ngủ*

Một Ngày Như Nhiều Ngày Đã

Một ngày gặp nhiều bất bình
Phiền lòng
Ra đứng ngõ Thế gian
Tìm quen trung hậu
Hỏi phố đông chân vắng tìm
Ngàn năm nắng im lặng ngõ ngàng qua lại

Nói như thánh rồi chết như hiền
Ác dữ vẫn nghênh ngang
Nói nhiều như Socrate
Nói ít như Lão Tử
Nói đùa như Charlot
Nói nghiêm như Không
Không nói như Thiền
Chưa hề nói như đá
Hết nói như chết

Ngàn năm im lặng
Trăm năm sao nói nhiều ?
Một ngày sao quá nặng
Một hơi thở phiêu phiêu

Ngày 9 Tháng 12 Năm 2002

*Phân mỗi người đều khác
Óc làm sao giống nhau
Nghĩ là trò chơi kẻ kém tài phụ lục
Ánh trăng là thơ của mắt ngủ thế thôi*

*Mang nghĩ suốt ngày như cùm hờn tội nghiệp
Thong dong bọc sấu xung quanh
Ngồi giữa đêm nghe nhân gian chủi đồng
Ngu nghĩ gì ? Khôn nghĩ gì ? Trờ nghĩ gì ?
Trong kẽ hở có điều mát như gió*

*Người cãi nghe chơi
Bạn chủi nghe chơi
Tháng chín mưa rơi như ngôn ngữ đùa
Trực giác mọc em lên tười lông lá
Phổ nhạc thế nào câu sau đây:
Phân mỗi người mỗi khác
Chỗ đi cầu giống nhau*

Hãy nói như không nói

*Hãy hăng hái như mỗi một
Hãy hạnh phúc như buồn phiền
Hãy ăn no như đói
Hãy có nghĩa như vô nghĩa
Hãy đạo đức như mất dạy
Hãy làm thơ như không thơ*

*Ngày hôm nay có thể là ngày cuối cùng
Vội vàng chỉ sớm chuyến đi xa
Muộng màng cũng kịp giờ tử biệt
Tự nhiên thôi
Giờ này có thể là giờ cuối
Không thấy em
Không gặp con
Tiếng hát từ radio tiễn người không tề
Hít thở từ từ chột nhớ mông lung
Mozart chết để lại nhạc
Ta để lại thời gian
Để lại em, con, với những điều không hiểu
Và bài thơ đang viết dở dang
Phút này có thể là phút cuối
Không kịp chấm dứt bài thơ
Kết ở đây*

*Một giờ sau
Tôi nghĩ
Chết không phải dễ*

Ngày 5 Tháng 1 Năm 2003

Lãng mạn như đường cong
Tay run khó vẽ tròn
Em vành môi tam giác
Đỉnh nhọn chổng vào hương thơm
Gió buốt lạnh khoanh tay ấm ngực
Ngực anh mòn nơi em bỏ đi

Xa xăm trong nỗi bình thường mỗi sống
Có nhẹ nhàng chút đỉnh khó khăn
Có sợi giống tóc cong queo buồn thảm
Có lưỡi hôn tẻo lẹo gặm gù
Có mắt không nhắm nhìn nhau sát rạt
Có chột trông người thấy kẻ đam mê

Như ly cà phê lâu quên rửa
Đóng đen thui ngày tháng đã qua
Hương phai mất nhưng nhìn vẫn thấy
Chuyện vô hình âm ỹ vô thanh
Lãng mạn cong cong rồi gãy
Đời qua không động đậy thời giờ
Bình thản tưởng chừng yên ổn
Vậy mà hiểu qua thơ
Hóa nỗi đau đại khái

Ngày 31 Tháng 10 Năm 2007

Khi mất ngủ

Không có nghĩa là thức

Nằm bên này giấc mộng bên kia

Trước chiêm bao

Sau tỉnh thức

Thấy lưng chừng nguyên thủy bóng đêm

Ai đọc sách không cần ánh sáng

Ai nghe nhạc không cần âm thanh

Tôi yêu em không cần trái tim

Sống với em không cần hạnh phúc

Một hôm

Nắng tuông dòng nước chảy

Đã vì mưa đi khỏi buổi chiều

Chưa nằm xuống

Đã mất ngủ về đêm

Chưa thức dậy

Đã biết mình sắp mộng

Hôm đó

Là hôm bất chợt

Ngày 23 Tháng 10 Năm 2007

Giọng hát khan hóa con đường buồn
Lang thang về mỗi chân
Thượng Đế tên gì?
Không ai biết
Tôi tên gì?
Một tiếng hậu môn
Nuốt tô phở khô
Nghẹn ngày quá khứ
Cạo râu rồi
Râu lại mọc ra
Chỉ khác vài cọng bạc
Sáng sớm đánh răng
Chờ ngày dơ bẩn
Đêm về đánh răng
Cho sạch giấc mơ
Tôi tên gì?
Không cần ai biết
Chỉ cần em đừng vội quên
Sống tập quen nỗi buồn chờ chết
Ngày tập quen những chuyện hôm sau
Nhiều khi kinh ngạc
Vì sao em lấy chồng
Chồng em tên gì?
Đừng chỉ tôi

Ngày 12 Tháng 8 năm 2008

*Tại sao yêu nhau lại cởi áo cởi quần?
Tại sao sống lại phải ăn phải uống?
Tại sao gió phải thổi? Mây phải mưa?
Tại sao phải chết?*

*Ai bắt đầu Ai chấm dứt?
Ai trên trời Ai chôn đất sâu
Ai là vợ? Sao cô không làm vợ?
Cứ yêu thôi, đừng cởi áo quần*

*Suy nghĩ mãi mới biết đời không hiểu
Sống chưa xong, hiểu làm gì
Kệ mẹ nó, bắt đầu chấm dứt
Ta cười cười đoạn giữa thông dong*

Chiều

Chiều trên mái ngói cười với ngọn cây thu
Còn chút nắng hâm không ấm hơi gió
Chào Mào Việt Nam tha hương hay sao tiếng kêu
ngoại quốc
Con chó sủa buồn theo chủ nghêu ngao

Làm thơ không phải vì hay dở
Vì biết lời vốn dở là hay
Sống không phải vì có hay không có
Vì đã có cái không

Chiều nhìn sâu vào chiều
Thấy đêm tối
Thấy giữa chân mây mọc sao
Hỏi anh bạn già đau răng sao không nhổ?
Trả lời: đau vì hết răng

Một Mình Trong Chiều

Thơ Phạm thị Ngọc Liên

Tùy *Adlib...Diễn tả tự do...*

The musical score is written in 4/4 time on a single treble clef staff. It consists of eight lines of music, each with Vietnamese lyrics underneath. The score includes various musical notations such as rests, notes, beams, slurs, and dynamic markings like 'Adlib...' and 'A tempo. Vào Nhịp.'.

Coa ohim sẽ đứng trên mái nhà.

Muốn nói với một trời nhưng lời ohim thì nhỏ Bầu trời thì cao.

A tempo. Vào Nhịp.

Em muốn đem đến anh, tiếng khóc từ đáy lòng

nhưng nước mắt khô rồi. Này coa ohim sẽ đứng trên mái

nhà. Hót hoai chẳng ai nghe. Nó lặng thình một nhoài. Nó già

nua một nhoài. Coa ohim sẽ bay xa đi không bao giờ

đến một trời. Coa ohim sẽ bay đi. Coa ohim sẽ bay đi.

Em gào xuống núi sầu lặng oâm.....Này con chim..... Em gào xuống núi sầu lặng

Chấm dứt

oâm. Con chim sẽ đứng trên mái nhà Con chim sẽ bay

xa. Con chim sẽ đứng trên mái nhà Con chim sẽ bay.....

Houston, 23, 2, 2001

Biết Mình Biết Ta

*Khi không biết mình là ai
Người ta tưởng mình ai là
Tỷ tỷ người đã sống
Mấy ai biết ta*

*Chuyện nhân sinh quen phát ớn
Suy tâm hoài phát chán
Cố gắng hoài phát quải
Thở mãi với nhân sinh*

*Một đời người tóc rụng bao nhiêu rồi bạc
Mấy bữa cơm rồi ung thư
Mấy lần yêu rồi bất lực
Biết mà không ưa ý của Trời*

*Trời có tâm sao người chết thảm
Có tình sao con tim ly tán
Có trí sao thưởng phạt rồi
Có hải hà sao nhiều khê*

*Khi hết biết mình là ai
Tôi biết tôi là ta*

Sách Tôi M ấ t Tr ãng

Viết đời tôi

56 chương

Thượng Đế sáng tác lúc ông khủng hoảng

Lúc mất ngủ ngàn ngàn năm

Lúc suy gẫm bác ái-công bình chưa hài kịch

Ông xé vài chương nháp tựa đề

Nên ra đời chậm hơn Vũ Hoàng Chương

Mãi mực đầu tháng 11 viết ngày 20

Làm ngày sinh của Salme Legerlof (*)

Đáng lẽ, tôi không là nhà thơ

Chỉ là người sinh ra đã chết

Sách Tôi bắt đầu như vậy

* * *

Không ai hiểu lòng tử tế hơn ba tôi

Tử tế với mọi người

Với con chó cắn ông gãy chân

Tử tế với cuộc đời

Đổi lấy thảm bại

(*) Salme Legerlof: Nữ văn sĩ người Thụy Điển.
Sinh ngày 20 tháng 11 năm 1859. Lãnh giải văn
chương Nobel 1919. Viết tiểu thuyết, truyện ngắn.

Thơ Bạc Túc

văn chương lãng mạn. Chống chiến tranh. Theo chủ nghĩa dân tộc. mất ngày 16 tháng 3 năm 1940.

*Tôi học được lòng tế tử
Cúng chết lúc còn sống
Biết chết xấu, sống tốt là thừa*

*Ít ai thờ Chúa như mẹ tôi
Bị hà tiện vẫn cảm tạ
Hột trảng hạt là hột cơm
Thuở đó, tôi thấy Chúa Phật giống nhau
Mất mũi tay chân, có nhiều người qui lạy
Lớn lên, Chúa Phật giống nhau
Vì cho mẹ chết trẻ
Ung thư ngực
Mồ côi tám anh chị em
Chỉ lời hứa nước Trời
Người cảm tạ Thượng Đế
Mỗi ngày mất quá nhiều
Xin hẹn lời cảm ơn*

*Đứa trẻ sinh ra to đầu
Hai tuổi chưa ngồi
Bốn tuổi chưa đi
Ngày chơi ruồi bu
Đêm nhai tay đói
Thiếu ăn nên lẹm cằm
Dư khổ, suy tư bằng cảm giác
Lớn lên không khỏi hận đời*

May quá tôi không thành kẻ giết

Mười tuổi đi tu

Sát nhân là bác ái định trước

Chẳng phải chết là giải thoát sao ?

Hài kịch công bình giết sát nhân

Đến trường muộn

Biết yêu sớm

Hàng xóm, bà soeur, con Phú, con Thành..

Bảy tuổi làm thơ Lục bát

Tỏ tình bị soeur đánh bầm người

Tôi lãng mạn như dòng sông nước đục

Mỗi lần yêu là mỗi trận đòn

Vợ tôi vừa thoa vừa đánh nhẹ

Đủ đau cho đến cuối đời

Tuổi thơ thích đọc sách, đào hang

Nuôi kiến đánh nhau, tưởng tượng

Thế giới tôi khác biệt đời thường

Âm thầm náo động

Mọi nhân vật biến tính đối hình

Tôi trò chuyện với tôi ngậm miệng

Lớn lên tôi nói quá nhiều

Những nhân vật bên trong nói theo

Nghĩ lại đi tu là đi tù hạnh phúc

Luật lệ cộng vâng lời bằng tin tưởng thẳng thiên

Học nhiều thứ kể cả điều không dạy

Ở bốn năm tù rất thả nhiên

Thơ Bạc Tóc

*Tôi thức giấc một đêm tự hỏi
- Tại sao Chúa là người Do Thái ?*

*Ra khỏi tu
Tù triết học
Nhạc giải vây
Tiến chiếm thơ ca
Giữa dở hay vui buồn thơ thần
Ai là người làm thơ đầu tiên ?
Cho ta lạy cúng nỗi lòng ngao ngán*

*Ra khỏi tu
Tập uống rượu, hút thuốc, chọc gái, chôm đồ
Hồn nhiên làm kẻ sĩ
Lớn lên muốn trộm đời
Kẻ sĩ không cho
Ai làm chủ thế gian?
Kẻ mạnh? Người khôn? kẻ gian? người thiện?
Cho ta trộm ít đồ không thuộc về người*

*Thượng Đế chỉ tôi xem đàn bà
Năm 12 tuổi
Dục vọng như gạo chưa nấu cơm
Tôi biết ăn gạo sống
Đàn bà là tất cả mọi vấn đề
Chữ Vợ không cần thiết
Nói đúng ra: Dữ chữ Chồng
Đó là vì sao Thượng Đế độc thân
Nhớ trưa Buôn Ma Thuộc
Nghe xoài thơm từ ngục em đong đưa*

Thơ Bạc Tóc

*Thấy nước tắm cội nguồn phụ nữ
Bưng đèn soi từng khe hở dáy thì
- Thưa quý vị
Phụ nữ đẹp không thuộc về tôi*

*Đẹp của nữ không nhìn mà thấy
Không nghe mà biết
Không hiểu mà thích
Nhưng phải rờ mới thấu triết mùi hương*

*- Thưa quý vị
Tôi thuộc về phụ nữ đẹp
Tôi thuộc lòng hương thơm
Tôi nghe được mùi tình ái
Mùi hiến dâng
Mùi ghen tương và ham muốn*

*Tôi nghe mùi tử khí
Suốt đời từ trái tim*

*Yêu là áp lực của sinh tồn tình dục
Thủy triều dâng theo lãng mạn ánh trăng
Yêu là phần thưởng
Sống lớn trong nỗi buồn dằng dai*

*Tôi yêu vợ, tên Phụng
Xác thân giống phụ nữ
Tâm hồn giống thiên thần
Yêu không phải danh từ*

Thơ Bạc Túc

*Không phải động từ
Yêu là thế giới riêng
Có sướng vui sầu hận
Phản bội trung thành
Có sinh có tử
Chữ Yêu biết thờ
Yêu là nhập vào thế giới riêng
Mỗi tuổi đều kinh ngạc*

*Ba con gái ba bài thơ xuất thần
Mỗi bài thơ mỗi tiếng cười nước mắt
Mỗi chữ thơ mỗi sung sướng nhịp tim
Mỗi đoạn thơ mỗi máu chảy đời mềm
Nhớ những khuya thức giấc
Rờ mũi từng đứa con
Nghe từng hơi thở
Sợ hãi*

** * **

*Chết
Nếu tôi có quyền năng
Sẽ không ai chết
Có ai muốn cha chết, mẹ chết, con chết, anh chị em
chết, bạn bè chết
Thượng Đế muốn
Tôi ngồi lên giữa lúc triết học mắc lưỡi câu
Triết lý thương tích
Đạo vắng vẻ
Thượng Đế của Nietzsche chưa bao giờ chết
Chỉ Nietzsche chết*

Thơ Bạc Túc

*Ngoi lên đầy ngạc nhiên
Vì đâu Trời lại muốn ta chết
Không có cách khác sao ?
Phép lạ để làm gì ?
Thực tế nào cho tử bi bác ái bao la ?*

Chết

*Lạ lòng như sống
Làm rất nhiều chẳng để làm gì
Sống rất thật cuối cùng là giả
Tin giả làm giả đến tận cùng
Kẻ đã chết nghĩ mình sẽ chết*

** * **

Chương 20:

*Tôi đi lính
Tay cầm súng hồn cầm thơ
Anh lính khờ, đi với chết lòng vui như hội
Bắn súng như bắn bi
Hành quân như U Mọi
Thấy bạn chết giật mình
Chiến tranh có thật*

*Hết làm lính vẫn làm thơ
Tình cờ dừng chân thấy
Bên đường chiều xuống lạnh
Buồn lê thê trắng lên
Giữa đồng hoang con dế*

Rền rĩ

* * *

Chương 25:

Mua nhà mới
Không mua được chim hót sau sân
Con chim lạ
Tôi lập mưu bắt nhốt
Sáng hôm sau chim hỏi
Tại sao tôi vượt biên ?
Từ đó tôi dạy con
Bằng lời chim đã chết

* * *

Chương 30:

Tiền
Thay cho chữ Có
Tình
Chứa đựng buồn vui
Danh
Nảy sinh hèn mọn
Phải chăng đôi mắt mọc ở phía sau
Lỗ mũi mọc dưới chân
Tai mọc dưới móng
Có những chuyện đời không bao giờ thay đổi
Dằm mình ngập bùn tanh
Hương sen nở thơm mùa ngấn
Sen tàn, bùn hôi

Thơ Bạc Tóc

*Đã rơi vào sữa ngọt
Người ruồi làm sao bay ?*

* * *

Chương 40:

*Tết năm nay ta đã lên đầu dốc
Dốc này cạn hay sâu
Trả lời sợi tóc bạc
Rụng theo hơi thở*

*Ta vô cùng bình tĩnh trong mắt hôn
An nhiên đây tan tác
Bia đắng, uống đủ sẽ ngọt mềm
Ớt cay, ăn quen sẽ ngon
Buồn chán, sống cùng sẽ thú vị
Yêu em, nhắc hoài sẽ nhớ
Mát mát, trước sau sẽ tay không*

*Bánh Tết kẹp Dưa món
Nước mắm từ từ thấm thấu tim
Ly rượu đỏ vừa rót
Một cánh Mai rơi vào
Xưa nay nào ai biết
Hương Mai cùng rượu vang*

* * *

Chương 45:

*'Tết Trung Thu xách đèn đi chơi'
Ta xách đèn đi khắp mơ màng*

Thơ Bạc Tóc

*Đi đi mãi không dừng lại
Càng đi càng xa lắt tuối thơ
'Con đế mèn hát xẩm'
Khan khan giọng đàn Cò*

*Trăng đã theo người mấy mươi năm
Thấy quá nhiều sao không nói ?
Đêm Trung Thu trăng sáng
Cần chi ánh đèn lồng ?
Giới hạn tầm mắt
Đời vốn mệnh mỏng
Đẹp vốn là mộng để tha hồ đau đớn
Thao thức đến tắt đèn
'Muốn hỏi ông Trời cho mượn cái thang'*

*Thế gian cũ, chỉ mỗi người mỗi mới
Trăng vốn xưa, chỉ mỗi đèn mỗi nay
Nay và mới ngắn từng hơi thổi
Cũ và xưa mãi mãi trường tồn*

*Ta gắng gượng soi đèn lồng tìm đẹp
Ngọn nến tàn biết tắt bao giờ*

Chương 47:

*Một lần thức giấc khuya
Thấy tay chân bị trói
Ước mơ còn đơng lạnh
Sách vở ngạo nghệ cười
Chợt tôi hiểu
Thế thôi
Không có gì*

Tất cả không có gì

* * *

Chương 50:

*Tôi đón Chúa mỗi năm
Chuông Giáng Sinh vang từ tim
Nhỏ nhẹ vọng tiếng Trời kiểm duyệt
Những linh hồn trốn xưng tội*

*Khi tiệc tan
Người ra về
Tôi ngồi lại đêm tối
Tri kỷ bóng đen
Chúa đến Chúa đi một năm như chớp
Có nguyện cầu nào chưa kịp nghe
Thú thật
Bình thường không tin lắm
Nhưng khổ nguy lại cầu xin
Tôi đón Chúa như tên ăn trộm
Xuống thánh giá rồi ăn trộm tiếp theo
Tôi hèn hơn Du Già
Vì không dám bán Chúa
Như một đứa con hoang
Đi không muốn về nhà*

*3 giờ sáng 25
Gói quà lòng chưa mở
Đóng quà 49 năm*

Chưa mở

* * *

Chương 56:

*Thua là điều tự nhiên mà khổ nhục
Thắng là tướng tượng không thua
Có tiên, có tình, có danh, có đạo
Đóng nắp nằm dài là thua*

* * *

*Thượng Đế viết sách Tôi
Cùng hàng tỷ sách khác
Những sách không thú vị
Thượng Đế kết luận nhanh
Nhiều lần chỉ chấm hết*

*Sách Tôi khá khôi hài đến được chương 56
Có nhiều đoạn bỏ trống
Cho người đọc góp vui
Có nhiều trang xé mất*

Mất:

Những gì còn lại bớt ngậm ngùi

Mất:

Bài học khó thuộc lòng

Mất:

Một ngày nào mất sách

Chương 57:

Viết rằng

Hôm nay, 20 tháng 11 năm 2008...

Mạng Lưới *Gio-o.com* Phỏng Vấn Nhà Thơ Ngu Yên

Lê thị Huệ thực hiện

Một số thơ Ngu Yên có chút gần gũi với Nguyễn Công Trứ ở tư cách ung dung thơ. Không gần ở mục tiêu đời sống, không gần ở ngôn ngữ. Anh nghĩ thế nào về nhận xét này ?

Nói đến Nguyễn Công Trứ, tôi khoái nhân vật này. Tài năng của ông không kiêu căng. Nhập thế, xuất thế tự nhiên. Ông biết rõ đã và sẽ hành xử như thế nào trong đời sống. Ông biết quan trường thối nát mà vẫn ‘Quyết ra tài lương đồng’. Ông hiểu thân phận một quan văn không võ, chỉ đến Khổng Minh là cùng nên mới ‘Ngoài biên thùỵ rạch mũi cang tương’.

Ông biết tài năng phải chuyên luyện ‘Kinh luân khởi tâm thượng’. Không chỉ biết văn chương kinh điển. Còn phải hiểu cơ cấu của xã hội, tập đoàn và tâm tư của người ‘Bình giáp tàng ung trung’. Ông biết tự vui trong mọi trường hợp dù thất chí ‘Lúc vị ngộ hồi tang nơi bông tất. Hiu hiu nhiên điều vị canh Sắn’

Thơ Bạc Tóc

Từ ngày học đệ ngũ, đệ tứ, tôi đã yêu Nguyễn Công Trứ. Khởi đầu là yêu cái hào hùng của ‘Kẻ Sĩ’. Vào đại học, tôi thích cảnh ‘Năm ba chú tiểu đồng lếch thếch, tiêu dao nơi cùng cốc thâm sơn. Nào thơ nào rượu nào địch nào đàn’ Tôi giờ này bước vào tuổi 60 đã thơ, rượu, địch, đàn nhưng không có tiểu đồng. Phải nhờ vợ con hầu hạ. Không có ‘đồ thích chí cất đầy trong một túi’, chỉ có đồ thất chí. Thôi đành ‘Xe bò luân đẩu chưa gặp thang Văn... Mặc ai hỏi, mặc ai không hỏi tới..’

Thơ của Nguyễn Công Trứ bình dân hơn thơ Cao Bá Quát, thực dụng hơn thơ Nguyễn Bình Khiêm, hữu ích hơn thơ Nguyễn Khuyến và tử tế hơn thơ Tú Xương. Khuyết điểm của thơ ông là thiếu sáng tạo. Tú và ý thơ đều đã diễn thi trong văn chương trước ông.

Thơ tôi chịu ảnh hưởng bản chất bình dân trong ngôn từ của ông và tính cách biến báo trong từ ngữ của Bùi Giáng. Sau khi học đạo của hai ông, tôi lập phái: Mỗi từ ngữ đều có hình ảnh và ý nghĩ. Nhiều từ ngữ tạo ra tứ cảnh, tứ tượng (biểu tượng) và tứ ý. Nhiều tứ tạo thành cảnh ý của bài thơ, có khả năng diễn đạt giá trị của bài thơ và giá trị của dòng thơ của thi sĩ. Giá trị ở đây không cần phải lớn lao, đôi khi chỉ là một nụ cười. Hãy ví dụ cảnh ý trong hai cặp thơ của Bùi Giáng mà nhiều người yêu mến;

*Sáng mai thức dậy mơ màng
Cà phê bên nọ cháo lòng bên kia....*

Xin chào em giữa con đường

Mùa xuân phía trước miên trường phía sau...

Cả hai tứ đều hay. một nhẹ nhàng tặng nụ cười đồng ý. Một suy tư những mâu thuẫn kiếp người. Xin hỏi ‘Phía trước và phía sau’ là đối với thi sĩ hay đối với giai nhân? Tứ cảnh có hai lớp. Mùa xuân trước mặt của thi sĩ và mùa xuân trước mặt của cô gái. Miên trường của thi sĩ chính là mùa xuân của thiếu nữ và ngược lại.

Nhân sinh quan đời sống của Nguyễn Công Trứ ảnh hưởng đến lối sống của tôi lúc trẻ. Tôi thích sự thật thà, hữu ích của Hàn Nho Phong Vịnh Phú hơn là Tài Tử Đa Cùng Phú của Cao Bá Quát. Mặc dù văn chương của bài sau lấp lánh hơn. Tôi nhiễm cái khí khái quân tử tàu thiệt thân, thua lỗ mà vẫn cho là hay lắm. Giờ này vẫn chưa quyết là dở. Ông quân tử nửa tàu nửa tây của tôi dần dà cũng bạc tóc. Già rồi, tây tàu cũng như nhau.

Về làm thơ, tôi cho, thơ nhất là tạo tứ. Cảnh của tứ, tượng của tứ, ý của tứ mới là then chốt làm cho bài thơ có giá trị. Tứ ý sâu, thơ trầm ngâm. Tứ cảnh nhiều lớp, thơ bao la. Tứ tượng linh hoạt, thơ dễ đi vào lòng.

Ngôn từ chỉ là bề ngoài của tứ. Quá chú trọng ngôn từ sẽ làm tứ mù mờ. Sáng tạo ngôn từ chỉ ảnh hưởng câu thơ. Sáng tạo tứ, ảnh hưởng toàn diện. Tôi rời Nguyễn Công Trứ và Bùi Giáng để đi sâu vào sáng tạo tứ thơ.

Nhà thơ Octavio Paz có viết. Làm thơ như móc chữ lên một khung cửa. Trình bày chữ nhưng thơ không ở chữ. Thơ ở trong những khoảng trống giữa các chữ.

Người đàn bà nào ám ảnh Ngu Yên nhiều nhất?

Nói về ám ảnh: Cả đời tôi yêu thích cái đẹp. Cái đẹp mà tôi chọn không phải là đẹp bình thường. Tôi yêu cái đẹp sáng tạo. Người nữ nào có nét đẹp sáng tạo thường cho tôi lòng ngưỡng mộ. Bất kể cô ấy xấu hay đẹp, đứng đắn hay khích dục. Đầy đủ hay thiếu thốn ‘điện nước’ theo nhận xét của người khác.

Một người nữ sáng tạo sẽ làm cho đời sống xung quanh nở hoa cho dù hoàn cảnh đang sa mạc. Đàn ông bản lãnh vẫn ngã trước sắc đẹp thân xác. Rồi có lúc họ sẽ đứng lên nhưng họ không bao giờ đứng dậy trước người nữ sáng tạo. Phải chăng sống ở đời, một phần lớn là hưởng thụ cái đẹp? Cái đẹp cố định nào cũng tàn phai. Chỉ có cái đẹp thay đổi, biến chuyển mới tồn tại trong thời gian.

Ngũ Yên thích mặc đẹp, thích nhảy đầm, ít người biết Ngũ Yên một cây ăn chơi nhảy đầm ở thành phố Quy Nhơn những ngày còn trung học

Nói cho chính xác hơn là Ngũ Yên còn làm nhiều chuyện mà ít ai biết. Từ chuyện hữu ích đến vô ích. Từ chuyện xấu đến chuyện khá. Bây giờ chừng này

tuổi vẫn miệt mài làm những chuyện ít ai muốn làm
và ít ai muốn biết.

Bắt chước ông Kim Thánh Thán nói rằng: Đang đói mà ăn ngon, không sướng lắm sao? Đang xấu mà diện đồ đẹp, không sướng lắm sao? Đang buồn bã mà uống vài ly, vài chai cho lòng lâng lâng, không sướng lắm sao? Đang nhạt nhẽo mà mở miệng hát vài câu nghêu ngao, không sướng sao? Thấy người đẹp không biết làm sao ôm, nhờ nhạc, nhờ điệu mà ôm vào lòng du dương, không sướng lắm sao? Đang khi tuổi trẻ, sung sức, được dịp ăn chơi, không sướng lắm sao? Biết tìm những sướng nhỏ tự dung sẽ hiểu sướng lớn.

Người ta khuyên nhau, sống là đi tìm hạnh phúc. Đứng ra, hạnh phúc không có thật. Hạnh phúc và một số từ ngữ như Công bình, Bác ái, Công chính, Hoà bình..chỉ có trong tự điển. Phát xuất từ sự thất bại của người. Những danh từ này mọc lên từ những giấc mơ của những người rao giảng tự cho mình là vĩ đại.

Tôi về già vẫn phung phí thời giờ và tiền bạc để làm hai việc: Một không thực tế. Một không thể có. Đó là chơi nghệ thuật và tìm một cách làm tiền dễ nhất, ít mất giờ nhất, kết quả cao. Cả hai đều không có mức cuối cùng.

Cảm nhận của Ngu Yên về cái giả và cái thật trong nghệ thuật. Anh là một người thật-thật, sống thật và sáng tác với tất cả tâm hồn chân

thật của mình. Trong khi đó có những kẻ giả-giả, họ sống giả và sáng tác cũng giả, nhưng công chúng lại thích nghe những lời giả dối. Anh nghĩ sao?

Người ta hay nói về thật và giả trong thơ như thật giả trong ý nghĩa bình thường. Nhân vật nữ trong bài thơ này có thật không? Hành vi trong bài kia có đúng không? Sao anh nằm ngủ ở nhà mà viết bài thơ du lịch? Nói đúng ra, đa số những hình ảnh, ý tứ trong thơ, không thật, ngoại trừ thơ tả cảnh.

Thật giả trong thơ không thuộc về đúng sai (Chân), tốt xấu (Thiện) mà thuộc về Mỹ. Cái đẹp cái hay làm nên cái sướng.

Trước hết khi làm thơ, người làm thơ cảm thấy sướng khoái vì làm thơ. Dù buồn, dù mất vẫn cảm thấy sung sướng khi viết ra những câu thơ từ tình cảm và trí tuệ lúc đó. Thơ ấy thật. Làm thơ mà để chinh phục người đọc, làm thơ mà nghĩ rằng những câu thơ này bắt tử, ghê gớm, mai một người đọc phục lẫn...thường thơ ấy giả.

Viết một câu thơ, một đoạn thơ, một bài thơ mà thi sĩ không sung sướng. bài thơ ấy bỏ. Nói gọn: Thật và giả trong thơ không quan trọng. Tiến trình làm thơ thật hay giả mới đáng quan tâm. Người đọc không cần thơ thật hay giả. Họ chỉ cần hai điều kiện: Hiểu được và giống họ.

Muốn dễ hiểu thì phải quen thuộc. Cái gì mới khó hiểu. Muốn dễ được khen hay, làm theo những cái

Thơ Bạc Tóc

hay mà người đọc đã biết. Người đọc thích tìm thấy hình bóng, kinh nghiệm của họ trong thơ. Do đó mà cả một thời học sinh, sinh viên, đa số thích thơ ‘*Áo nàng vàng anh về yêu hoa cúc.. Áo nàng xanh anh mến lá sân trường....*’ Người thất chí khoái rống Hồ Trường: *Học chả thành mà thân chả lập. Tuổi trẻ bao lâu mà đầu bạc. Trăm năm thân thể bóng tà dương...*’ Người yêu thơ thật, thất thân thất thế đọc Hồ Trường, điên đảo tâm can. Người yêu thơ giả, giàu sang phú quý, cũng ‘*Võ gươm mà hét, nghiêng bầu mà hỏi. Trời đất mang mang ai đâu người tri kỷ...*’ Người đọc đến với thơ trước hết vì vui, sau vì tâm sự. Vượt qua những rào cản này mới nói chuyện nghệ thuật.

Không phải chỉ người đọc, những nhà phê bình giả cũng nhiều. Thường khi họ rắp tâm làm thật. Cố gắng truy cứu, viện dẫn nhưng thiếu sự sung sướng. Ở điểm này, anh họa sĩ Võ Đình nói đúng: Nghệ thuật không nên vất vả quá.

Thật và giả của thơ và thật và giả của thi sĩ có chỗ khác nhau. Một thi sĩ chân chính giống như một người thường. Một thi sĩ giả thường rất giống thi sĩ.

Thi sĩ giả mà không biết mình giả, rất nhiều. Thời nào cũng có hàng trăm ngàn thi sĩ như vậy. Nhưng như Bùi Giáng nói qua: *Vui thôi mà. Chí lý.*

**Ngu Yên hiểu hai chữ quê hương như thế nào ?
Anh có nhớ Việt Nam không ? Anh có dự định về đó sống ?**

Thơ Bạc Tóc

Quê hương của tôi là dân tộc Việt Nam. Nếu sắp thứ tự, sẽ là Dân tộc, Đất nước, Chính thể. Nếu còn dân tộc, sẽ còn Việt Nam. Nếu mất dân tộc, có nước, có thể chế... vô ích.

Quê hương của tôi trong cái nhìn tiếp cận là những gì đã yêu thương gần gũi và lắng niệm trong lòng. Quê hương tôi là má là ba là anh chị em là bạn bè là căn nhà đầu núi, là ông ngoại nhỏ răng bằng cách cột răng vào giàn nho cao. Đứng trên ghê, nhảy xuống đi vào nhà. Đong đưa chiếc răng giữa những chùm nho xanh. Quê hương của tôi là Qui Nhơn, Mộ Hàn Mặc Tử là Nha Trang là biển là phố Độc Lập là Lê Quý Đôn là Tuyết là Nguyệt là Sơn là Sài Gòn là Trường Luật là Thủ Đức là giả gái múa trên sân khấu ngày mang Alpha....là hôm rời Sài Gòn nhớ má đứng khóc là Vũng Tàu bơi ra giữa đạn bom là Phụng là Liễu là Huy là Tài là Thảo.....Nhiều lắm. Quê hương tôi là triệu triệu hình ảnh, nhân vật....để nhớ một cách tự nhiên hoặc đôi khi moi ra để nhớ.

Tôi sẽ về Việt Nam để tìm hiểu và sáng tác một vài ý định trước khi không còn viết lách nữa nhưng chắc là không ở lại. Phần lớn là vì vợ và con. Tôi muốn ngày cuối của cuộc đời mình sẽ được trông thấy, gần gũi những người thân yêu nhất.

Ngu Yên có yêu nước Mỹ không ?

Quê hương của tôi sau này tiếp tục từ Little Rock, Arkansas tuyệt trắng đẹp quá chừng, lái xe đi dạo bị tai nạn, em tôi gãy hai cái răng. Ba đưa con gái sinh ra ở đây, rồi những thành phố đi qua , New

York, Cali , Montreal, New Orleans... Mỹ là một phần lớn trong đời tôi. Bây giờ, mỗi khi nghe quốc ca Hoa kỳ trôi lên, lòng tôi cũng phoi phoi như nghe quốc ca Việt Nam.

Nói cho rõ hơn. Tôi yêu dân tộc Việt. Tôi yêu đất nước Việt Nam và Hoa Kỳ. Tôi chưa kịp yêu dân tộc Hoa Kỳ thì có lẽ đã đi thế giới khác.

Ngu Yên là nhà thơ Việt Nam sáng tác ngoài nước, cảm xúc của anh đến với thơ hay nhạc là do yếu tố nào ? Anh nhớ cái gì khi anh sáng tác thơ và anh muốn điều gì khi anh sáng tác nhạc ?

Làm thơ cũng như làm nhạc, tôi chỉ làm khi nào thấy thích mà thôi. Tự dung thấy thú vị, tự dung thấy sung sướng để viết ra mặc dù có thể rất đau đớn, đa phần là buồn bã.

Tôi thấm thấu cái buồn của đời sống. Không phải vì sâu đau nhân sinh, uất ức giao tranh với đời....Cái buồn ở đời sống ở chỗ người đã quá sợ cái buồn nên phải tận lực tìm tất cả những gì có thể vui, dù biết vui ngắn ngủi, giả tạo, đánh đổi.... Nỗi buồn lớn nhất của người là MẤT. Biết đã mất sẽ khó có lại. Biết sẽ mất đành chờ để mất. Mất cuối cùng là mất luôn. Tôn giáo nói sao đi nữa, tận trong thâm tâm của người vẫn biết, mất là như vậy. Một người biết sắp chết tuy buồn nhưng không buồn bằng kẻ đang sống biết người thân sắp chết. Làm người là hành trình từ không có gì để bắt đầu có và mất. Mất liên tục cái có lớn nhỏ. Mỗi lần mất mỗi lần buồn, mỗi lần sợ, mỗi lần kinh nghiệm. Mất nhiều đến đổi dù

Thơ Bạc Tóc

đang có đầy tay vẫn biết trống trải. Chưa có đã biết mất.

Tôi là người không biết buồn theo nghĩa sống gặp những tai kiếp hoạn nạn mà buồn. Những nỗi buồn đó ai cũng có nhưng rồi sẽ mất theo thời gian vì có buồn cũng là có. Đã có thì sẽ mất.

Tôi thường có cảm giác khô hài khi quan tâm đời sống. Có nhiều khi là chuyện thương tâm mà tôi vẫn thấy diều. Cái khô hài nhất của người là nghĩ mình sẽ có mãi dù biết rõ là sẽ mất, có khi đã mất. Làm người sao có quá nhiều điều quan trọng? Chẳng có gì quan trọng cả. Quan cũng mất mà trọng cũng mất.

Từ cội nguồn này tôi làm thơ, viết nhạc. Phần còn lại chỉ là tạo tứ. Tứ cảnh, tứ tượng, tứ ý tuy biến hóa vô vàn mà giềng mối chỉ có một.

Thơ Ngu Yên đi trước người khác , đi cùng, hay đi khác đường người khác ?

Lúc còn trẻ tôi cũng hay suy nghĩ như câu hỏi này. Bây giờ, tôi không nghĩ mà đi. Đã đi rồi dù tự chọn hay số mạng chọn giùm nên đi cho đến cuối. Ngày ngày, lần quần chỉ mất thêm tâm tình và thời gian.

Đi. Không cần phải đi với ai. Đi cùng đường hay khác. Chỉ cần đi có đến hay không? Trong lúc đi có sướng hay không? Đi có đúng ý mình hay không? Những chuyện khác không liên can đến người sáng tác.

Thậm chí, tôi cũng không trông mong vào độc giả. Ai khen tôi mừng. Ai chê tôi buồn. Ai đọc tôi khoái. Ai không đọc, chẳng sao. Văn chương vốn dĩ không phải cho mọi người.

Nhà văn John Home có viết một đoạn về Vận Động Trường. Ông ví nghệ sĩ như những người vào chạy đua. Khởi đầu nhiều người tham gia. Người chạy tranh nhau lên đầu. Khán giả vỗ tay reo hò. Có người thích nghe vỗ tay, quên chạy. Có người tham dẫn đầu, chạy mau, hết sức, dừng chân thờ dốt. Lần lần nhóm này qua mặt nhóm kia. Người này qua mặt người kia. Đa số dần dần bỏ cuộc. Chỉ còn một số ít nghệ sĩ đang chạy. Họ không quan tâm đến khán giả hoan hô. Họ không quan trọng chuyện dẫn đầu. Họ chạy theo khả năng và ý thích riêng. Họ chạy với họ. Khác với các lực sĩ. Nghệ sĩ chạy không thấy mức để tới.

Ngu Yên thích sáng tác nhạc hay thơ hơn?

Nhạc phát ra từ tâm tình và đi đến tâm tình. Từ trái tim đến trái tim. Nếu có phần suy tư, thường chỉ đạt đến nhân sinh quan, phảng phất thân phận, kiếp người như nhạc Trịnh Công Sơn. Thơ cru mang nhiều hơn. Thơ là nghệ thuật diễn đạt ngôn ngữ trong khi nhạc là nghệ thuật diễn đạt âm thanh. Dù là ca khúc, nghệ thuật ngôn ngữ bị giới hạn bởi âm thanh. Thơ chẳng những mang được tâm tình còn mang được trí tuệ. Thơ diễn tả được những triết lý cô đọng và những nhân sinh quan sâu sắc.

Thơ có ưu điểm nói và không nói. Đa phần thơ sâu, thơ giá trị nằm ở chỗ không nói. Trong khi nhạc mà không tấu, không hát là không được.

Thơ có ưu điểm là hay dờ một mình. Trong khi nhạc phải có phụ họa hòa âm, hát bè....Có nhiều khi chính hòa âm đã lôi ca khúc xuống nước....Có lắm khi ca sĩ lôi ca khúc xuống bùn.., Còn thơ nếu xuống nước là tự mình muốn tắm mà thôi.

Thơ đến người thưởng ngoạn tuy ít mà dễ. Ai biết đọc là được. Có tâm sự, tâm hồn là có thể thưởng thức. Còn nhạc cần phải có giọng hát đúng và hay. Có lắm nhạc sĩ đành thúc thủ vì không có giọng hát, không có ca sĩ...

Riêng về sáng tác, có lúc thơ đến có lúc nhạc đến. Khi có điều muốn bày tỏ, thơ đến trước, thành thơ. Nhạc đến trước, thành nhạc. Sướng nhất là lúc thơ và nhạc cùng hòa điệu. Đã đời không thể nói. Có tứ làm thơ tron hơn. Có tứ làm nhạc khoái hơn. Nói cùng, thơ hay nhạc cũng là nghệ thuật diễn đạt. Có người hỏi anh đầu bếp: - ông nấu thịt ngon hơn hay đồ biển ngon hơn? Câu trả lời: - Thứ gì tôi cũng nấu. Tùy bữa thịt tươi hay tôm cá tươi. Ngon dờ tùy khách hàng. Rồi anh nói nhỏ vào tai người hỏi: - tất cả món ăn tôi đều nếm trước.

Quan niệm của Ngu Yên về âm nhạc?

Thật ra, mới và cũ là những mê niệm so sánh để sắp xếp, có khi để hơn thua. Nếu dùng mới cũ để đánh

giá thì lại càng sai lầm. Nhạc thời đại và nhạc giá trị là hai khía cạnh cần phải nhìn ngắm.

Nhạc hợp thời đại thường được hiểu là hợp với số đông quần chúng. Sai. Nhạc hợp thời đại là nhạc được sinh ra từ cuộc sống hiện tại, có nhịp điệu của sống, có âm hưởng của sống, có giá trị của giá trị đang sống. Nhạc sến hợp với số đông bình dân nhưng được xem là nhạc có giá trị, dĩ nhiên là phải loại bỏ những ca khúc tào lao. Nhạc Sến cuu mang nhịp điệu của dân tộc Việt. Nhạc Sến là con đẻ của tân nhạc và nhạc Cải Lương. Lại mang cả không khí bi ai của chiến tranh, rên rỉ những chờ đợi, đau buồn, mất mát. Có rất nhiều bài nhạc Sến giá trị. Chúng sẽ tồn tại mãi với kho tàng âm nhạc Việt. Lại có những bài nhạc sang. Nghe rất bắt mắt nhưng âm hưởng cả một phương trời xa cách. Nghe hay nhưng khó thấm vào lòng chung. Có lẽ phải nói, nhiều nhạc sĩ tài ba của nền âm nhạc Việt đã cho chúng ta rất nhiều ca khúc giá trị. Ca khúc có giá trị khi nó đứng vững với thời gian và dĩ nhiên hội đủ những sáng tạo. Bất chước thì không thể tồn tại trong giá trị vì nó chưa bao giờ có giá trị.

Nhạc Blue có hơi, có nhịp, có vãn, có tâm tình của da đen từ thời nô lệ bước ra. Bước ra xong, thời thế đổi thay, chuyển sang nhạc Jazz. Trắng đen hòa hợp, hòa tấu, hoà đồng. Nhạc Rock cũng có hơi riêng, nhịp riêng. Vì sao nó tồn tại? Vì nó cuu mang được thời đại mà nó diễn tả. Trong nền âm nhạc Hoa Kỳ có nhiều loại nhạc khác, thịnh một thời, rồi thôi. Không cuu mang nổi thời đại của nó. Tại sao nhạc tiền chiến vẫn tồn tại? Vì mỗi lần nghe là mỗi

Thơ Bạc Túc

lần cảm được nhịp tim, lối sống của thời Tiền Chiến và hòa nhập được nhịp tim hiện tại. Còn con cháu chúng ta? Nhạc gì mà rền rĩ buồn rầu quá vậy? Vì nhịp sống, nhịp tim của chúng đã khác.

Nhạc Việt Nam hiện nay, trong nước, ngoài nước, không phải không có nhạc sĩ tài hoa. Chỉ không có nhạc cuu mang được thời đại. Một vài ca khúc thì chưa được. Phải thành dòng mới tạo ra chỗ đứng. Chúng ta chưa có dòng.

Tại người sáng tác hay tại người nghe?
Cả hai.

"Yêu em là yêu thế nào là yêu làm sao", câu hát của Ngu Yên dành cho Ngọc Phụng. Một người đàn ông ngoài 50 viết một câu hát cho vợ như thế, cách mạng đấy.

Khi viết câu hát này, tôi kết tinh một điều, suy nghĩ đã lâu. Yêu như thế nào mới gọi là yêu.

Yêu như Lan Điệp? Yêu như Romeo Juliette? Yêu như ba má tôi? Yêu như tôi và em? Yêu như ly dị. Yêu như đánh nhau. Yêu như cãi cọ. Yêu như ngoại tình. Tôi quan sát những người yêu nhau: Không ai yêu thỏa mãn. Người cho kẻ nhận đều có chỗ không vừa.

Yêu là cho tất cả, phải không? Yêu là hy sinh cho người được hạnh phúc, phải không? Yêu là cùng nhìn về một hướng, phải không? Yêu là giữ cân bằng giữa cho và nhận, phải không?

Ai yêu đúng? Ai yêu sai? Ai yêu ai hơn ai? Ai tưởng ai yêu ai? Ai làm ai yêu?

Chịu. Tôi không có câu trả lời.

Anh nghĩ thế nào về sự hỗ tương giữa nhạc và thơ trong tiếng Việt ?

Thơ và nhạc là hai bạn đường thân thiết từ xưa. Mỗi liên hệ này không xa lạ với người sáng tác lẫn thưởng ngoạn. Câu nói chỉ nam vẫn là trong thơ có nhạc, trong nhạc có thơ.

Đã đến lúc cần phải trả lại cá tính cho nhạc và thơ. “Trong thơ không cần nhạc. Trong nhạc không cần thơ”.

Khuyết điểm của thơ tôi là có quá nhiều nhạc. Khuyết điểm của nhạc tôi là có quá nhiều thơ. Thơ làm cho nhạc mất cá tính. Vì thơ có nhịp 3,5,7. Nhịp ngắt 2/5 hoặc 3/4. Nên nhạc dễ bị lỏng vào nhịp tạo ra sự điều đặn. Cân phương là hình thức nhạc căn bản. Ở nhạc ngoại quốc, chúng ta thấy rất nhiều sự bất cân phương. Nói cho đúng, nghệ thuật cần sự thoải mái và bay biến. Qui luật là do người đi trước tạo ra. Người đi sau nên tạo thêm cái khác. Ngoài ra, thơ nhiều làm cho ngôn ngữ trong ca khúc êm dịu, phủ mờ những góc cạnh cần gay gắt, hung hỏ, chói âm.

Nhạc làm cho thơ dễ dài. Nhạc Việt làm cho thơ tự dung khuôn phép. Tôi đọc nhiều nhà thơ hải ngoại làm thơ không cần nhạc, có người rất thành công: Thường Quán, Chân Phương và các nhà thơ trẻ sau này... Về điểm này, thơ tôi không bằng.

Ngu Yên rời Việt Nam từ năm 75. Hơn 30 năm qua anh sống với tiếng Anh nhiều hơn tiếng Việt. Anh có nghĩ sự chung đụng làm trì trệ tiếng Việt trong anh , hay nó làm phong phú cách diễn tả của một người sáng tác, anh nhìn thấy điểm nổi bật nào trong tư cách là một người nhào nặn tiếng Việt ở ngoài Việt Nam?

Tôi rành tiếng Việt hơn tiếng Mỹ. Nếu có những người rành hai ba ngoại ngữ, có lẽ sẽ nhìn suốt hơn.

Tôi nhờ biết tiếng Mỹ mà hiểu được vị trí những con chữ tiếng Việt. Tôi nhờ đối chiếu chữ Mỹ Việt khi dịch thuật mà học được cách đặt câu, xoay câu trong tiếng Việt cho thuận với thơ mà không nghịch với ý. Tôi nhờ tiếng Mỹ và tiếng Hán để nghiên ngẫm những từ, cụm từ chưa có trong tâm thức của tôi. Tóm lại là có lợi ích.

Ngôn ngữ nào cũng theo qui luật đào thải và sinh sản. Tiếng Việt mà không có tiếng Hán làm sao phong phú. Tiếng Nôm mà không có Quốc Ngữ làm sao sáng sủa, bình dân. Tiếng Việt hải ngoại sau ba mươi ba năm đã nhiều chữ khác, chữ chết so với tiếng Việt trong nước. Nhưng lại được đất dụng võ. Tiếng Anh là tiếng quốc tế, cập nhật thời đại, cập

Thơ Bạc Tóc

nhật khoa học, kỹ thuật, y khoa. Mỗi năm đều có nhiều chữ mới. Tìm những chữ Việt tương đồng, tương đương hoặc sáng tạo chữ mới là một điều thú vị cho người sáng tác.

Chưa hết, điều này mới lắm thú chơi vui. Tâm lý, tâm tình, tâm tư của đời sống hải ngoại, đa dạng và phức tạp. Càng hiểu thấu những khoảng đường đời mới này càng trưởng thành tâm linh. Sự trưởng thành này tạo cho tình và ý những giá trị khác hơn những chữ nghĩa đã biết trong tiếng Việt. Do đó nhiều khi phải dùng một chữ quen mà mới để diễn đạt cái phức tạp hoặc chiều sâu của điều muốn nói.

Tôi làm thơ thích sử dụng vị trí của chữ nằm trong toàn câu, vị trí của chữ làm cho câu có nhiều giá trị khác nhau. Giá trị dài hơi hơn. Ví dụ: Thơ Tóc Bạc và Thơ Bạc Tóc.

Tôi cho rằng một câu quan trọng hơn một chữ hoặc cụm chữ. Dù chữ và cụm chữ có đắt địa, có nặng ký, có lấp lánh, thì tốt. Một câu là đơn vị diễn đạt căn bản để người viết diễn đạt cho người đọc. Vị trí của chữ trong câu, cách hành xử câu văn, cách tạo cảnh và tượng trong câu, mới đáng quan tâm. Ở chỗ này, tiếng Việt, tiếng Mỹ, tiếng Hán có nhiều điểm khác nhau. Nhất là cách hành văn trong thơ của ba ngôn ngữ.

Điều gì làm cho thơ Ngu Yên yêu đời. Ngay cả những câu thơ tuyệt vọng nhất của Ngu Yên vẫn lấp lánh chất sinh động, lúc lắc chút hưng phấn.

Để trả lời câu hỏi này, tôi xin trích một bài thơ trong tập thơ Bạc Tóc. Tôi đã suy nghĩ việc này đã lâu:

TIM MÙ

*Tôi nói tầm thường bằng ngôn ngữ riêng
Cho trái tim có tai im lặng
Cho trí óc sơ vãng
Cho linh hồn đã phé bỏ đời sau*

*Tôi nói qua mắt người mù
Chẳng ai đọc thơ như Kinh Thánh
Ngày xưa thi sĩ làm từ thiện
Bây giờ lưu manh
Tôi nói người tim mù không mở mắt
Họ ngủ trong chiêm bao*

*Tôi ghét đời
Yêu sống
Như ghét người
Yêu em*

*Trống rỗng rập thành hạnh phúc
Nhàm chán sáng tạo tiếng cười
Khi nhàm chán lớn hơn đau khổ
Thượng Đế đã cứu lầm nhân sinh*

*Mỗi ngày đi xuống cầu thang
Từng xuống cấp bình thường
Đưa tài hoa tận cùng giun dế
Chúi đầu không tuyệt vọng*

Thơ Bạc Tóc

*Vì tưởng làm đã mơ
Con chó nằm cuối cầu thang bỏ chạy
Con người xuống cuối cầu thang đứng lại
Biết ai thờ dài*

*Đêm đêm không muốn ngủ
Thức trả lời tim
Thức hỏi luật ngộ nghĩnh
Thiên nhiên từ xưa đã khôì hài
Thượng Đế chẳng bao giờ khóc*

*Tôi ghét đời
Đời ghét tôi
Xưa nay lươn lẹo dễ giàu có
Hèn thường sống lâu
Đạo đức giả mau danh vọng
Khéo nịnh được tiếng hiền
Tôi ghét đời ít
Đời ghét tôi nhiều*

*Tôi yêu những người nữ tên Tuyết, Hoa, Vân, Huệ,
Thanh
Rồi lấy vợ tên Phụng
Tôi yêu sự ngạc nhiên khi sống
Chất ly kỳ của sống
Kết quả điên rồ đang sống
Niềm tin ngu dốt khi hết sống
Tôi yêu sống nhiều
Sống yêu tôi ít*

*Mỗi ngày nhìn lên cầu thang
Trên đỉnh có gì?
Biết hỏi ai khi ai cũng hỏi*

Thơ Bạc Tóc

*Mở đèn pin soi sáng mặt trời
Tìm bước đi*

*Nhức đầu làm thơ
Thơ nhức đầu
Nghĩ chi nhiều*

Xin được cảm ơn mạng lưới Gio-o.com và nhà văn Lê thị Huệ đã thực hiện cuộc phỏng vấn này. Xin cảm ơn quý độc giả đã theo dõi. Thưa quý vị và các bạn, bài phỏng vấn như một khung cửi, tôi đã móc lên nhiều chữ nhiều câu nhưng không đủ. Xin gửi thêm ý nghĩa ở những chỗ trống và xin lượng thứ.

Ngu Yên

Houston, Texas
2009

Minh họa thơ: Võ Đình

Ghé Thăm Chết Võ Đình SÔNG

*Nghĩ về một điều
Không trải được lòng
Văn chương vốn không có chữ
Sao lại có lời*

*Thức dậy đã lâu
Mặt trời lặn. Mặt trăng lặn
Văn lặn. Chương lặn
Chỉ còn nghe tiếng đêm
Con cóc ộp ộp phễ phán:
Sao không đủ sáng
Gió thiếu hình dạng
Ênh ương ủa ủa hát theo*

*Đêm ngủ lại nhà Võ Đình
Nằm ngoài hiên nghe cóc nhái rần rít kêu la
Tinh rơi xuống tịch tà
Trước sân ôm trâu quán lên cây cau
Đang mơ màng
Có ai gọi dậy
- Anh Võ Đình, anh chưa chết sao?
- Đùa chút thôi. Vào nhà uống rượu*

*Võ Đình ngồi trên bàn thờ
Hết văn chỉ còn chương
Bong. Gõ một tiếng ngân
Rung rinh tranh vẽ trên tường
Người ta nói Võ Đình vẽ khó hiểu
Không cần hiểu anh vẽ
Bong
- Anh Võ Đình, thật vất vả cho anh*

*Vườn cây mát đầy nhân và sóc
Chớm sớm ra nhìn cánh vật ưu tư
Khuya khoắt ra nhìn cảnh vật sầu như
Như văn Võ Đình
Người ta khen truyện Võ Đình
Tôi thương chữ nghĩa trong lòng anh
Bong - Hết rồi vất vả*

*Ghé thăm Võ Đình Lai Hồng
Ghé thăm hơi lạnh từng phòng, cõi vẽ
Ghé thăm sách vở, những trang chưa kịp đọc
Nghĩ về một điều
Mất ngủ cả đêm
Văn chương quả thật có chữ
Chỉ dư lời*

Tháng 8 năm 2009

Đêm 22 Tháng 3 năm 2009

Lúc nhỏ

Có người hỏi:

- Muốn làm gì khi lớn lên

Bây giờ đâu bạc

Tôi hỏi tôi:

- Muốn làm gì khi trở lại

Thở ra thành thán khí

Làm sao hít vào

Trăm năm dầu dài rồi vẫn hết

Tướng giỏi vẫn già huống chi quân

Đêm chận ngoài cửa sổ

Trăng không vào lòng

Dế kêu sâu nhào

Hay người nghe nhào sâu

Đêm già thêm một chút

Sắc đục danh tình uể quải thêm

Ví dầu trở lại

E sẽ quên đâu bạc

Chưa gặp ngày mai

Biết sao chuyện ngày sau

Bây giờ tôi hỏi tôi lần nữa:

- Muốn làm gì khi rất già?

23 Tháng 3 Năm 2009

*Đọc sách
Không thấy chép
Nguyễn Du biết hát
Hóa ra ông chỉ biết làm thơ*

*Ta biết làm thơ còn biết hát
Cháu ta mới học tới chuyện Kiều
Đêm qua ngủ mộng thấy thi sĩ
Ông nói: Làm thơ biết hát là vô danh*

Ngày 24 Tháng 3 năm 2009

*Người ta nói: Biết và không Biết
Cách nhau một chữ Hiểu
Tôi và không Tôi
Cách nhau một chữ gì?*

*Xin nhân loại cho biết
Lúc không là Tôi, quý vị là ai?
Bây giờ là Tôi, quý vị ai là?
Đông đảo mà không có
Biết được mấy người Tôi là Tôi?
Chắc chẳng mấy người Tôi không Tôi?*

*Biết và không Biết
Cách nhau một chữ
Tôi*

Khuya 25 Tháng 3 Năm 2009

*Khuya
Bụng đói
Ăn mì gói
Không phải làm gì
Bấm microway
Khen thay kẻ nghĩ ra mì gói
Nhờ người ta ấm dạ đêm nay*

*Hâm lên vài phút chờ em nóng
Khuấy khuấy ăn liền đỡ cô đơn
Đêm khuya
Tình đói
Ăn tình gói*

NGƯỜI

*Tiếc thay Thượng Đế
Sinh ra con NGƯỜI
Lâm lãn chữ “i”*

Tôi Rình Chó

*Tội nghiệp con chó
Rình tôi suốt ngày
Cả hai đều đói
Chó rình người thử có gì ăn
Người hơn chó biết mình không phải chó
Rình chó suốt ngày thử có gì vui*

ĐỌC THƠ NGU YÊN

Lê Văn Phúc

Khi còn ở Houston, Texas tôi quen biết Ngu Yên qua một người bạn. Anh tặng tôi mấy tập thơ mỏng, ấn loát dần dẹt. Gặp nhau trò chuyện, tôi thấy anh chàng này có vóc dáng cao, đầu tóc không chải chuốt, để ria mép, ăn mặc bình dân, mặt mũi không thuộc loại đẹp trai nhưng tình cảm thì lại đậm thắm, nói năng lúc thì như một triết nhân, lúc ra một nghệ sĩ với cung đàn, lúc lại là một anh chàng bạt tử, bất cần đời. Có lúc lại ngông cuồng như thể khủng điên nữa chứ!

Về nhà đọc thơ, tôi thấy cái tên hơi lạ. Anh họ Nguyễn nên tách họ thành hai chữ không bỏ dấu, là Ngu-Yên. Tôi đoán mò vậy.

Phần tự giới thiệu, anh viết bằng **thể thơ lục bát nhưng không xuống hàng, viết liên tục**. Đó là một điều lạ đấy bạn đọc ạ. Tôi không quen với cách viết và cách đọc lạ ấy nên mạn phép Ngu-Yên cho tôi được chép lại theo **thể lục bát có xuống hàng** để bạn đọc dễ theo dõi.

Tiểu sử tự thuật của Ngu-Yên:

Ngũ-Yên tên Nguyễn hiền Tiên

Quê quán Bình Định, gốc miền Kim Châu

Kể rằng thân thế khởi đầu

20 tháng 11 sinh vào 52

Mặt mày trên mức xấu trai

Học hành đại khái, ngày ngày rong chơi

Nuôi hoài bão nhưng biếng lười

Nên thường láp liếm vài lời cuồng ngông

Sinh ra tâm tính lông bông

Lớn khôn chỉ giỏi bênh bông nổi trôi

Thơ Bạc Tóc

*Giữa cơn binh loạn đổi đời
Xuôi dòng tản lạc thành người lưu vong
Tháng ngày sôi sục long đong
Vui buồn thơ động tiếng lòng nghêu ngao.
Từ nhỏ tôi khoái chiêm bao
Lớn lên ghiền mộng, tuổi nào cũng mơ
Mộng mơ phải tiết thành thơ
Rồi thơ tình quái phỉnh phở cả tôi
Từ thơ quán quít lời thối
Tình trôi vào ý, ý trôi vào lời
Lời trôi nhâng nháo vào đời
Đời trôi uất kết hóa người Ngu Yên.
Chẳng ai yêu quý muợn phiền
Chẳng qua cuộc sống gấn liền khổ đau
Muợn lộng ngôn hí lộng trào
Thật ra trào lộng khác nào bi thương
Khi bình thường là nhiều nhưong
Ngu Yên vớ vẩn bên đường yên ngu
Thứ gì chẳng phải phù du
Làm thơ để thờ mịt mù thế thối...
Có người muốn bắt bí tôi
Nhìn xem bằng lái xe rồi rêu rao:
"Ngu Yên đâu phải tên nào,
Chẳng qua là chút lào xào nặc danh"
Thương nghề thi sĩ khó khăn
Chơi thơ phải có văn bằng chứng minh
-" Dạ, tôi có dấu trong mình
Nốt ruồi thi sĩ thực tình dưới lông
Nơi đây thiên hạ rất đông
Cởi quần bất tiện, thưa ông xin chờ...
Chờ khi người ta nhìn lơ
Nốt ruồi lớn lắm, ông rờ thử xem..."*

Đây, tiểu sử tự thuật của Ngu Yên hơi điên hơi mát như thế!

Trong các tập thơ đã phát hành của Ngu Yên, tôi đọc kỹ và chọn ra được vài bài coi như đặc ý, lạ và độc đáo.

Bài thứ nhất: Thơ gợi tình, có ý thâm nhưng nghĩ thế mà không phải thế!

Cái ruồi

Cho anh xem

Một lần thôi

Cho anh xem một lần để nhớ

Nhớ rồi thương

Thương rồi tương tư

Cho anh xem

Mát gì đâu em

Cho anh xem một lần cho hết ước mơ.

Cho anh xem

Một lần thôi em

Cho anh xem rồi mai xa cách

Nhớ về em

Không bao giờ quên

Cho anh xem

Tiếc làm chi em

Cho anh xem dù một thoáng khép hờ.

Hôm nay ta bên nhau mơ màng

Men tình lên đúng độ thời gian

Anh điên cuồng khản cầu em đó

Cho anh xem

Một lần thôi em.

Cho anh xem

Thơ Bạc Túc

*Một lần thôi em
Cho anh xem
Thề anh sẽ hứa
Anh muôn đời giữ kín trong tim.

*Vén lên em . Vén vải lên em
Cho anh xem. Hãy cho anh xem
Bao nhiêu năm thẹn thùng dẫu mãi
Nốt ruồi son.*

Đọc xong hẳn bạn cũng phải tùm tùm cười vì tưởng bài thơ muốn nói điều gì khác chứ! Và bạn hẳn cũng khen thắm nhà thơ có ý lạ, diễn tả khá gọi là "Hít Cốc" để người đọc chỉ hiểu đầu đuôi ở chữ cuối cùng.

Tôi thì lại khác, tôi không chịu cái kiểu úp úp mở mở như thế!

Những chữ: "*Cho anh xem một lần để nhớ*", "*Cho anh xem dù là một thoáng khép hờ*", "*Anh muôn đời giữ kín trong tim*", "*Vén lên em. Vén vải lên em...*", "*bao nhiêu năm thẹn thùng dẫu mãi*"... khiến người đọc dễ hiểu lầm một cách tai hại.

Tôi phải hỏi cho ra nhẽ. Qua điện thoại, tôi hỏi:

Người đọc, ai cũng tưởng là anh muốn được xem "*cái ấy*" chứ đâu ngờ chỉ là cái nốt ruồi son. Nhưng diễn tả như thế cũng là được đi. Chúng tôi théc méc, không hiểu nốt ruồi son của nàng ở chỗ nào? Anh có thể tiết lộ bí mật chăng?

Dạ được chứ! Ở dưới nhũ hoa bên trái, to bằng đầu tẩy bút chì!

Lớn vậy đó? Nốt ruồi son là quý tướng đấy nhá! "*Vượng phu ích tử*" cho mà coi! Mà sao anh lại để ý nốt ruồi son ở bên trái?

Thế mới tình chứ! Gần trái tim mà!

Thơ Bạc Túc

Anh cho tò mò thêm chút nữa được không?
Xin anh cứ tự nhiên...
Anh coi được mấy lần?
Duy nhất một lần!
Lâu không?
Một thoáng thôi à!
Có sờ mó được chăng?
Làm gì có được hạnh phúc đó! Nên cả đời vẫn cứ
vương vấn, vấn vương hình bóng nốt ruồi.
Có nhẽ vậy mà lại hay, vì nó còn nằm trong kỷ
niệm dấu yêu chứ nếu như được mó má, mây mò
không chừng lại đâm ra thất vọng!
Ngu Yên cười tùm tùm:
Tôi cũng cố nghĩ như vậy đó! Anh thật là người
kinh nghiệm cùng mình.
Biết là mình bị đá móc, tôi hóa giải liền:
Cám ơn anh quá khen!
Một bài thơ khác có những nét thật dễ thương, hồn
nhiên, đầy tình người. Vẫn kính yêu Chúa, tôn quý
Chúa mà không thể nghe theo lời Chúa dạy. Bởi
Chúa chỉ căn dặn những điều cấm kỵ, hãm mình để
trở nên thánh thiện. Những điều Chúa dạy cao cả
quá, lý tưởng quá, làm sao con theo được? Nên con
phải gửi tâm sự này đến thiên thần:

Tâm sự với thiên thần

*Tôi mê vợ hơn mê Thượng Đế
Bởi vì trời chỉ có mây xanh
Vợ có da có thịt
Có thật ái tình
Biết gọi: Anh ơi!*

*Thượng Đế không gọi tôi
Chỉ nhắn: Phải đọc kinh, xem lễ*

Thơ Bạc Tóc

*Phải ăn chay hãm mình
Cảm tình tự lãnh nhãng, vui chơi trác táng
Trên có mười điều răn
Dưới có trăm điều lệ
Sống theo Ngài, buồn quá Chúa ơi!

*Vợ cho tôi ngày cơm ba bữa
Gãi hôn tôi những vết ngứa cô đơn
Trả dùm tôi nợ người, nợ thuế
Dẫn tôi xa những thế kỷ chề thơ

*Thưa Thiên Thần
V Vợ là lý do tồn tại
Chuyện rước thi sĩ lên trời
Xin hỏi vợ tôi.*

Nhà thơ Ngu Yên đã tự thuật tiểu sử ở phần trên nhưng còn muốn nói rõ hơn về cái tên của mình nên chàng lại có thơ sau (Vẫn thơ không xuống hàng, tôi mạn phép chép theo thể thơ lục bát, xuống hàng, quen thuộc hơn với bạn đọc).

*Ngu Yên là hai tĩnh từ
Ngu như ngu dại, yên như yên bình
Nghĩa là ngụy lặn phù sinh
Ngu cho trí óc, tâm tình yên vui
Ngu không có nghĩa là đui
Yên không có nghĩa buông xuôi cuộc người.
Ngu Yên nói một danh từ
"Nguyên" là kết cuộc vẫn như khởi đầu
Trộn nhào qua loạn bể dâu
Xác tuy sứt mẻ hồn hầu như nguyên
Nghĩa là bám chặt nhịp tim
Đến giờ háp hổi điềm nhiên nụ cười.
Ngu Yên không phải động từ*

Thơ Bạc Túc

*Bởi khi linh hoạt giống như im lìm
Mới nhìn tưởng ngủ lim dim
Nhưng trong thức mộng nỗi niềm xôn xao
Có người giận hỏi tại sao?
Thưa, đang theo dõi chiêm bao tuyệt vời
Nếu người nào tưởng nói chơi
Kê tai ngược hẳn nghe lời thật tâm
Nhưng xin báo trước đừng lầm
Thơ theo ngôn ngữ tâm thần ngoài thơ
Nói ra không phải giả vờ
Chính ta đây cũng nghi ngờ Ngu Yên...*

Nhân lúc nhà thơ Ngu Yên như mơ như ngủ, như trong chiêm bao nên tôi hỏi thêm về sinh hoạt của chàng thì chàng nói ra tuốt luốt:

Tôi đã sáng tác một số bản nhạc và dồn nỗ lực vào việc phổ thơ các nữ thi sĩ.

Hỏi:

Tại sao anh lại chỉ phổ thơ các nữ thi sĩ?

Đáp:

Tôi muốn biết những suy tư của phụ nữ trong lớp tuổi trung niên và muốn gom vào một bộ sưu tập...

Anh sưu tập và phổ thơ được bao nhiêu bài rồi?

Dạ, đã được 8 bản, với các nhà thơ: Nhã Ca, Minh Đức Hoài Trinh, Nguyễn thị Minh Thủy, Giang (vợ họa sĩ Nghiêu Đề), Vũ Quỳnh Hương, Trần Sa, Lê thị Huệ.

Anh thường viết nhạc với một nhạc khí nào chứ?

Thông thường, nhạc sĩ viết nhạc với cây đàn "ghita", còn tôi viết thẳng trên giấy. Sau đó mới phối kiểm bằng tây ban cầm hoặc dương cầm, cũng như viết hòa âm cho những nhạc khí khác.

Vậy là anh thuộc hàng nhạc sĩ cù khôi lắm phải không?

Thơ Bạc Túc

Không đâu anh! Mỗi người sáng tác viết theo một cách khác nhau thôi.

Anh đã ra một CD với phần hòa âm phong phú và các nhạc sĩ xử dụng tây ban cầm, dương cầm chơi rất độc đáo, tuyệt vời. Tiếng đàn quyện lấy nhau, đầy truyền cảm và rung động trong một âm sắc mới lạ, quyên rũ. Tôi đã nghe mấy lần liền trong một đêm mà vẫn còn thấy thú vị.

Thế ngoài việc sáng tác nhạc ra, anh còn dự định gì khác?

Tôi dịch sách âm nhạc, dịch tự điển thi ca Hoa Kỳ . Công việc này có lẽ làm suốt đời không xong.

Anh có chơi thể thao?

Dạ có. Tôi chơi bóng rổ, bóng bàn, đá banh, "*bi da*". Chơi cho vui chứ không môn nào khá cả!

Anh vẫn nhận mình là một nghệ sĩ. Mà hình như nghệ sĩ nào cũng có ít nhiều chất "*điên*" trong người. Anh có được bao nhiêu?

Không nhiều, nhưng "*Lâu lâu anh lại điên*" thì tôi vẫn có:

Em có gì bí mật

Anh yêu hoài sao mãi chưa quen

Càng yêu càng mê thêm

Cái gì em đẹp nhất

Anh tìm hoài không lựa được tên

Có lẽ vì đêm đen

Hỏi em chỗ nào đẹp

Khúc khích cười nhột khắp cả người

- "Đêm nay anh điên rồi".

Anh điên vậy là điên khôn lắm đâu, chứ có điên dại đâu!

Tôi đọc bài thơ mới nhất của anh, chả thấy điên tí nào mà còn khôn tày trời đi ấy chứ! Lâu lâu anh

điên thôi, còn bình thường thì anh lại tỏ ra rất tinh
tường, ma mãnh.

Như bài sau đây:

TÔI CHẾT RỒI

1.

Tôi chết rồi

Ai ở với em?

Ai sờ trong đêm nhột ngón dương cầm?

Ai thì thâm nửa khuya dỗ ngủ?

Ai mới hoài không cũ chuyện vợ chồng?

Tôi chết rồi

Em đừng buồn lâu quá

Đừng sót sa mãi hạnh phúc không còn

Đừng héo hon

Đừng tiết kiệm

Tình một đời tặng bảo hiểm và thơ

Tôi chết rồi

Ai hiểu được bệnh yêu?

Là sốt là run trong nhạc sắc

Là điên là dại trên da thịt

Là một đời yêu chưa đủ yêu

2.

Tôi vừa chết là tôi bắt đầu

Tìm đời sau bắt tử vui chơi

Em biết tính tôi ngu không yên nghĩ

Sẽ chọc thánh thân, ma quỷ, phá âm gian

Tôi chết rồi

Ai tán tỉnh em?

Canh chừng tham lam, dối trá, giả hình

Tôi sẽ đến mỗi hai giờ sáng

Rình gã nhân tình có nghiêm chỉnh yêu đương?

3.

Tôi chết rồi

*Ai xử tệ con tôi
Vạn cổ bể xương dù trái mệnh trời
Đã chết rồi sợ gì chết nữa
Con muốn gì cứ gọi ba ơi
Tôi chết rồi
Ai tốt với vợ con
Sẽ đền bù dẫn mua trúng số
Sẽ ngấm ngấm cầm tay bạn làm thơ
Sẽ trở lại mỗi đêm hai giờ sáng
Nằm cạnh bên buồng ngón dương cầm
Đọc xong bài thơ trên, tôi cứ đâm ra ớn ớn, lạnh cả
xương sống lẫn xương sườn.
Đoạn đầu, nhà thơ tự hỏi khi mình chết rồi, ai là
người thay mình ăn ở với em? Ai sờ trong đêm nhốt
ngón dương cầm?
Đoạn hai, nhà thơ khuyên vợ đừng buồn bã quá lâu,
đừng đón đau hạnh phúc không còn.
Đoạn ba, nhà thơ kể khổ căn bệnh yêu đương nó
hành hạ mình ra sao.
Đoạn bốn, nhà thơ dọa rằng mình chết rồi sẽ rong
chơi trong cõi bất tử, khởi đầu là đi chọc phá thánh
thần, ma quỷ, âm gian.
Đoạn năm, nhà thơ đe trước kẻ nào tán tỉnh em thì
phải đàn hoàng, làm ăn cho chu đáo, nghiêm chỉnh
yêu đương. Hồn sẽ hiện về lúc hai giờ sáng nằm bên
cạnh chùng, rình rập...
Đoạn sáu, nhà thơ dặn dò con, ai xử tệ cứ gọi ba về,
ba vạn cổ cho nó chết tươi.
Đoạn chót, nhà thơ hứa ai cư xử tốt với vợ con sẽ
cầm tay dẫn đi mua vé số trúng bạc triệu. Nhưng
đêm đêm vẫn trở lại lúc hai giờ sáng, nằm bên em
"buồng ngón dương cầm".*

Thơ Bạc Tóc

Cứ theo những lời đe dọa ghê rợn này, chắc nhà thơ không thể chết sớm được vì còn nặng nợ trần gian. Nếu có chết đi cũng vẫn còn nặng nợ, vẫn còn nhiều trách nhiệm, bồn phận phải làm. Dù hồn siêu phách lạc!

Cứ như những lời đe dọa trên thì ngay lúc nhà thơ còn sống, ông ấy cũng dữ tợn rồi, nói chi đến khi chết hồn còn hiện về bóp cổ, nằm bên "*buông ngón dương cầm*" thì bó ai mà chịu nổi!

Bạn đọc cũng nhận thấy cả chất điên điên của nhà thơ nữa phải không?

Vâng, đó là Ngu Yên làm thơ, viết nhạc. Ngu Yên còn chủ trương, lập nhóm Viet Arts qui tụ một số anh em có tâm hồn và nhiệt tình với âm nhạc, văn thơ, lâu lâu lại tổ chức một buổi trình diễn văn nghệ tại Houston, rất được mọi giới đồng bào tán thưởng. Chương trình nào của nhóm Viet Arts cũng dàn dựng công phu với thành phần nam nữ nghệ sĩ thượng thặng, từng được ái mộ. Mỗi chương trình là một chủ đề, cộng thêm thành phần các nhạc sĩ đóng góp đều là nhạc sĩ có biệt tài và đây nghệ sĩ tính nên buổi trình diễn nào cũng lôi cuốn được đông đảo người thưởng ngoạn.

Ngu Yên trên sân khấu coi không có vẻ thích hợp, nói năng coi bộ lừng khùng. Nhưng lạ một cái là với bộ mặt lạnh lùng, không sửa soạn mà khi cất tiếng lại làm cho cả thính phòng bật lên cười rộ vì những câu nói thông minh, bất ngờ, duyên dáng của anh.

Tôi cho đó là một nét Ngu Yên thành công trên sân khấu và gây được cảm tình cũng như sự thích thú đối với khán thính giả.

Thơ Bạc Tóc

Cách đây mấy năm, trong dịp tôi rời Houston lên vùng DC, anh em có tổ chức một buổi tiễn đưa thân mật. Dịp này, tôi được biết thêm về tình nghệ sĩ của cặp vợ chồng Ngu Yên khi cùng nhau đứng hát trên sân khấu. Và đặc biệt nữa là Ngu Yên đã ngâm tặng người đi mấy câu thơ cổ theo điệu Hồ Quảng thật độc đáo, thê thiết, thật lạ. Giọng ngâm như thấm vào từng sợi thần kinh, vào tim tôi. Tôi còn nhớ mãi...

Trong văn học nghệ thuật, mỗi người thường ngoạn theo một lối khác nhau. Tôi yêu thơ Phạm thiên Thư, Hà Huyền Chi, bạn thích thơ Nguyễn Bính, Nguyễn Sa ; tôi yêu nhạc Lam Phương, Trần Thiện Thanh viết về đời lính, bạn mê nhạc Phạm Duy viết về tình người, tình quê hương, Vũ Thành An với những bản không tên nhưng có đánh số; bạn quý tiếng hát Vũ Khanh, Tuấn Ngọc, Hoàng Nam; tôi thì lại quý cả tiếng hát lẫn vóc dáng Hoàng Lan, Hoa Mi, Phương Hồng Ngọc... Nên sự yêu thích cũng còn tùy thuộc vào cảm nhận và sự phê phán cá nhân.

Riêng tôi biết anh là một nghệ sĩ đa tài. Tôi lại nhớ đến câu nói này: "*Những người đa tài thường đa tình, còn những người đa tình thì lại chả bao giờ đa tài cả!*"! Điển hình là trường hợp Cai tôi và đại đa số độc giả thân mến!

Tôi chưa "*cập nhật hóa*" được thơ và nhạc Ngu Yên nên chưa thể nói gì thêm về anh.

Bây giờ là mùa thu năm 2002. Bạn đọc hãy chờ xem Ngu Yên có sáng tác nào mới lạ hơn không, lúc đó Cai tôi sẽ lại tục trình cùng độc giả bốn phương về thơ văn, ca nhạc của nhà thơ có vẻ lập dị, hơi mát hơi điên này.

Thơ Bạc Túc

Nhưng nói đi còn nói lại - nói cho cùng - thì đây
vẫn là một con người nghệ sĩ tài hoa đôn hậu, vẫn
yêu người yêu đời và coi bộ hiền hòa mơ mộng dễ
thương!

(Virginia, Thu 2002)

Đen Là Black Hole

*Trên vách tường cũ
Mất viên gạch
Lỗ thủng mở miệng
Muốn nói gì đây ?*

*Trên hư không dày kín
Có lỗ thủng nào ?
Hãy nói với tôi
"I am small black hole
You will go through me
To see nothing..."
"I am her black hole
Come inside me
To stay alive...."
"I am a hole*

*In your memory
lost yourself through me..."*

*Lỗ thủng trên vách tường
Thấy bên kia
Đời chán như bên này
Bên kia thấy tôi sống từ từ
từ từ nằm xuống*

Trước Khi Lúc Before

*Just before your phone rings
I'm dreaming about your soul
Trước khi mùa thu đến
Con bướm cuối hè tìm ra nơi sinh con
Don't pick up your phone
Nếu ai nói yêu em
Anh sẽ mất cơ hội
Hãy để nguyên áo ngủ
Ra đứng ngoài sáng trăng
Your beauty 'll call 911
Cứu anh trong nỗi yêu quá lớn
Hãy in sát vào giường cửa sổ
Nét hình cô đọng nghệ thuật văn chương
Your thirsty body
Anh sẽ đến dưới lầu
Gọi cell phone
Now pick it up
Say 'Yes' khi anh thì thào man dại yêu em
Just before my phone rings
I wish that were your call*

KẺ GIANG HỒ TRONG NHẠC VÀ THƠ

Trường Kỳ

NGU YÊN:

NGƯỜI NGHỊCH NGỘM TRONG THƠ

Một cách phiến diện, qua những đặc tính nghịch ngợm trong Thơ và nô đùa trong Nhạc của anh mà người ta cho rằng Ngu Yên là một gã nông hay một kẻ giang hồ trong nghệ thuật. Chẳng hạn ngay trong cách tự giới thiệu về mình:

- Tên gì?

- Tên Ngu

- Họ gì?

- Họ Quá..."

Nhận mình là... Quá Ngu để đến với Thơ và Nhạc từ rất lâu, nhưng thật sự Ngu Yên đã mang đến cho hai lãnh vực đó những sắc thái quá mới và quá lạ so với trước đó, đối với người đọc và người nghe. Tuy nhiên là một người "*không thích múa máy nhiều, chỉ thích vui chơi*" nên anh chẳng màng đến việc gây dựng tên tuổi một cách...bình thường. Ngu Yên đã tâm sự là "*không hiểu nổi mình, tại sao quá ham vui chơi. Người ta có thể đổi hết một đời để làm nên công danh sự nghiệp hoặc bỏ cả cuộc đời để đổi lấy ái tình. Tôi hiến cả cuộc đời trong khoan khoái nô đùa...*". . Nhưng một khi tìm hiểu sâu xa về những

sáng tác của Ngu Yên, có dịp tiếp xúc với anh, người ta sẽ nhận ra được một triết lý sống đặc biệt qua cách diễn tả thẳng thắn, thực tế và không màu mè của một người dám phô bày tất cả những điều gì muốn nói - dù thầm kín nhất - bằng ngôn ngữ, thể hiện qua Thơ dưới nhiều hình thức như : Tranh Thơ, Tùy Thơ, Ca Khúc Thơ, Thơ Đồng Tác, Thơ Cụ Thể, vv...là những thể loại mà chắc chỉ có mình Ngu Yên sử dụng!. Còn trong âm nhạc, qua những nhạc phẩm phổ từ thơ của mình, Ngu Yên thật sự đã là một kẻ khai phá khi gửi đến người nghe những âm điệu của Jazz, của Blues, của Flamenco hay nhạc Phi Châu, vv...qua CD "Bóng Nắng Khuya" của anh.

Với nhận xét của nhiều người cho anh là một kẻ ngông trong nghệ thuật, Ngu Yên đã dứt khoát phủ nhận bằng một tiếng "Không" . Một cách rõ hơn, Ngu Yên cho rằng anh chỉ không thích những chuyện bình thường hoặc tầm thường, nên nhất định làm một cái gì cho khác lạ. Nên " *từ những cái đó người ta gọi tôi là ngông! Trên thực tế tôi không phải là người ngông như Tần Đà hoặc Bùi Giáng được*". Thật ra anh chỉ là một con người yêu sự tiến bộ và sự mới lạ, mặc dù nhận biết rằng "*trong 10 chuyện mới lạ thì may ra chỉ có một chuyện đúng*". Tuy nhiên theo Ngu Yên "*nó thể hiện được lòng can đảm, cái lòng của một con người làm cho xã hội tiến lên*" Anh đơn cử một thí dụ đơn giản là có người khám phá ra điện thì xã hội mới có điện, mới có đèn sáng. Nhưng nếu con người cứ ở với cái đèn đó mãi thì không bao giờ tiến triển được nữa. Theo anh, chỉ cần một, hai người đã có thể làm cho nhân loại tiến bộ. Nếu cho anh được chọn thì anh thích

Thơ Bạc Túc

được làm con người lẻ loi kia để đi tìm một điều gì mới lạ. Nếu tìm không được thì phải chết âm u trong bóng tối. Ngu Yên khẳng định "...nếu để tôi sống một cuộc sống bình thường, hàng ngày cơm ăn, áo mặc của một công chức thì tôi chịu thua, không thể nào làm như vậy. Thì đó là cái cá tính của tôi.". Chính vậy, qua những tập thơ hay những nhạc phẩm của Ngu Yên, người ta thấy được rõ ràng bản chất tự phá của anh, " tức là mình phá mình mà không phá ai cả", như anh nói. Sự tự phá đó mang mục đích nhận định về những điều đã học hỏi trong nghệ thuật từ trước tới nay đã đúng chưa, đã hay chưa. Vì " biết đâu có một cái hay khác, cái đúng khác mà người ta chưa được biết, cũng như chính cá nhân mình cũng chưa được biết", như anh tuyên bố.

Con người có tên Ngu Yên luôn mang mục đích khai phá nghệ thuật qua sự nghịch ngợm và nô đùa tự nhận mình là người đến muộn trong cuộc đời, vì "tới giờ này mình muộn màng tiến vào trong giới anh em văn nghệ sĩ để người ta tìm hiểu mình, nhưng thôi, có còn hơn không, cũng vui!". Số người hiểu anh, thông cảm được sự "tự phá" của anh không phải là ít, trong số có những tên tuổi đáng được tin cậy trong văn giới như Bình Nguyên Lộc, Nguyễn Mộng Giác, Võ Phiến, vv... Gần đây còn có nhà phê bình Nguyễn Hưng Quốc và nhà báo Lê Văn Phúc đã dành cho anh những bài viết với nhiều cảm tình khi thông cảm với cái "ngu" của anh là người...

*"...Đôi khi ra phố chợ
Gặp người nghèo, cho thơ
Họ trả lại*

Thơ Bạc Tóc

*Thương người buồn, tặng thơ
Họ không lấy
Khen người đẹp, làm thơ
Họ không nhận
Trời bất công
Sao đã sinh thơ còn sinh tiền..."*

Với tập thơ mới nhất "Thi Sĩ Và Tôi", Ngu Yên đã đưa ra nhiều bài thơ có bản chất tìm tòi và khám phá để đưa ra tâm tình con người và những ý nghĩ về đời sống con người, hoàn toàn không theo lối lối cũ. Đối với anh, đó là một trong những khám phá về thơ theo quan niệm "thơ hay theo tiêu chuẩn "giá trị cũ" thì dễ thấy. Thơ hay theo tiêu chuẩn "mới", phải chờ đến khi nào tiêu chuẩn ấy trở thành "cũ"... Sự tìm tòi và khám phá của Ngu Yên đặt trên quan niệm của anh là trong thi ca có những vùng rất âm u mà nhân loại nói chung chưa tìm đến. Cho nên đó là "những nơi chúng ta phải ráng đi vô mặc dù đường gai góc, đường có thể trượt chân, té hộc máu. Nhưng nếu anh đi được con đường đó thì có thể mang lại một chút gì để chia sẻ với những người đồng loại. Còn dĩ nhiên đi không được thì thôi, ráng chịu thôi vì đường chính, đường xa lộ anh không đi thì anh phải ráng chịu!". Và Ngu Yên vẫn lầm lũi tiếp tục đi trên con đường khám phá gai góc đó sau khi đã dày công nghiên cứu thơ cổ, thơ mới cũng như thơ ngoại quốc cùng với tất cả những lý thuyết về thi ca. Từ đó anh rút tía ra một điều như sau: "tất cả đều từ truyền thống mà ra. Chúng ta không thể tự nhiên, bất thành linh nháy ra đứng giữa đường bảo là tôi sinh ra từ tảng đá như là Tê Thiên Đại Thánh được. Chúng ta đều phải sinh ra từ cái truyền thống văn thơ nào đó, nhưng không có nghĩa

Thơ Bạc Tóc

truyền thống đó mãi mãi là truyền thống". Anh nêu lời phát biểu của nhà văn Cao Hành Kiện mà anh rất đồng ý khi cho rằng "truyền thống là những tảng đá rất lớn mà người ta sử dụng những tảng đá đó để lót trên con đường mà đi, chứ không phải dùng những tảng đá đó để mang trên vai để mà đi!". Do đó, Ngu Yên đã đưa ra quan niệm rõ ràng của mình trong việc sáng tác thơ và nhạc là dùng truyền thống để tạo dựng một truyền thống mới. Bất cứ một điều gì thoát đầu là mới, nhưng với thời gian khi người ta đã quen và đồng ý về giá trị của điều đó thì từ từ sẽ trở thành truyền thống. Và lâu ngày nó cũng sẽ cũ đi như mọi truyền thống khác. Một cách rõ ràng hơn nữa, theo anh, bản chất của cuộc đời là thay đổi. Và nghệ thuật thuộc về cuộc đời, thuộc về con người. Cho nên khi con người thay đổi thì nghệ thuật phải thay đổi.

Ngu Yên tên thật là Nguyễn Hiền Tiên sinh năm 1952 tại Kim Châu, Bình Định. Anh ở Qui Nhơn đến khoảng 2 tuổi thì theo gia đình về Nha Trang, học tiểu học và đi tu dòng sư huynh được 4 năm sau khi học xong lớp nhất. Anh sinh trưởng trong một gia đình có 10 người con, nhưng có 2 người mất sớm. Mẹ anh qua đời từ khi anh còn rất nhỏ, bố anh tục huyền và có thêm 5 người con, trong số có một người mất sớm. Vốn liếng về âm nhạc anh có được đã nhờ rất nhiều nơi các sư huynh đã hướng dẫn anh về xướng âm và phân tích âm nhạc để có thể phát triển khả năng của mình về nhạc và thơ ngay từ khi còn theo bậc trung học.

Nhưng sau 4 năm, Ngu Yên đã "có một lúc nào đó, trong cuộc đời mình cảm thấy mình là một người nghệ sĩ hơn là một kẻ tu hành" nên đã giã từ dòng tu

để rong ruổi trên con đường nghệ thuật. Nhất là sau khi đọc quyển *Đôi Bạn Chân Tình* của Hemann Hess, anh tự phát giác anh là người không có bản chất tu hành mà thực ra mang bản chất của một người nghệ sĩ. Anh nhận ra anh có một lòng đam mê Thiên Chúa mãnh liệt khi còn trẻ. Cho tới khi lớn lên, anh mới phát giát rằng lòng đam mê của mình chính là dành cho nghệ thuật chứ không phải cho cái đẹp của tôn giáo. Và anh dứt khoát giã từ cuộc đời tu hành để luôn dính dấp đến nghệ thuật cho tới bây giờ, khởi đầu với âm nhạc.

Vào khoảng đầu thập niên 70 cho đến khi rời Việt Nam, Ngu Yên theo học luật. một cách rất tài tử vì *"một năm đã ở trên Đà Lạt hết bảy tháng trời để hoạt động văn nghệ"*, và chỉ trở về Sài Gòn trong 2 tháng để gấp rút học thi!

Tại sao gắn bó với Đà Lạt như vậy?: Ngu Yên cho biết, thứ nhất *" vì Đà Lạt đẹp nên hợp với những người có tâm hồn mơ mộng và vui chơi như mình! Thứ nhì là "người đẹp" của tôi ở đó"*. "Người đẹp" Ngu Yên đề cập tới chính là người vợ tên Ngọc Phụng của anh hiện nay - quen biết từ khi chị còn học lớp đệ Ngũ trường Bùi thị Xuân, Đà Lạt - trong thời gian này đang theo học trường Chính Trị Kinh Doanh. Cuộc gặp gỡ để sau đó đưa đến hôn nhân, xảy ra thật tình cờ. Một lần Ngu Yên cùng bạn bè rủ nhau đi một chuyến tàu chợ ở Nha Trang lên Đà Lạt,. Vì không quen biết ai nên cả đám xin ngủ nhờ ở ngoài một vựa chứa chuối. Trong đêm đó họ kéo nhau qua nhà một người mới quen để đàn hát. Cô con gái của gia đình người hàng xóm chính là Ngọc Phụng, cũng được mời qua hát. Ngu Yên "đâm lòng

Thơ Bạc Tóc

mến mộ ngay", như lời anh nói, để làm quen và để rồi được định mệnh đưa đẩy nên duyên chồng vợ.

Tại Đà Lạt, Ngọc Phụng và Ngu Yênĩ cùng nhau sinh hoạt trong một nhóm văn nghệ sinh viên dưới tên Thụ Nhân và thỉnh thoảng cũng trở về Sài Gòn hát tại các chương trình do sinh viên tổ chức tại đại học Vạn hạnh hay Văn Khoa. Hoặc đôi khi trên đài phát thanh Đà Lạt hoặc sinh hoạt với các nhóm mang tính cách địa phương như Bình Định, Nha Trang, vv... Cũng trong khung cảnh thơ mộng của Đà Lạt cùng sự hiện diện của Ngọc Phụng, Ngu Yênĩ đã sáng tác được nhiều nhạc phẩm, đặc biệt là **Một Ngày Với Tình Nhân**, thơ của Phạm Cao Hoàng, là nhạc phẩm hiện nay anh vẫn thường trình diễn chung với vợ trong các chương trình văn nghệ cũng như trước đó hát tại quán cà phê Lục Huyền Cầm của Lê Uyên Phương. Ngọc Phụng, mặc dù tâm hồn văn nghệ vẫn còn đó, nhưng "nhường cho mình chơi để lam lũ làm ăn", như lời Ngu Yênĩ nói. Vì "*nhà mà có cả hai người làm văn nghệ cả thì chỉ có chết!*"

Ngu Yênĩ qua Mỹ vào ngày 29 tháng 04 năm 75 cùng với vợ và các em. Nơi anh cư ngụ đầu tiên là thành phố Little Rock, tiểu bang Arkansas. Tại đây anh thường cùng một số thân hữu đứng ra tổ chức hội chợ Tết hàng năm cũng như dựng một số tuồng cải lương mà anh coi như một nền ca nhạc rất đặc biệt của Việt Nam. Ngoài ra anh còn thỉnh thoảng thủ diễn một số vai trong các vở tuồng này, trong số có "Đương Quý Phi", "Tiếng Trống Sang Canh", vv....

Thời gian ở Little Rock - một thành phố buồn và lạnh như Đà Lạt với đôi núi chập chùng - là thời

Thơ Bạc Tóc

gian Ngu Yên sáng tác được nhiều, thơ cũng như nhạc. Nhà anh ở lưng chừng núi, phía sau là thung lũng có sương mù rất đẹp. Trong khung cảnh thơ mộng đó, Ngu Yên đã hoàn tất 2 tập thơ đầu tiên của mình: "Hóa Ra Nét Chữ Lên Đàng Quần Quanh" và "Tựa Đề Ở Bên Trong". Nhưng cũng trong khung cảnh buồn man mác đó, Ngu Yên lâm vào tình trạng anh cho là tuyệt vọng sau khi bỏ ra nhiều thời gian để nghiệm về cuộc đời, về con người cũng như sự hiện hữu của chính mình. Với đầu óc của một thanh niên lúc đó mới bước vào lứa tuổi 30 cùng ít nhiều va chạm với cuộc sống, nên anh thường tỏ ra suy tư trước những sự kiện chung quanh. Nhiều khi anh tự hỏi tại sao trên đời những người xấu lại được người khác ủng hộ trong khi những người chân chính, những người tử tế thì bị ghét bỏ?

Còn nếu có Thượng Đế, tại sao những người gian ác cứ giàu hoài trong khi những người lương thiện lúc nào cũng nghèo đói, vất vả hoặc chết sớm để không thực hiện được những ý tưởng, hoài bão của mình. Nhìn quanh mình anh còn nhận thấy có những người bỏ công sức ra giúp cho đồng loại lại bị cuộc đời ruồng bỏ, trong khi những người ăn trên xương máu của nhân loại thì lại được kính nể. Từ đó Ngu Yên thất vọng với cuộc đời và thất vọng cả nơi Thượng Đế để tỏ ra nghi ngờ sự hiện diện của Thượng Đế, nghi ngờ những giá trị được cha ông dạy dỗ. Từ lý do đó, anh không còn cứu cánh nào khác ngoài văn thơ và nhạc, trong tình trạng luôn suy tư về cuộc đời để tự hỏi: *"tại sao mình có mặt trên cuộc đời này, tại sao cứ ở đây hoài, mệt thấy*

Thơ Bạc Tóc

mồ luôn!", Nói tóm lại, Ngu Yên "sống cũng mừng, mà chết cũng mừng"...

"Đôi lúc muốn mình chết phứt cho yên

Đôi lúc muốn sống lâu mưu đồ ảo ảnh

Đôi lúc quanh co hỏi mình muốn gì

Đôi lúc chán

Thấy mình thừa thãi

Đôi lúc yêu đời

Thấy mình xứng đáng ở đây..."

Vào tháng 06 năm 1993, gia đình Ngu Yên dời về Houston sau khi có với nhau 3 con gái. Hiện nay người con lớn đã ra trường về ngành Marketing, người thứ hai bắt đầu theo học y khoa và cô con út đang ở bậc trung học.

Từ cuối năm 95 tại Houston, Ngu Yên đã bắt đầu tổ chức những buổi ra mắt sách, CD, vv... Cho đến năm 96, anh tổ chức buổi trình diễn nhạc có tầm vóc lớn lần đầu tiên, sau khi đã thực hiện những buổi nhạc thính phòng bỏ túi tại những quán cà phê tại thành phố này. Đến năm 98, Ngu Yên đứng ra thành lập nhóm Viet Art Productions - với sự cộng tác của Nguyễn Cương - gồm một số anh chị em yêu nghệ thuật nhưng không nhắm nhiều vào vấn đề thương mại, với chủ trương "*không để làm giàu, không phải để nổi danh nhưng chỉ để thỏa mãn sự ham vui làm đầu để cùng chia sẻ với đồng bào ở Houston cùng nhau vui chơi*". Hoạt động của Viet Art khởi đầu với chương trình nhạc thính phòng Màu Thời Gian với Lê Uyên Phương, Nga My-Trần Lăng Minh thu hút được trên 600 khán giả, khởi đầu cho những sự thành công sau này. Từ đó đến nay Viet Art đã tổ chức trên 50 buổi trình diễn nhạc lớn như đại hội chợ Tết năm 2003 vừa qua - được

Thơ Bạc Tóc

sự hợp tác của nhóm Thế Hệ và Mạng Lưới Tuổi Trẻ - với trên 10 ngàn người tham dự . Gần đây hơn cả, 2500 khán giả đã đến với chương trình thính phòng với chủ đề " Tình Anh Lính Chiến " nhân ngày quân lực vào tháng 06 vừa qua.

Cũng từ giữa năm 2003, Ngu Yên quyết định bán cơ sở thương mại theo đuổi từ nhiều năm qua để *"rút về sống cuộc đời an nhàn để sáng tác, nếu không thì sáng tác không nổi, vì có nhiều projects đang làm nửa chừng, nhất là về những sách dịch, sách viết và sáng tác nhạc, thơ, vv...Làm một mình không có đủ thì giờ, mặc dù ngày nào cũng thức đến 2, 3 giờ sáng, nhất là vào weekend còn thức khuya hơn, khi sức khỏe không còn như lúc trẻ "*

Với quyết định như vậy, có thể coi là Ngu Yên bắt đầu bước vào một giai đoạn mới với một sự dấn thân hơn vào lãnh vực thi ca và âm nhạc khi không còn vướng bận với công việc làm ăn, để *"mình có thời giờ đi đây đi đó, giảng hồ đầu đường xó chợ , nhìn ngắm cảnh đời thì mình sáng tác mới thấm thía được"*

Trước khi đi tới một khúc quanh khác, Ngu Yên đã từng nghịch ngợm qua 6 tập thơ của mình: Hóa Ra Nét Chữ Lên Đàng Quân Quanh (tập đầu tiên năm 1985), Tựa Đền Ở Bên Trong (1987), Hối Ơi (1990), Tình và Hỡi Cho Ta Sống Giùm Đời Nhau (tập Thơ đôi, 1995). Mới nhất là tập Thơ thứ 6 "Thi Sĩ Và Tôi", xuất bản năm 2002.

Qua 6 tập thơ đó, Ngu Yên đưa ra nhận xét của mình về phản ứng nơi người đọc là *"người nào thích thơ tôi sẽ yêu thơ tôi rất đậm thắm, rất nồng nàn. Nhưng người nào không thích thì phải nói rằng là ghét. Phải dùng chữ ghét mới đúng! "*

Thơ Bạc Tóc

Trước những yêu hay ghét, Ngu Yên đón nhận cả hai, không có buồn phiền, "vì ngay từ đầu mình đã chọn cái thái độ là đi một con đường mòn tuy rằng có đường xa lộ, có đường máy bay. Thích băng vào rừng đi một mình thì phải chịu thôi. ". Với Ngu Yên, "làm thơ cũng như đánh bạc, hút bạch phiến. Ngập rồi, nó vụn vào người, chia phối ý nghĩ, xây đắp nhân sinh quan, cư ngụ trong tâm tư, khiến cả đời đi vào một hướng khác. Càng đi càng xa cái hướng đồng loại cùng đi. Và sẽ có lúc hoặc người bỏ mình, hoặc mình bỏ người. Cùng cựa, tất mình phải bỏ mình...". Nhưng hiện tại, Ngu Yên chưa phải bỏ mình, mà còn dấn thân thêm vào con đường anh đã chọn, để...

"... chẳng có gì để sợ

Ngoài trừ mắt em

Họ đuổi không cho làm bác sĩ

Anh xin việc thi sĩ

Nghe nói

Làm thơ khỏi đóng thuế..."

Tuy vậy, anh vẫn còn một điều thắc mắc nên...

"Có những đêm thức khuya buồn thảm

Tôi và thơ trần trọc thờ dài

Cả hai đều không hiểu

thế nào là thơ hay"

Nghệ Sĩ Trường Kỳ

NGU YÊN: NGƯỜI NÔ ĐÙA TRONG NHẠC

Trong thơ, con người nghịch ngợm mang tên Ngu Yên đã gây ra những phản ứng đối chọi trước sự "tự phá" của mình trong việc đi tìm một truyền thống mới, trên một con đường anh cho là gay go, nhiều thử thách. Trong nhạc, anh được coi như người thích nô đùa, giỡn cợt với âm thanh. Với Ngu Yên, một người tự đặt cho mình cái tên... "Quá Ngu", nhưng không chịu ngồi yên để nhất định vẫy vùng với những điều mới lạ. Với âm nhạc, anh tự hỏi tại sao đến bây giờ cứ phải dựa theo thang âm 7 "notes" của Tây Phương hoặc 5 "notes" (ngũ cung) của một số nước Á Đông? Tại sao cứ phải gò bó trong căn bản như vậy để không đi đến với những thang âm 8, 12 "notes",vv...hoặc đưa những âm thanh của sấm sét, gió bão và rất nhiều loại âm thanh khác vào âm nhạc để chỉ giới hạn trong âm thanh của âm nhạc hiện nay, tuy rộng lớn nhưng xét ra trong trời đất còn quá nhỏ hẹp. Mang một hoài bão như vậy trong đầu,. Ngu Yên từ những ngày gần đây đã đến với âm nhạc một cách tích cực hơn trong mục đích khai phá những điều mới lạ trong âm thanh, được thể hiện qua CD "Bóng Nắng Khuya", phát hành trong năm 2002.

Người soạn hòa âm cho CD này là Lý Giai Niên, một người còn trẻ có tài năng và óc sáng tạo, thích đi tìm những gì mới lạ, hợp với quan điểm của Ngu Yên và em anh, Nguyễn Thảo là người trình bày tất cả những ca khúc trong CD này với một giọng hát và một cách trình bày đặc biệt không theo một lề lối bình thường. Còn riêng Ngu Yên , theo anh cho

biết, những lời ca đã được viết bằng tất cả tấm lòng trong khi nhạc được viết theo cách...bất tuân qui tắc, *"tuy nhiên chưa dám đi xa lắm"* trong việc *"dùng ngôn ngữ của âm nhạc ẩn tàng sau ngôn ngữ của ca hát"*. Anh cho đây là một sự thí nghiệm của 3 anh em. Thành công hay thất bại không quan trọng bằng sự thích thú vì đã làm được theo ý muốn mình, tuy biết rằng sự thương thức của những người khác còn rất là hạn hẹp vì *"nhạc của mình đôi lúc khó nuốt lắm!*, như Ngu Yên công nhận. Tuy vậy buổi ra mắt CD "Bóng Nắng Khuya" đã thu hút được một số lượng đông đảo. Điều đó đã chứng minh cho sự thành công của Ngu Yên, ít ra trên một mặt nào.

Thật sự, Ngu Yên đã chập chững đến với âm nhạc từ khi còn là một cậu học sinh trung học, sau khi đã được hướng dẫn về âm nhạc trong thời gian 4 năm đi tu để trở thành một sư huynh. Kết quả, anh không khoác lên mình chiếc áo dòng đen, nhưng lại khoác trên người một bộ quần áo bụi đời với mái tóc dài cùng râu ria lởm chồm để đi giang hồ đây đó, cũng như để giang hồ trong thi ca và âm nhạc. Ngu Yên từng xác nhận: *"tôi có mộng giang hồ từ nhỏ. Tôi hay leo lên những chuyến tàu chợ để đi đó đây. Hồi đó tàu chợ để đi lắm, nó chạy rất chậm cho nên cứ nhảy lên, nằm trên đó, tôi chỗ nào thích thì leo xuống. Còn nếu không thì nằm một hồi, nó lại trở về quê quán cũ"*.

Là một "kẻ giang hồ trong nhạc và thơ" nên Ngu Yên thích quen và giao du với những người bạn mới. Bởi vậy anh đã có dịp quen biết rất nhiều người có phong thái khác nhau để nghiên cứu về sáng tác của những người anh gọi là "kỳ nhân". Mỗi

người có những nét sáng tác đặc biệt mà anh dùng để bổ sung cho cá tính của mình.

Nhưng sáng tác đầu tay của Ngu Yên lại là một vở nhạc kịch mang một nội dung rất phổ thông, *"nếu không muốn nói là cải lương"*, như lời anh nói với tựa đề cũng... cải lương không kém: "Chia Tay Mùa Hoa Phượng"! Với một căn bản khá về nhạc lý, tại hải ngoại vào năm 1997, Ngu Yên dựng một nhạc kịch khác, theo tác phẩm "Bên Kia Sông Đuống" của Hoàng Cầm và tạo được nhiều tiếng vang tại Houston. Trong dịp này anh đã mời ái nữ của Hoàng Cầm là Kiều Loan hợp diễn cùng Mai Hương, Thái Hiền và người em út của anh là Nguyễn Thảo. Trong khi đó, giáo sư Vĩnh Lạc - một trong những tay piano tài ba của Việt Nam - đảm trách phần soạn nhạc, soạn hòa âm và phần hát bè cho vở nhạc kịch.

Sau này, khi chú tâm nhiều hơn vào sự "tự phá" trong âm nhạc của mình, Ngu Yên đã sáng tác một số nhạc phẩm, theo anh kể là *"có nhiều người nói sao anh làm cái nhạc gì mà nghe nhưc đầu, hồi hộp và lắt léo quá vậy?"*. Cho đến nay, những nhạc phẩm đó chưa có dịp nào ra mắt khán thính giả vì *"chỉ mới có người quen mình nghe mà đã tá hỏa tam tinh rồi thì làm sao người lạ có thể nghe được!"*. Tuy nhiên Ngu Yên cho rằng trên thực tế còn quá sớm để nói về kết quả nơi sự nô đùa với âm thanh của anh, nhưng *"lúc nào trong tâm nguyện của tôi cũng suy tư để tìm một cái căn bản khác, tìm một đường lối khác"*

Con đường Ngu Yên theo đuổi quả thật khó khăn khi đại đa số quần chúng chỉ thích nghe những gì đã trở thành quen thuộc. Anh đưa ra một thí dụ: làm

một bài thơ gần giống như Nguyễn Du thì dễ được người ta khen hơn là làm một bài thơ hoàn toàn khác hẳn với lối thơ của tác giả truyện Kiều. Thành ra " nếu anh đi một con đường lạ thì người thưởng thức rất ít . Phải nói rằng khi chọn một con đường quá lạ thì nhiều khi chỉ còn một mình anh , và chỉ một mình anh biết anh làm cái gì.! Còn những người khác người ta sẽ cho rằng tên này chắc khờ, chắc điên hoặc không biết gì về âm nhạc", như anh tâm sự. Thậm chí đã có một số bạn khuyên anh đi học nhạc lại, khi được anh cho nghe những nhạc phẩm họ cho là "kỳ quái" này. Nhận xét về nhạc Ngu Yên, Tuấn Ngọc cho là một loại nhạc "khó nuốt", trong khi Ngô Thụy Miên lại tỏ ra rất thích thú trước những sắc thái mới lạ của dòng nhạc này. Sợ dĩ bị coi là "kỳ quái" và "khó nuốt" vì Ngu Yên đã hoàn thành một số nhạc phẩm mà không dựa trên qui tắc của thang âm, tức những hợp âm sẵn có vì muốn chọn những hợp âm hoàn toàn khác hẳn hoặc có khi nghịch đảo với những gì sẵn có. Thật ra anh cho rằng việc làm này không mới lạ gì đối với những bậc sư, nhưng trong nhạc trường Việt Nam nó trở thành lập dị. Theo anh, lý do đó đến từ tình trạng thường người Việt không ai muốn làm việc này hoặc không ai muốn tìm tòi những chuyện đó. Ngu Yên còn cho biết thêm thậm chí anh muốn đưa ra một loại nhạc có bản chất mỗi lần được hát phải khác nhau !. Như "cũng một bài nhạc khi mình vui, mình hát khác, khi mình buồn mình hát khác hoặc khi thất tình lại hát khác, hay khi được bình yên mình sẽ hát khác. Và bài nhạc đó phải cho phép người ca sĩ hát lên những cái điệu, những cái tiết

Thơ Bạc Tóc

tấu, những điều khác nhau, để diễn tả tâm trạng của mình."

Ngu Yên hiện vẫn tiếp tục tìm tòi để đi tới một quan niệm khác về âm nhạc. Đối với bất cứ ai, nhất là đối với một người có tâm hồn nghệ sĩ như Ngu Yên, cũng có những ước mơ riêng của mình. Nhưng ước mơ là điều chưa chắc đã thực hiện được. Ngu Yên rất hiểu điều đó, nhưng anh đưa ra một chủ trương như người Mỹ thường nói: "*Người hèn nhát không bao giờ bắt đầu được, người yếu không bao giờ đi đến nơi được., chỉ có những người gan dạ và những người khỏe mạnh mới đi đến được California*" Câu đó khiến anh suy nghĩ nhiều về những miền xa lạ trong âm nhạc. Muốn đặt chân lên được những vùng xa lạ đó, cần phải có sự can đảm, sức khỏe, thời giờ và sự hy sinh. Và nếu "*đi không được nửa đường mà chết thì ráng chịu, bởi vậy phải biết chấp nhận con đường đi của mình. Còn nếu đi được tới nơi, anh chỉ thỏa mãn được điều anh nghĩ trước đó rằng ở California có vàng, có nước, có trời mây, có khí hậu tốt nên anh tới thử cho biết. Nhưng khi tới nơi nếu không phải như vậy thì cũng ráng chịu thôi*". Ngu Yên chấp nhận tất cả, vì anh cho đó là sự "*diễn tiến của đời sống con người, chứ không phải mong được thành danh hoặc trở thành đại nhạc sư. Điều đó tôi không bao giờ nghĩ tới*".

Đến nay Ngu Yên nhận là đã theo đuổi được phần nào diễn tiến đó, nhưng chưa có dịp đưa ra trước mọi người. Vì muốn thực hiện được điều đó, cần có tiền và thời gian để luyện tập cho một số ca sĩ mới, không phải là những ca sĩ "bây giờ". Hoặc nếu với những ca sĩ bây giờ, anh phải bỏ ra một nguồn tài chánh lớn để họ nhận tập những nhạc phẩm hoặc

Thơ Bạc Tóc

điệu hát "rắc rối nhưc đầu" của mình. Hơn nữa, Ngu Yên thừa biết, những ca sĩ đã thành danh khó có thể dành thì giờ cho chuyện đó. Trừ một người. Đó là Julie, người nhận là giọng ca mình thích hợp với dòng nhạc của Ngu Yên cũng như rất ủng hộ con đường đi mới mẻ của anh để đã đưa tiếng hát của mình vào một CD gồm những ca khúc của Ngu Yên mang tên "Mong Manh Tiếng Cười Chạm Thiên Thu". Cậu em Nguyễn Thảo của anh mà giọng ca đã có lần cất lên trong chương trình "Paris By Night" cũng là người rất thích thú trước những gì Ngu Yên đã và đang làm để quyết định lấy 10 ca khúc của anh để trình bày trong CD "Bóng Nắng Khuya" thay vì những nhạc phẩm của các nhạc sĩ nổi tiếng như dự định. Cũng chính giọng hát này sẽ trình bày một số ca khúc của Ngu Yên trong một CD khác mang tựa đề **"Đợi Chờ Không Biết Đợi Chờ Ai"**, sắp được tung ra một ngày không xa. Ngoài ra Nguyễn Thảo đã cùng với Julie trình bày một số nhạc phẩm của Ngu Yên trong buổi "Chiều Tan Trong Nhạc Jazz", tổ chức tại San Jose vào ngày 12 tháng 07 vừa qua. Như tên gọi của nó, buổi nhạc thính phòng này nghiêng nặng về loại nhạc Jazz, loại nhạc đối với giới thường thức nhạc người Việt vẫn được coi là hạn chế, tuy nhiên "Chiều Tan Trong Nhạc Jazz" đã được những người tham dự tỏ ra say mê trước những âm thanh mới lạ để tỏ ra khuyến khích việc làm của anh.. Tuy nhiên tất cả những gì của Ngu Yên được phô bày cho người nghe chỉ là một phần nhỏ trong số hàng trăm nhạc phẩm được anh *"kính cẩn cất vào trong các ngăn kéo, cũng như với thơ mà "mỗi khi làm được thơ hay, tôi lặng lẽ cất vào phù phiếm"* .

Từ những ngăn kéo đó, thỉnh thoảng Ngu Yên lôi những sáng tác của mình ra hát một mình để nghe lại những âm thanh và nghiền ngẫm những suy tư về âm nhạc vì không có cách nào mang ra trước quần chúng. Anh chỉ hy vọng " *có thể sau khi mình qua đời, xa lánh cõi trần gian này rồi thì biết đâu đi sau mình có người họ cũng thấy được con đường giống mình, họ thích con đường như mình thì họ tiếp tục thôi*", như anh nói với nhiều tin tưởng. Về vấn đề khiến khán thính giả làm quen với những gì mình thực hiện, Ngu Yên công nhận là một yếu tố quan trọng. Theo anh, người làm nghệ thuật có thành công hay không trong xã hội có 2 mặt để nhìn. " *Nếu nhìn trên khía cạnh của một người có liên hệ với xã hội nhân loại thì người thường ngoạn rất cần thiết. Nếu không có người thưởng ngoạn thì dù có viết, có làm cái gì chẳng nữa cũng phải bỏ vào sọt rác* ". Nhưng theo Ngu Yên, nếu nhìn từ một quan điểm của một cá nhân thì anh cho rằng sự quan trọng của một tác phẩm tùy thuộc vào cách làm việc và sự diễn tiến của đời sống. Sự kiện đó đã được thể hiện qua những sáng tác của Ngu Yên, như một số được hòa âm theo thể loại Jazz là loại nhạc đã được biến thể nhiều sau thập niên 80, hoặc nhạc Flamenco hay Phi Châu khá mới lạ với người Việt, đôi lúc khó nghe trong những đoạn được sử dụng đàn điện tạo thành những câu kết chói tai. Ngay như người bạn đời của anh là Ngọc Phụng cũng đã đưa ra nhận xét về một số bài của anh là " *làm nhạc như thế này thì ai hát cho nổi!* ". Nhưng với Ngu Yên, anh quan niệm là nếu đã có "note" nhạc và mình hát được, tất nhiên phải có người hát được, chẳng qua là hiếm hoi. Hơn nữa anh còn cho

đó là cách "để làm thức tỉnh con người, thức tỉnh sự bình lặng của cuộc đời". Theo anh, trong cuộc sống hiện nay, mọi người sống rất vội vàng, hàng ngày chạy đua theo đồng hồ với những rắc rối của cuộc đời. Không ai đoán được trong một tiếng đồng hồ tới sẽ có chuyện gì xảy ra. Cho nên âm nhạc nói riêng và nghệ thuật nói chung cũng bắt đầu thể hiện sự dồn dập, sự căng thẳng, những sự bất biến, những tai nạn xảy ra. Điển hình là một số ca khúc trong CD "Bóng Nắng Khuya", đặc biệt là nhạc phẩm Cười Đáp Trả Thanh Xuân, phổ từ thơ của Lê thị Huệ. Đây là một nhạc phẩm được viết với kỹ thuật nhạc kịch tuy rằng quá ngắn để nói lên một triết lý là trong sự bình yên hàng ngày của chúng ta tàng ẩn những bất an, bất ổn sắp sửa xảy ra.

Qua bài viết dành cho Ngu Yên, một kẻ giang hồ trong nhạc và thơ, quan niệm sáng tác của anh đã được đề cập đến một cách rõ rệt. Quan niệm này nói lên được sự thích thú đi tìm những cái hay, cái lạ để đưa vào hai lãnh vực nghệ thuật này. Con đường Ngu Yên theo đuổi để tạo thành một truyền thống mới quả thật khó khăn khi phải đương đầu với những gì đã trở nên quen thuộc với người thưởng thức, đã bám rễ trong đời sống trí thức của con người từ rất lâu. Nhưng Ngu Yên vẫn tin tưởng nơi việc làm của mình, vẫn tin tưởng sẽ gặp được những người có đầu óc sáng tạo cũng như nhận biết được một triết lý trong âm nhạc và thi ca. Và hình như sự tin tưởng của một người nghịch ngợm trong thơ và nô đùa trong nhạc đang có dịp thành hình sau khi anh dẫn thân một cách tích cực hơn nữa một khi bước vào một giai đoạn mới để có thể dành nhiều thời gian hơn trong việc sáng tác của mình.

Một số trao đổi sau đây sẽ giúp những ai muốn tìm hiểu thêm về Ngu Yên, về quan niệm trong nghệ thuật của anh...

Anh quan niệm ra sao về vấn đề triết lý trong nghệ thuật?

- Bất cứ nghệ thuật nào đi đến một mức độ nào đó cũng phải có một sự support của triết lý. Bởi vì cuộc đời này nói cho cùng là nếu nghệ thuật không có giá trị thì tại sao lúc nào nhân loại cũng có sự hiện diện của nghệ thuật dù rằng bình thường trong đời sống không ai coi nghệ thuật ra cái quái gì!. Nhưng chắc chắn nếu không có nghệ thuật thì con người không thể có được như ngày nay. Thành ra triết lý sâu xa của nghệ thuật rất cần thiết để phổ biến cho mọi người.

Quan niệm của anh về sáng tác...

- Thí dụ anh là một người đi câu cá. Nếu anh câu được con cá thì người ta sẽ khen ngợi: "ồ anh câu được con cá lớn quá, anh này câu giỏi quá!". Nhưng dầu anh là một người giỏi nhưng hôm đó anh không câu được con cá lớn mà chỉ câu được cá nhỏ thì anh chỉ được coi là thuộc loại giỏi trung bình. Còn ngược lại, nếu anh không câu được con cá nào thì dù anh rất giỏi về câu cá thì anh cũng bị coi là không có tài năng gì cả đối với quần chúng bên ngoài. Nhưng đối với người câu cá thì thật ra con cá lớn, con cá nhỏ không phải là quan trọng. Cái quan trọng là anh có sử dụng cần câu đúng bằng cây trúc, cây tre mà anh ngâm nước, ngâm trời, ngâm mưa, ngâm nắng để cho nó dai; sợi cước anh tung ra có đúng không? Cái miếng mồi anh sài có đúng không. Còn vấn đề anh có câu được con cá nào không thì cái chuyện đó là chuyện của trời đất.

Còn chuyện sửa soạn để đi câu cá đối với người sáng tác rất là quan trọng. Cho nên đứng trên cá nhân của tôi thì chuyện tôi sửa soạn cần câu, giầy cước, mồi để đi câu thì chuyện đó nó quan trọng hơn là tôi câu được con cá. Đó là sự chọn lựa của mình ngay từ đầu rồi.

· Kết quả của sự "câu cá" với anh như thế nào?
- Bây giờ mình câu được cái gì, làm được cái gì mình sẽ để lại cho những người thưởng thức. Và đúng, nếu người ta bảo rằng cái thằng đó cả một đời nó viết lách này kia, nó chỉ nói dóc thôi chứ cuối cùng nó đâu có làm được cái gì thì mình phải chịu thôi. Bởi vì đó là cái luật của trời đất, luật của nhân loại. !

Nhưng mà riêng về mặt âm nhạc mình không có dịp để trình bày cho nhiều người nghe. Phải nói như thế này: một trăm người thì có lẽ mình chỉ được một người nghe xong thì thích, bảo rằng cậu nên chọn con đường này. Đã đi thì ráng đi cho trót. Còn một người nữa thì bảo rằng là tôi rất thích, nhưng tôi nghĩ là cậu sẽ thất bại. Có lẽ 99 người kia thì bảo rằng; ông ơi, tôi thấy ông làm những bản nhạc bình thường thì tôi nghe tôi rất thích. Còn những bản nhạc này, ông ơi làm sao tôi nghe nổi, vừa đau tim, vừa nhức đầu như vậy? . Thật ra là mình có làm thử một số bài và được một số người rất yêu mến, nhưng trong thâm tâm mình, mình lại không yêu mến những bài đó. Bởi mình thấy nó cũng là cái chuyện mà nhiều người làm rồi đó! Thì mình cũng chỉ là một trong những người làm chuyện đó mà thực ra mình không mang được cái gì tới cho cái dòng âm nhạc cả. Với lại ngay cách suy tư của mình nó không đúng như là điều mình yêu mến,

thành thử ra mình cũng không thích lắm. Tuy nhiên mình cũng phải có một vài bài để coi như là lót đường cho thính giả nghe cho nó lọt lỗ tai. Nhưng còn những bài kia thì cho tới giờ này, mà ngay cả chính anh cũng chưa được nghe mà ít có người được nghe lắm. Vì khi anh nghe xong, anh cảm thấy rất là nhức đầu!

Anh nhận xét thế nào về vai trò một người làm nghệ thuật trong xã hội hiện nay?

- Tiếc thay trong đời sống cơm áo này mọi người coi trọng 100 đô la hơn một bản nhạc tình. Người ta coi trọng một cái job kỹ sư, coi trọng một ông kỹ sư hơn là một anh nhạc sĩ!. Do đó theo tôi, đó là một điều đáng tiếc cho nhân loại chứ không phải riêng cho người Việt Nam mình... Platon bảo rằng chúng ta hãy cho thi sĩ một vòng hoa rồi đuổi hẳn ra khỏi thành phố là một quan niệm rất là sai lầm. Bởi vì từ khi thi sĩ ra khỏi thành phố rồi thì thành phố đó rất là héo hon, những người còn lại chỉ là những người công chức già, tâm hồn rất khô khan và sống với nhau bằng một tâm hồn khô khan thì không có gì vui. Làm sao anh có những bữa nhậu thâu đêm, làm sao anh có được một buổi ngồi hát Karaoke, làm sao anh có được một bữa trời mưa đi dưới trời mưa phơn phớt mà được nghe bài "mưa vẫn mưa bay trên tầng tháp cổ." Thành thử ra đối với một người nghệ sĩ, triết lý của nghệ thuật rất cần phải tồn tại và cần được phổ biến trong đời sống... Nhưng tiếc là mình không có đủ khả năng và không có đủ tầm lực để làm được những công việc đó.

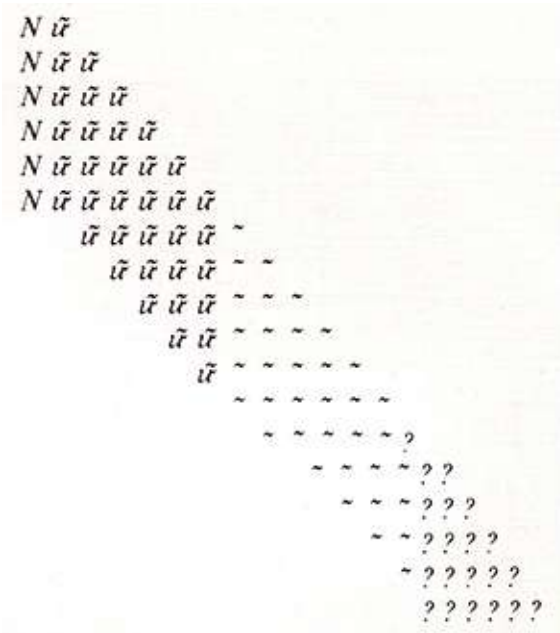
TRƯỜNG KỶ

ĐỌC THƠ: “Em đi qua đời tôi”

Nguyễn Hưng Quốc
14/10/2009

Tôi rất thích bài “Em đi qua đời tôi” của Ngu Yên:

Trọn bài thơ chỉ có một chữ: “Nữ”.

Có thể đó là tên của người được gọi là “em” trong tựa đề bài thơ mà cũng có thể là “phụ nữ” nói chung.

Tôi có khuynh hướng nghiêng về cách hiểu sau vì, một là, bài thơ không có vẻ gì là viết về một người

Thơ Bạc Tóc

nào cụ thể; hai là, hiểu theo cách sau, bài thơ sẽ hay hơn hẳn.

Ý nghĩa của nó là: tình yêu, trước hết, là một ý thức về phái tính. Hãy nhớ lại kinh nghiệm của thời mới lớn, thử bắt đầu *đứng ngắm trông vờ áo tiểu thư*: với con trai, điều họ xúc động đầu tiên đầu phải nhất thiết là cô A, cô B nào nhất định. Chỉ cần là con gái, chỉ cần một mái tóc dài, một đôi môi đỏ, một ánh mắt long lanh... là đã thấy lòng rạo rục, nao nao. “Tiểu thư”, trong câu thơ Huy Cận vừa dẫn, có thể là ai cũng được, miễn là... “tiểu thư”.

Sau này, qua cái *thuở ban đầu lưu luyến ấy* - thơ Thế Lữ - người ta chọn người yêu theo nhiều tiêu chuẩn khác nhau, trong đó, không loại trừ khả năng, nói như người ta thường nói, do “tiếng sét ái tình”. Tuy nhiên, ý thức về phái tính vẫn không hề mờ đi chút nào: người ta vẫn nhìn người mình yêu, trước hết, như một người khác phái (không kể những người đồng tính luyến ái, dĩ nhiên!).

Nhà thơ đón người phụ nữ vào đời mình với niềm xúc động lớn đến bàng hoàng, đến nghẹn ngào: khoảng cách giữa chữ N và ữ khá xa khiến người đọc có thể hình dung ra thành *Nữ...ữ*. Ữ là tiếng rên. Sự gặp gỡ mang lại nhiều đam mê và khoái lạc. Thời gian càng dài, đam mê và khoái lạc càng nồng: chữ ữ từ một tăng dần lên hai, ba, bốn, năm, sáu.

Nhưng rồi, một ngày, đột ngột, người con gái ấy ra đi. Cũng bất ngờ như khi nàng đến. Chúng ta thấy được điều đó vì chữ *Nữ* rụng mất. Từ hàng thứ bảy,

Thơ Bạc Túc

chỉ còn lại những âm ừ lẻ loi. Chúng là dư âm của những đam mê và khoái lạc ngày trước chẳng? Chúng là những tiếng rên rỉ vì đau đớn, xót thương, nhớ nhung một mối tình đã lỡ, một người tình đã xa rồi chẳng? Có thể.

Có điều, dù là dư âm của một khoái lạc hay là tiếng rên rỉ vì mất mát thì tất cả cũng nguôi ngoai theo thời gian: từ câu thứ bảy, mỗi hàng lại một thụt sâu vào trong khiến bài thơ cứ nghiêng dần, nghiêng dần. Như một dòng ngày tháng trôi qua. Từ nguôi ngoai đến quên: chữ *Nữ* mất, mà âm *ừ* cũng biến theo luôn, chỉ còn những dấu ngã mờ mờ, nhạt nhạt, như những kỷ niệm đang mờ mờ phai. Xa, thật xa.

Nhưng nhà thơ không quên hẳn. Dễ gì người ta có thể quên hẳn một gặp gỡ, một tình yêu trong đời. Có khi nó lặn xuống, đâu đó. Lâu, có khi lâu lắm, nó lại thỉnh linh thức dậy trong lòng. Không còn như một đam mê hay cảm giác đau đớn nữa, mà như một ngạc nhiên, một sững sờ, một băn khoăn, chẳng hạn: Tại sao, giữa hàng tỉ người trên quả đất này, mình không gặp ai, không yêu ai mà lại gặp, lại yêu ngay chính người con gái ấy? Tại sao có sự ngẫu nhiên ấy? Rồi tại sao người con gái ấy không ở lại mà chỉ đi lướt qua đời mình? Đó có phải là tình yêu chẳng? Nhưng tình yêu là gì? Tại sao, như Mai Thảo có lần tự hỏi:

*Đặt tay vào chỗ không thể đặt
Vây mà đặt được chẳng làm sao
Mười năm gặp lại trên hè phố
Cười tùm còn thương chỗ đặt nào*

Tự dung tôi nhớ đến một bài thơ của Xuân Diệu có tựa đề rất gần với bài thơ của Ngu Yên; “Đời anh em đã đi qua”. Bài thơ như sau:

*Đời anh em đã đi qua
Sáng thơm như một luồng hoa giữa đời.
Hiểu làm sao hết, em ơi
Bốn năm kỳ diệu đất trời, nhờ em.
Ngôi nhà, cánh cửa, trái tim,
Khóm cây, con mắt ngày đêm đón mừng.*

*Em đi, anh ngóng trông chùng;
Anh về, miệng đã gọi lừng: em ơi !
Bữa ăn thành một hội vui,
Có em gặp với, rau thối cũng tình,
Cảnh thường cũng hoá ra xinh;
Có em, anh hết ngẫm mình bơ vơ.*

*Bốn năm đậm ấm, say sưa,
Tình yêu có biết hạn bờ là đâu.
Bốn năm nhưng cũng qua mau,
Cõi trần ai có ở lâu thiên đường;
Giã từ, từ biệt đôi phương,
Đôi nơi, đôi ngã, đôi đường: khổ anh !*

*Bốn năm, lại khép trời xanh;
Nhớ em như một mộng lành mà thôi.
Từ đây, anh lại trong đời
Bữa cơm ngôi với một đôi đũa cầm;
Giường kia một bóng anh nằm;
Phòng vắng một sách đăm đăm sớm chiều.*

Thơ Bạc Tóc

*Muôn vàn cảm tạ em yêu
Chât cho anh biết bao nhiêu ân tình!
Ai hay anh đã để dành
Áng hương một thuở thơm thanh suốt đời;
Sống bằng nhớ lại nguồn vui,
Nhớ khi ôm cả đất trời cùng em...*

Điều cần nói ngay: đây chỉ là một bài thơ tình bình thường, thậm chí khá dở, trong cái cõi thơ tình bát ngát và tuyệt đẹp của Xuân Diệu. Tôi không muốn chọn một bài thơ thất bại của Xuân Diệu để so sánh với một thành công đột xuất của Ngu Yên. Ở đây, tôi chỉ giới hạn sự nhận xét của mình trong hai bài thơ, “Em đi qua đời tôi” và “Đời anh em đã đi qua” mà thôi: tôi có cảm giác, trừ đoạn cuối quá hiền lành, cả bài thơ dưới cơ hồ chỉ là một đoạn văn diễn xuôi bài thơ trên.

Điều đó chứng tỏ là chỉ với một từ duy nhất (Nữ), cộng với một ít ký hiệu (dấu ngã, dấu hỏi...), Ngu Yên đã có thể “nói” được khá nhiều, không những về lịch sử một mối tình mà còn cả tâm trạng, tâm thái của nhà thơ, không những “nói” được những gì Xuân Diệu phải diễn đạt trong 30 câu mà còn “nói” được cả những gì Xuân Diệu không nói được: cái dư âm đầy thao thức của một mối tình, với những dấu hỏi lửng lơ treo miết đến tận cuối đời. Điều đó cũng chứng tỏ ý nghĩa và tầm quan trọng của các loại ký hiệu phi từ vựng và cách trình bày trong bài thơ.

Thơ Vĩnh Biệt

Đã quen già
Lúng túng lúc lâm chung
Người đàn ông khóc đôi mắt mở
Tay cầm lời chưa thả linh hồn
Hơi thở viện trợ
Máu ngập ngừng chôn lạnh
Trả chậm dần món nợ không vay
Nắm tay anh
Hỡi em
Giờ này vĩnh biệt
Yêu nhau nhiều
Nhắm mắt chẳng thấy nhau
Ngày ở lại biết khó người cô độc
Đẹp mịn mù trí nhớ sắc hương
Ai biết kể ra đi lạc vào thế thiết
Lúc già từ hồi hận hay hân hoan
Anh chỉ biết nắm tay nhau
Em hỡi
Sẽ xa dần tiếng khóc thuở tân hôn
Sẽ quay lại chấp chờn thân ái
Sẽ hiểu rằng yêu chưa hết một đời

Trả giọt thuốc ngưng vào dòng máu
Trả nhẹ nhàng rời bỏ tay em
Một hiu quạnh bắt đầu hiu quạnh lớn
Một nát tan
Một im lặng
Thôi

Viết Cho Những Người Tôi Yêu Thương Nhất

Con chim lạ bị Thương Đế bắn trúng
Tôi chết
Rơi thắm thắm vào cõi mắt
Là sự thật
Tôi sắp chết
Tất cả mọi thứ mọi vật đều sắp
Cái phải mắt sẽ mất
Em sẽ mất anh
Sự thật rồi
Em sẽ mất anh
Con sẽ mất ba

Tôi vẫn tự hào là người khám phá
Mạo hiểm
Đánh cuộc một đời đổi chuyện không ai làm
Tôi sẽ một mình đi
Tìm kiếm những gì không biết
Tôi thừa can đảm rơi lệ vì thương em
Em sẽ khổ hơn những ngày anh bệnh
Con sẽ buồn
Không còn ba bao che
Anh đang khóc
Những đau đớn không sao nói hết
Những thâm tình biết thóa vào đâu
Anh không cất vào trái tim bỏ lại
Sẽ mang đi như hộ mệnh hiểm nguy
Nếu có, đời sau mới lạ

Thơ Bạc Tóc

*Dù thặng trầm hung ác tang thương
Sẽ chống chọi như đã từng chống chọi
Để chờ em và con*

*Tôi không tiếc cuộc đời
Bay quá lâu
Quá lâu mỗi mệt
Chỉ thương tâm vì em sẽ khổ đau
Con sẽ thấy ba trên nét mặt
Nghe ba trong lời dạy cháu mai sau
Khóc ba trong khô hài truyền lại
Lớn với ba năm chắc tình thương
Không cần sợ
Ba sẽ về phù hộ
Mỗi khi đời ăn hiếp con*

*Tôi biết
Giờ lọt vào tọa độ
Thượng Đế dương cung
Xin chậm đôi ngày
Cho tôi yêu vợ yêu con yêu cháu
Được không?*

Houston, 10 tháng 10 năm 2008

Lời Bằng Hữu

Thư của nhà thơ Vũ Quỳnh Hương gửi ngày 24 tháng giêng năm 1995

Kg anh Ngu Yên,

Đã nhận tập thơ mới anh gửi cho. Xin cảm ơn anh đã có lòng nhớ tới. Xưa nay người ta chỉ biết có ông Luân Hóan làm thơ ca tụng vợ, nay lại được xem ông Ngu Yên yêu vợ say đắm, yêu suốt trăm năm chưa thỏa. Theo tôi, đây là một khuynh hướng đi lên (hướng thượng) của nền thi ca hải ngoại. Ước gì tất cả đàn ông trên đời đều yêu vợ như vậy thì mặt đất sẽ đẹp để biết bao nhiêu. Một lần nữa, xin cảm ơn anh

Sanjose, Cali

Thư của nhà văn Nguyễn Mộng Giác gửi ngày 27 tháng 11 năm 1985

Tiên thân,

Mấy lần trước gửi thư cho Phụng, cuối thư gửi lời thăm Tiên như “ một nhân vật phụ”. Nay thì phải gửi cho Tiên như nhân vật chính, vì điều lâu nay tôi và ông Võ Phiến vẫn đoán đã được xác nhận. khi đăng bài *Chiều nhậu chả giò* ở Houston, ông Võ Phiến bảo người làm thơ chắc chắn là dân Bình

Thơ Bạc Tóc

Định, vì cái kiêu viết “ rành bánh trắng “ thì không thể có ở dân khác.....

Dân Bình Định lắm lắm nhưng ưa “chơi bạo” vụng về bề ngoài mà thâm bề sâu. Mong là Tiên chịu khó để tung ra cái gì dài hơi về thơ .

Gửi lời thăm Phụng (lần này bị làm nhân vật phụ , đừng buồn) .

Westminster , Cali

Thư của nhà văn Thế Giang gửi ngày 21 tháng 5 năm 1987

Anh Ngu Yên mến,

Nhận được tập thơ “ Hóa ra nét chữ lên đàn gương quanh “ đã lâu, mãi đến hôm nay mới viết cho anh được . Lỗi này thật nặng, nhưng vẫn mong anh vui lòng bỏ qua cho.

Cầm tập thơ trong tay tôi rất ngạc nhiên và xúc động, vội đọc ngay trong những khoảng trống thời giờ hiếm hoi, giữa những bận bịu sinh kế và viết lách. Định sẽ viết cho anh ngay mỗi khi đọc được những câu thích thú, nhưng....

Anh Ngu Yên mến , tôi sinh ra và trưởng thành ở miền Bắc nên ít có dịp thưởng thức thơ văn miền Nam. Về sau ,thỉnh thoảng được nghe nhà tôi đọc cho nghe vài câu thơ của Bùi Giáng và Hoài Khanh,tôi tròn mắt ngạc nhiên . Nay được đọc thơ anh, tôi vô cùng thích thú tìm lại cái ngậm ngùi thơ mộng của Hoài Khanh , cái lãng mạn ngông nghênh

Thơ Bạc Túc

của Bùi Giáng và nổi lên trên cả là cái nghịch ngợm ,mai mĩa của Ngu Yên. Tôi yêu thích không khí man mác ngậm ngùi của con người bị lỡ chuyến tàu đời :

*Rồi sông chảy nước xuôi về biển cả
anh lớn khôn vào lơ lửng trong đời
thơ mỗi tuổi mỗi thời thêm se sắt
tâm hồn anh dần cũng đã rách bươm
có đôi lúc nhớ về dòng sông cũ
lòng mênh mang theo hơi gió hương bùn*

(Nhớ về con sông Thị Nại)

*Căn phòng số 30 đường Ngô Quyền
vẫn còn trong lòng người lính trẻ ngoài trận biên
đã chôn vào hai ngôi mộ ở nghĩa trang quân đội
đã mất theo xác người lính Hạ Lào
còn gói trong tình yêu của vài thiếu nữ
và tỏ mờ trong lòng người viết như chiêm bao*

(Những quên lãng vội vàng)

*Em có biết
Vào đời chỉ một lần
Đã lỡ ra không bao giờ trở lại*

(Xin đọc bài thơ này to tiếng)

Cảm ơn anh nhiều về tập thơ . Rất tiếc chưa được quen biết anh, nhưng “ duyên tri ngộ “ đã đến qua tập thơ này.Thân chúc anh khỏe và thành công. Kể mền mộ...

Dortmund, Germany.

Thư của nhà thơ Đỗ Quý Toàn gửi ngày 2 tháng 11 năm 1988

Anh Ngu Yên thân mến,

Cảm ơn anh đã cho hai tập thơ. Thú thật tôi chỉ mới đọc thơ anh vài ba năm gần đây, vì trước đó tôi ít nhận được sách báo từ bên Mỹ. Đọc thơ anh tôi rất thích. Đúng là tiếng thơ mới! Thơ đẹp và thoải mái, lạ mà giản dị. Tôi đang đọc đi đọc lại để coi có thể viết một vài nhận xét xuống giấy hay chẳng. Thú thật tôi rất dè dặt khi viết, nhất là viết về thơ.

Tôi có đọc một số bài viết của anh về thơ trên báo Người Việt và Văn Học. Tôi chắc anh cũng nên in chung các bài đó lại thành một cuốn sách. Một cuốn sách như vậy rất cần, rất hữu ích cho độc giả, để họ hiểu thơ và nhận thơ một cách dễ dàng hơn.

Hy vọng sẽ có ngày anh lên Montreal. Mùa Xuân và mùa thu ở miền này rất đẹp.

Thư của nhà thơ Luân Hoán gửi ngày 19 tháng 7 năm 1988

Thưa anh,

Lẽ ra nhưng lời cảm ơn vụn vặt này đến anh từ lâu, nhưng không biết địa chỉ của anh nên đến hôm nay mới nhờ được anh Phan Ni Tấn chuyển giúp. Cảm ơn anh đã làm thơ, lại làm thơ thật tuyệt vời.

Cảm ơn anh đã in thơ, tặng thơ để làm thom tử sách nhỏ của gia đình tôi.

Toronto, Canada

**Thư của nhạc sĩ Phạm Duy gửi ngày 16 tháng 9
1987.**

Anh Ngu Yên,

Tập thơ thứ hai hay hơn tập trướcTôi thích những bài tân Hải Cú , ít chữ , nói nhiều. Cũng thích luôn những ý nghĩ về đàn bà của anh, giống như ý nghĩ tôi lúc này

Cám ơn bài viết của anh cho Văn Học , tháng này thiên hạ sẽ no món Phạm Duy.

Thân ái ,

Midway City, Cali

**Thư của nhà văn Võ Phiến gửi ngày 1 tháng 10
năm 1992**

Thân gửi Ngu Yên,

Nhận được tập thơ Hỡi ơi . Thơ của anh vẫn độc đáo . Ba tập rồi , luôn luôn mới , đầy khám phá.

Nhân dịp tết sắp đến ,thân chúc anh chị ra rít.

Thân mến,

Los Angeles , Cali

Thơ Bạc Tóc

Thư của nhà văn Mặc Đỗ gửi ngày 19 tháng 6 năm 1988.

Bạn Ngu Yên,

Từ sau hai tập thơ Ngu Yên gửi cho , mỗi khi chợt nghĩ tới tôi vẫn không hết thắc mắc, tuy mỗi lần đều có viết thư hồi âm, thắc mắc vì chưa nói hết. Hôm trước đọc “Đôi chim Mai Hoa “của Ngu Yên tôi đã bắt được dịp để có thể nói hết và giải thắc mắc , yên với lương tâm một người làm văn học nghệ thuật.

Đọc “Đôi chim..” và những câu thơ hòa trong văn tôi tự nhiên cảm. Và tìm thấy Ngu Yên. Đó là con người tôi tìm hoài không thấy trước đây.

Nên cứ là Ngu Yên,

Houston, Texas

Thư của nhà văn Lê Tất Điều gửi ngày 5 tháng 1 năm 1987

Anh Ngu Yên quý mến,

Tôi thích nhất những bài như “ dấu thơ trên cát “ rất thơ.

Cảm ơn anh đã làm thơ.

San Diego , Cali

Thư của nhà văn Bình Nguyên Lộc gửi ngày 14 tháng 12 năm 1986

Anh Ngu Yên quý mến,

Tôi liều mạng gọi anh bằng anh ,vì tôi bị méo mó tục lệ ở Sài Gòn là bạn viết lách của chúng ta đều gọi nhau anh hết thấy mặc dầu có miễn lệ cho phụ nữ, chị Trùng Dương , đáng tuổi con tôi,sang đây chị ấy cũng giữ lệ, tiếp tục gọi bằng anh như xưa. Của tin còn một chút này !

Tôi lại cố ý dùng giấy bình dân để biên thư này , vì đọc hết tập thơ mà anh gửi cho rồi thì tôi rất hiểu anh, trong đó có một số mặt : bình dị , không kiêu cách , thấy giấy đẹp, anh sẽ xem thường tôi.

Anh là người may-mắn nhứt đời . trong trên 20 quyển sách đã xuất bản, nhà Văn-Nghệ trình bày quyển sách anh đẹp nhứt , khiến tôi phải ghen.

Sự mát tay của nhà Văn-Nghệ kỳ này thật tương xứng với giá trị của tác phẩm. Từ 30 năm nay mới có một tập thơ Việt làm tôi được sung sướng hoàn toàn, những tập khác cũng có chứa đựng một số bài hay, tập của anh thì bài nào cũng hay tuốt hết. Nhưng cái hay , có thể cũng có người khác làm được, còn cái độc đáo của anh chắc sẽ giữ được địa vị quán quân ít lắm cũng vài ba mươi năm ,trong thời gian đó , khó lòng mà có được một tập thơ như thế.

Tôi thích nhất bài “ Con tim hát trong máy nhạc “ . Nhưng một bài thơ kia , bài “ Buồn lòng bán tim” đã làm cho tôi phải khóc. Đành rằng bài đó rất hay, nhưng tôi không khóc vì cái hay của anh mà vì xúc động tưởng nhớ tới một thời. Năm đó, hình như hè năm 1958, tôi chưa già như nay. Đó là năm vàng son của tôi, tôi viết bông lung như anh, và nói ra được tấm lòng tôi. Năm đó tôi chủ trương một tờ

Thơ Bạc Túc

tuần báo văn nghệ. Một nữ thi sĩ gửi thơ đến, tôi cho đăng ngay lập tức . Thơ tên là “ Bán tâm hồn “ . Mãi về sau , tôi mới quen với tác giả. Đó là chị Linh Bảo . Bài thơ đó cùng đề tài với “ Buồn lòng bán tim “ . Trước đó và sau anh , chắc không còn ai khai thác nổi đề tài ấy hay bằng anh và chị ấy. Bài thơ nhắc đến thời vui vẽ của tôi. Còn anh , có thật là anh đang vui hay chẳng, như một bài phê bình ở nhật báo Người Việt đã nói. Tôi không tin . Tôi nghe tiếng khóc thầm sau lưng tiếng cười của anh. Không , anh chỉ cười giả thôi . Anh đã khóc. “ Tay điều khiển máy bấm lằm trái tim “ thì làm sao mà vui được . Nhân , chia , trừ , cộng , đau lằm . Tôi đã làm nghề kế toán viên ở ngân khố Sài Gòn suốt 12 năm liền , và nhân , chia , trừ , cộng đã làm tôi khóc Tôi không bị cái cười của anh gạt gẫm tôi đâu. Anh đáng được hưởng một điểm son lớn thứ ba . Anh làm thơ tự do mà còn giữ được nhạc . Tôi không chịu được thơ mà thiếu nhạc.

*Nếu mai ta chết mặt nhăn
Làm ơn sửa miệng nhe răng giống cười*

Chữ Ta mà anh dùng có nhĩa là tôi. Còn một chữ Ta nữa , có nghĩa là We . Tôi đổi nghĩa thâm của chữ Ta trong thơ anh , để được đứng chung với anh một số đoạn trường.

Xin hẹn nhau ở những bức thư sau.
Rất thân , tuy mới quen

Rancho Condria, Cali
BNL

Thơ Việt nước ngoài

Trích bài viết của nhà phê bình Nam Chi đăng báo tháng 12 năm 1987.

..... Những giòng cuối cùng , tôi dành cho Ngu Yên ,tác giả hai tập thơ “ Hoá Ra Nét Chữ lên Đường Quân Quanh “ và “ Tựa Đền ở Bên Trong “. Nhìn chung, thơ Ngu Yên khi đầm thắm, khi đắng cay , khi bông đùa , nhưng lúc nào cũng ý nhị. Có người trách ông đùa với ngôn ngữ, một trò chơi không mới, vì Bùi Giáng và phần nào Nguyễn Đức Sơn đã làm . Với tôi , điều đó không quan hệ : câu đối vốn là lối chơi của người Tàu; du nhập sang Việt Nam, nó đã tạo được những câu đối Nôm hay, ngay cả trong văn học dân gian. Dùng lối chơi chữ đó, Ngu Yên gọi lên được đời sống mới, những khúc mắc mới của người Việt tại Mỹ, bằng một cách độc đáo , tinh tế và rất Việt nam. Phi lý cuộc đời : cần chi phải đọc Sartre, Camus ? nhưng sau cái bức mình, hay khoái chí vì lối nghịch ngợm của Ngu Yên , người đọc nên để ý đến sự thâm trầm và lãng mạn của chàng . Tôi lo cho Ngu Yên , ngu chưa chắc đã yên, làm thơ kiểu ấy , về lâu về dài có thể rước khổ vào thân . Thân phận người thơ, dưới xã hội nào ,chế độ nào, thời đại nào cũng vậy mà thôi , từ Khuất Nguyên đến Tần Đà , vân vân và vân vân...

Vài ý nghĩ vụn khi đọc thơ Ngu Yên

Trích bài viết của nhà báo Nguyễn Nam Anh đăng trên báo Người Việt ngày 21 tháng 11 năm 1986.

Cách đây gần một năm, khi còn ở miền Đông , tôi có dịp đọc thơ Ngu Yên. Tôi nhớ bài thơ có tên là Buồn Tâm Thường. Hồi đó , tôi mới chân ướt chân ráo tới Mỹ, tới đúng vào cái mùa tuyết rơi ngập trời. Tôi bước vào đất nước to lớn này trong đêm rét mướt dưới một bầu trời trắng xóa. Đón ở sân bay có các bạn tôi, em tôi và cháu tôi. Chiếc áo cấp tại phi trường Los che được cơn lạnh da thịt , và tấm áo ngực hàn của người thân làm ấm nỗi xa quê. Tuy vậy, những ngày sau đó tôi vẫn nghe lạnh thấu tâm can. Đó là lúc tôi đọc được những đoạn rời trong Tháng Ba Gãy Súng của Cao Xuân Huy. Đó cũng là lúc tôi đọc gần như thuộc lòng bài thơ của Ngu Yên , bài Buồn Tâm Thường:

*Xưa nay có ai mà không buồn
nặng trong hồn chút gì vấn vương
ngày xưa mới lớn buồn lắm lắm
nay tuổi trung niên buồn tâm thường*

*buồn tâm thường trong tròn ngoài vuông
lúc sâu lúc cạn lúc điên cuồng
khi cao khi thấp khi lơ lửng
buồn làm đời ta thêm dễ thương*

Thơ ông đã giúp tôi nhẹ đi nỗi buồn, buồn làm chi trong xứ sở mà đồng tiền đóng một vai trò quá lớn này ! Buồn , tâm thường. Buồn tâm thường quá ! phải nói như Ngu Yên, phải nghĩ như Ngu Yên, buồn làm đời ta thêm dễ thương.

Những Tìm Thấy

Bài Thơ Thứ Vị	003
Tập Thơ Nay Ra Đòi Để Giữ Thơ	004
Sài Gòn Tóc Bạc	006
76 Bạch Đằng Nha Trang	009
Đà Lạt Còn Anh Và Em	013
Hà Nội Thơm Héo Hoa Người	018
CK: Hà Nội Thơm Héo Hoa Người	018
Bài Thơ Trắng Đen	020
Bài Thơ Phụng	021
Ngày 20 Tháng 3 Năm 2009	022
Mồ Hôi Mắt	024
Thứ Năm Ngày 5 Tháng 3 Năm 09	025
Ru Cháu	026
Ngày 22 Tháng 2 Năm 2009	027
Vì Sao Ta Làm Thơ	028
Chỉ Là Vậ	029
Tôi Và Ta	030
Màu Thời Gian và Cách Nhìn Trong Thơ	
Bạc Tóc Của Ngu Yên. Lương Thu Trung	033
CK: Ta Về. Thơ Tô Thùy Yên	049
CK: Tình Như Tờ Giấy Lau Tay	051
Mệt Quá	052
Tim Mù	054
Con Gián	057
Thứ Sáu Rụng Thứ bảy	059
Đã Lỡ Làm Người	061
Đẹp Và Thơ	063
Dễ Sợ Chưa	064
Ghi Vội	065
Có Ai Hiểu Thời Gian	066
Cảm Buổi Sáng Cúm	067

Thơ Bạc Túc

Dễ Hiểu=Không Hiểu-Khó Hiểu	068
Bác Sĩ Khuyên Đi Bộ	070
Ngày 1 Tháng 4 Năm 2006	071
Bất Ngờ	073
Cánh Cửa	074
<i>Mang Jazz Vào Việt Nam</i>	075
Mưa Vui Mưa Buồn	076
Thôi, Chuẩn Bị. Không Còn Xa	078
Pic-nic-so-na	079
Thơ Khác Với Lịch Sử	081
Lạnh	082
Móc Áo	083
Đưa Trẻ Không Bao Giờ Lớn	084
Soi Gương Tìm Khi	085
Ghi Vội	086
Ngày 18 Tháng 4 Năm 2006	087
Hai Người Yêu Nhau	088
Yêu Phụng Nhất Trên Đồi	089
CK: Gửi Người Sáng Tác Tình Tôi	090
Ghi Vội	092
Chín Dấu	093
Thú Vui Thường Dơ	094
Cho Sắc Màu Thứ Bảy	095
Ngày 7 Tháng 8 Năm 2002	096
Một Ngày Như Nhiều Ngày Đã	097
Ngày 9 Tháng 2 Năm 2002	098
Hãy Nói Như Không Nói	099
Ngày 5 Tháng 1 Năm 2003	004
Ngày 31 Tháng 10 Năm 2007	101
Ngày 23 Tháng 10 Năm 2007	102
Ngày 12 Tháng 8 năm 2008	103
Chiều	104
CK: Một Mình Trong Chiều	105

Thơ Bạc Tóc

Biết Mình Biết Ta	107
Sách Tôi M ấ t Tr ờ ng	108
Mạng Lưới Gio-O Phòng Vấn....	121
Ghé Thăm Chết Võ Đình Sống	142
Đêm 22 Tháng 3 Năm 2009	144
23 Tháng 3 Năm 2009	145
Ngày 24 Tháng 3 Năm 2009	146
Khuya 25 Tháng 3 Năm 2009	147
NGƯỜI Y	148
<i>Độc Thơ Ngu Yên. Lê Văn Phúc</i>	149
Đen Là Black Hole	162
Trước Khi Lúc Before	163
<i>Kể Giang Hồ Trong Nhạc Và Thơ</i>	
<i>Trường Kỳ</i>	164
Ngu Yên: Người Nô Đùa Trong Nhạc	176
<i>Độc Thơ: Em đi qua đời tôi</i>	
<i>Nguyễn Hưng Quốc</i>	187
Thơ Vĩnh Biệt	192
Viết Cho Những Người Tôi Yêu Thương Nhất	
Lời Bằng Hữu	195
Mục Lục	205
<i>Hết Tìm Thấy</i>	210

Đổ phar kem

1986
Độc ra về, cuối hè đang cuốn quanh

1987
Tua đi ở bên trong

1991
Hồi ơi

1995
Hãy cho ta sống đi, đi đâu & Tĩnh

2001
Hàng ngàn, Khuya

2002
Thi sĩ và tôi

2003
Hết trong đêm buồn

2007
Đời cho (không biết đời cho ai)

thơ bác học

không làm gì trong ruộng hái bụi rơi giữa biển thiết kế nên hơi sóng vào bình h
lãng lãng E bị đường ngàn năm cho hết